

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 19 października 2022 r.

Poz. 6850

UCHWAŁA NR XXXV/253/22 RADY GMINY PRZECISZÓW

z dnia 13 października 2022 roku

w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 17 i art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), po zasięgnięciu opinii Zarządu Powiatu w Oświęcimiu **Rada Gminy Przeciszów uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2027” stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przeciszów.

§ 3. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc: uchwała nr XXIII/109/04 Rady Gminy Przeciszów z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów oraz Planu gospodarki odpadami dla Gminy Przeciszów”

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Trzaska

Załącznik do uchwały Nr XXXV/253/22
Rady Gminy Przeciszów
z dnia 13 października 2022 r.

**PROGRAM
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY PRZECISZÓW
NA LATA 2022-2025
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027**

Przeciszów, czerwiec 2022 roku

ZLECENIODAWCA:**GMINA**

Podlesie 1,
tel.: 33 841 32 94,
mail: gmina@przeciszow.pl, www.przeciszow.pl

32-641
faks:

033 841

PRZECISZÓW

Przeciszów
32 01

ZLECENIOBIORCA:

EKO –
ul. Golezowska 16/125,
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486
mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

TEAM 43-300
54 54, kom.

KONSULTING
Bielsko-Biała
513 100 869

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Iwona Szczepanik-Retka

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

Urząd Gminy w Przeciszowie

Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Przeciszowie

Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie

Nadleśnictwo Andrychów

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie

Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Krakowie

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Tarnowie

Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Małopolski Oddział

SPIS TREŚCI

. Wstęp

Cel i podstawa opracowania

Metodologia opracowania i zawartość dokumentu

. Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

. Ogólna charakterystyka gminy Przeciszów

Położenie

Demografia

Działalność gospodarcza

. Ocena stanu środowiska

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Warunki klimatyczne na obszarze gminy Przeciszów

Jakość powietrza na obszarze gminy Przeciszów

Emisja ze źródeł powierzchniowych na obszarze gminy Przeciszów

Zaopatrzenie w gaz na terenie gminy Przeciszów

Zaopatrzenie w energię elektryczną na terenie gminy Przeciszów

Emisja z emitorów liniowych

Warunki wykorzystania OZE

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe z zakresu klimatu i jakości powietrza

Klimat akustyczny

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Hałas przemysłowy

Hałas drogowy

Hałas kolejowy

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem

Pola elektromagnetyczne

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych

Gospodarowanie wodami

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Wody powierzchniowe

Monitoring wód powierzchniowych

Wody podziemne

Monitoring wód podziemnych

Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarowania wodami

Gospodarka wodno - ściekowa

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa

Jakość wody przeznaczonej do spożycia na terenie gminy Przeciszów

Odbiór ścieków na terenie gminy Przeciszów

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zasoby geologiczne oraz zagrożenia ruchami masowymi

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Budowa geologiczna

Surowce naturalne

Osuwiska

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych oraz zagrożeń ruchami masowymi

Wpływ zmian klimatu na górnictwo, wrażliwość i adaptacja do zmian

Gleby i rolnictwo

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Badania gleb

Rolnictwo

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb i rolnictwa

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Opis stanu obecnego

Analiza SWOT

Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadówZasoby przyrodnicze, w tym także leśneEfekty realizacji dotychczasowego POŚOpis stanu obecnegoFlora i fauna terenu gminyFormy ochrony przyrody na terenie gminy PrzeciszówAnaliza SWOTCele i zadania środowiskowe w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnychZagrożenia poważnymi awariamiEfekty realizacji dotychczasowego POŚOpis stanu obecnegoCentrum Zarządzania Kryzysowego w OświęcimiuMiejscowe zagrożeniaDziałalność kontrolnaAnaliza SWOTCele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń poważnymi awariami. Zagadnienia horyzontalneNadzwyczajne zagrożeniaDziałania edukacyjneMonitoring środowiska. Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie. System realizacji Programu ochrony środowiska. Streszczenie w języku niespecjalistycznym**SPIS RYSUNKÓW**

Rysunek 2 Liczba mieszkańców gminy Przeciszów w latach 2019-2021

Rysunek 3 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Przeciszów w latach 2019-2021

Rysunek 4 Średnie stężenie pyłu PM10 na stacji w Oświęcimiu w latach 2018 – 2019 (ug/m³)Rysunek 5 Średnie stężenie benzo(a)pirenu na stacji w Oświęcimiu w latach 2018 – 2019 (ng/m³)

Rysunek 6 Lokalizacja badanego odcinka drogi DK 44 na terenie gminy Przeciszów

Rysunek 7 Wody powierzchniowe na terenie gminy Przeciszów

Rysunek 8 Lokalizacja gmina względem JCWP

Rysunek 9 Lokalizacja gmina względem GZWP LZWP

Rysunek 10 Lokalizacja gmina względem JCWPd

Rysunek 11 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Przeciszów

Rysunek 12 Wielkość zużycia wody [m³] na terenie gminy Przeciszów w latach 2019-2021

Rysunek 13 Ilość odprowadzanych ścieków do kanalizacji na terenie gminy Przeciszów w latach 2019-2021

Rysunek 14 Lokalizacja złóż surowców na terenie gminy Przeciszów

Rysunek 15 Rozmieszczenie terenów osuwiskowych na terenie gminy Przeciszów

Rysunek 16 Formy ochrony przyrody na terenie gminy Przeciszów

Rysunek 17 Obszary leśne na terenie gminy Przeciszów

SPIS TABEL

Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027”

Tabela 2. Charakterystyka demograficzna gminy Przeciszów

Tabela 3 Wyniki pomiarów uzyskanych w latach 2018-2021 na stacji zlokalizowanej w Oświęcimiu dla pyłu zawieszonego PM10

Tabela 4 Wyniki pomiarów uzyskanych w latach 2018-2020 na stacji zlokalizowanej w Oświęcimiu dla benzo(a)pirenu

Tabela 5 Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich i krajowych w gminie Przeciszów

Tabela 6 Charakterystyka JCWP na terenie gminy Przeciszów

Tabela 7 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych – rzek na terenie gminy Przeciszów

Tabela 8 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Przeciszów

Tabela 9 Stan JCWPd na terenie gminy Przeciszów

Tabela 10 Zasoby naturalne na terenie gminy Przeciszów

Tabela 11 Dane dotyczące realizacji programu rolnośrodowiskowego na terenie gminy Przeciszów

Tabela 12 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu klimatu i jakości powietrza

Tabela 13 Harmonogram zadań własnych w zakresie klimatu i jakości powietrza

Tabela 14 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie klimatu i jakości powietrza

Tabela 15 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed hałasem

Tabela 16 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed hałasem

Tabela 17 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed hałasem

Tabela 18 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych

Tabela 19 Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

Tabela 20 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych

Tabela 21 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania wodami

Tabela 22 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami

Tabela 23 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami

Tabela 24 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Tabela 25 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Tabela 26 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Tabela 27 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

Tabela 28 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

- Tabela 29 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie ochrony gleb
- Tabela 30 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb
- Tabela 31 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania odpadami
- Tabela 32 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania odpadami
- Tabela 33 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania odpadami
- Tabela 34 Cele, kierunki interwencji w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych
- Tabela 35 Harmonogram zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych
- Tabela 36 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych
- Tabela 37 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu zagrożeń poważnymi awariami
- Tabela 38 Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami
- Tabela 39 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami
- Tabela 40 Działania w ramach zarządzania środowiskiem w gminie Przeciszów

WYKAZ SKRÓTÓW:

AKPOŚK	-	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
BAT	-	najlepsza dostępna technika
ChZT	-	chemiczne zapotrzebowanie na tlen
DK	-	droga krajowa
DW	-	droga wojewódzka
GDDKiA	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	-	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPR	-	Generalny Pomiar Ruchu
GPZ	-	Główny punkt zasilania
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	-	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
GZWiK	-	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji
ITPOK	-	instalacja termicznego przetwarzania odpadów
IUNG	-	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
KPGO	-	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOŚK	-	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
L_{DWN}	-	długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dob w roku, z uwzględnieniem pory dnia
L_N	-	długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku
LKP	-	Leśny kompleks promocyjny
LZWP	-	Lokalny zbiornik wód podziemnych
MZP	-	mapa zagrożeń powodziowych,
MRP	-	mapa ryzyka powodzi
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NPK	-	wieloskładnikowe nawozy mineralne zawierające azot, fosfor i potas w postaci przyswajalnej przez rośliny
NW	-	Nadzór Wodny Oświęcim
OSChR	-	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
ODR	-	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	-	ocena oddziaływania na środowisko
ORSIP	-	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej
OSO	-	obszary specjalnej ochrony ptaków
OSP	-	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	-	Odnawialne Źródła Energii
PGW WP	-	Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”
PIG - PIB	-	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PIOŚ	-	Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PIS	-	Państwowa Inspekcja Sanitarna
POH	-	Program Ochrony przed Hałasem
POiŚ	-	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PONE	-	Program Ograniczania Niskiej Emisji
POP	-	Program Ochrony Powietrza
POŚ	-	Program ochrony środowiska
PTTK	-	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze
PZRP	-	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
RDLP	-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	-	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	-	Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM	-	Równoważna Liczba Mieszkańców
RPO	-	Regionalny Program Operacyjny
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEKAP	-	System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej
SIWZ	-	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOO	-	specjalne obszary ochrony siedlisk
SOPO	-	System Ochrony Przeciwosuwiskowej
SPA 2020	-	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
SUW	-	Stacja Uzdatniania Wody Oświęcim
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WIORiN	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
WODR	-	Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
WORP	-	wstępna ocena ryzyka powodziowego
WSO	-	Wojewódzki System Odpadowy
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
WWA	-	wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne

- PDR* - zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii
ZZR - zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii
9WWA - dziewięć podstawowych aromatycznych węglowodorów wielopierścieniowych

1. *Wstęp*

1.3. *Cel i podstawa opracowania*

Celem sporządzenia i uchwalenia programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Program ochrony środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Podstawą prawną opracowania niniejszego dokumentu pn.: „Program ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

(tj. Dz. U. z 2021 roku, poz. 1973 z późn. zm.), W oparciu o jej zapisy Wójt Gminy Przeciszów, jako organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), stanowią, iż projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W trakcie procedury sporządzania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025

z perspektywą do roku 2027” zostanie zapewniona możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.).

Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu w Oświęcimiu, „Program ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” zostanie przyjęty do realizacji uchwałą Rady Gminy w Przeciszowie.

Realizacja postanowień „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

1.4. *Metodologia opracowania i zawartość dokumentu*

„Program ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” został sporządzony zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. 2021, poz. 1973 z późn. zm.), jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie.

Jednocześnie niniejszy dokument został przygotowany w oparciu o aktualne Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowane przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku.

Zgodnie z przytoczonymi wytycznymi zrezygnowano z długich opisów gminy Przeciszów, zamieszczonych już

w szeregu innych, wcześniejszych dokumentów na rzecz zestawień tabelarycznych, grafik rysunkowych i map.

W prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu zostali włączeni interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie gminy Przeciszów. Do opracowania niniejszego dokumentu pozyskano dane pochodzące

z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie gminy, w tym między innymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Nadleśnictwa Andrychów, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

w Krakowie i wielu innych. Na etapie zbierania danych i materiałów jednostki te zostały poproszone także

o sprecyzowanie planów i projektów jakie będą realizowały na terenie gminy Przeciszów do roku 2025 i 2027.

Sporządzony projekt „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” zgodnie z obowiązującymi przepisami zostanie poddany procedurze opiniowania oraz konsultacjom społecznym w celu dopracowania jego ostatecznego kształtu, a następnie przyjęty do realizacji uchwałą Rady Gminy w Przeciszowie.

W niniejszym „Programie ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” zawarto między innymi ocenę stanu środowiska w zakresie: ochrony klimatu i jakości powietrza, klimatu akustycznego, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych oraz zagrożeń ruchami masowymi, gleb i rolnictwa, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych, w tym leśnych oraz zagrożeń poważnymi awariami.

Ocena stanu środowiska została wykonana zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska na podstawie informacji z ostatniego dwuletniego raportu z realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska..

Struktura każdego z rozdziałów dotyczących poszczególnych dziedzin środowiskowych obejmuje:

efekty realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska,

ocenę stanu aktualnego,

analizę SWOT.

Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu środowiska zaplanowano cele, kierunki interwencji i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów do roku 2027 oraz określono harmonogram ich wdrażania.

Obowiązujące wytyczne do opracowywania programów środowiska wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne samorządu gminnego oraz zadania monitorowane, które będą realizowane przez inne jednostki i podmioty działające na terenie gminy.

Wyznaczone obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe dla wszystkich dziedzin) takie jak adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Uwarunkowania ***prawne,*** ***spójność*** ***z dokumentami*** ***strategicznymi***
i programowymi

Istotnym elementem planowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i Unii Europejskiej.

Podczas tworzenia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” brano pod uwagę cele, kierunki działań i interwencji zapisane w obowiązujących nadrzędnych dokumentach strategicznych, dokumentach sektorowych oraz dokumentach o charakterze programowym i wdrożeniowym.

W związku z tym niniejszy „Program ochrony środowiska dla Gminy Preciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju wynikające z dokumentów strategicznych i programowych wyższych szczebli.

Poniżej przedstawiono powiązania niniejszego dokumentu ze strategiami, planami i programami szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Tabela Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Preciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele „Programu ochrony środowiska dla Gminy Preciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027”
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	<p>Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,</p> <p>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,</p> <p>Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.</p>	<p>Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne</p> <p>Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych</p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację kierunków pozyskiwania gazu</p> <p>Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce</p> <p>Integracja polskiego rynku elektroenergetycznego, gazowego i paliwowego z rynkami regionalnymi</p> <p>Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii</p> <p>Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach</p> <p>Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta</p> <p>Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</p> <p>Zwiększenie stopnia dyfuzji połączeń wieś-miasto w celu dynamizowania rozwoju zarówno terenów miejskich, jak też obszarów wiejskich</p> <p>Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast</p> <p>Sprawną modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego</p> <p>Zmiana sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego</p> <p>Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych</p>
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	<p>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,</p> <p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</p> <p>Cel w obszarze V – środowisko: Rozwój potencjału środowiskana rzecz obywateli przedsiębiorców</p>	<p>stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom samorządy, rozwój obszarów wiejskich.</p> <p>Kierunki interwencji w obszarze V – środowisko:</p> <p>Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód</p> <p>Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania</p> <p>Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego</p> <p>Ochrona gleb przed degradacją</p> <p>Zarządzanie zasobami geologicznymi</p> <p>Gospodarka odpadami</p> <p>Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych</p>
Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku	<p>Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych</p> <p>Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej</p> <p>Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw gaz ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowa infrastruktury sieciowej</p> <p>Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii</p> <p>Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej</p> <p>Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii</p> <p>Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji</p> <p>Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej</p>	
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I),</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone</p>	<p>Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1),</p> <p>Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2),</p> <p>Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3),</p>

	<p>gospodarowanie zasobami środowiska (II), Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III), Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV), Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).</p>	<p>Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4), Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1), Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2), Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3), Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4), Wspieranie wdrażania eko-innowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5), Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1), Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2), Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1), Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku</p>	<p>Cel główny: Zwiększenie dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym</p>	<p>Kierunek interwencji 3: Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, Kierunek interwencji 5: Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.</p>
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</p>	<p>Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.</p>	<p>Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska, Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.</p>
<p>Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022</p>	<p>Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa.</p>	<p>Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego, Kierunek interwencji 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną, Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa, Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa, Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<p>Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.</p>	<p>Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych, Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów, Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.</p>
DOKUMENTY SEKTOROWE		
<p>Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych</p>	<p>Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.</p>	<p>1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalniami ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do art. 5.2 Dyrektywy 91/271/EWG.</p>
<p>Krajowy plan gospodarki odpadami 2022</p>	<p>1) zmniejszenie ilości powstających odpadów: a) ograniczenie marnotrawienia żywności, b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia; 2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji; 3) doprowadzenie do funkcjonowania</p>	<p>1) realizacja badań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, między innymi badania dotyczące analizy składu morfologicznego odpadów oraz właściwości fizycznych i chemicznych odpadów; 2) utrzymanie finansowania inwestycji, między innymi przez instrumenty finansowe, ukierunkowanych na modernizację instalacji przetwarzających odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji selektywnie zebrane, tak aby mogły dostosować się i spełniać wysoki standardy ochrony środowiska; 3) ograniczenie możliwości finansowania ze środków publicznych inwestycji z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi i pochodzącymi z ich przetworzenia – w przypadku wystąpienia zagrożenia możliwości osiągnięcia wyznaczonych celów do</p>

	<p>systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.</p> <p>W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również odpady BiR pochodzące z gospodarstw domowych):</p> <p>a) do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych,</p> <p>b) do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych,</p> <p>c) redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.</p> <p>4) zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):</p> <p>a) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych,</p> <p>b) wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju do końca 2021 r. – zestandaryzowanie ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu selektywnego zbierania odpadów szczególnie w odniesieniu do gmin w których stosuje się niedopuszczalny podział na odpady „suche”-„mokre”,</p> <p>c) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi,</p> <p>d) wprowadzenie we wszystkich gminach w kraju systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów u źródła – do końca 2021 r.;</p> <p>5) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;</p> <p>6) zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych;</p> <p>7) zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia;</p> <p>8) zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych;</p> <p>9) utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi;</p> <p>10) monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);</p> <p>11) zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych,</p>	<p>2020 r. lub w przypadku wystąpienia nadwyżki mocy przerobowych instalacji w regionach gospodarki odpadami lub województwach w stosunku do dostępnego strumienia odpadów;</p> <p>4) organizowanie i prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych zarówno na szczeblu ogólnokrajowym, jak i gminnym mających na celu między innymi:</p> <p>a) podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO, w tym odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym podkreśleniem należytego, to jest racjonalnego planowania zakupów artykułów spożywczych, aby zapobiegać marnotrawieniu żywności,</p> <p>b) właściwe postępowanie z odpadami, w tym odpadami ulegającymi biodegradacji, szczególnie w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,</p> <p>c) promowanie takich technologii przetwarzania bioodpadów, w wyniku których powstaje pełnowartościowy i bezpieczny dla środowiska materiał wykorzystywany do celów nawozowych lub rekultywacyjnych,</p> <p>d) promowanie prawidłowego sposobu postępowania z odpadami i korzyści z tego wynikających (szeroko pojęte działania edukacyjno-informacyjne skierowane do różnych grup docelowych, w szczególności przedszkolaków, uczniów i studentów, ogółu obywateli, atakże decydentów);</p> <p>5) utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu o BDO;</p> <p>6) stworzenie podstawy prawnej i organizacyjnej dla gmin do prowadzenia kontroli prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w szczególności przez zniesienie rozwiązań prawnych odnoszących się do możliwości ryczałtowego rozliczania firmy odbierającej odpady komunalne od mieszkańców proporcjonalnie do ich ilości oraz łączenia przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów;</p> <p>7) wdrożenie rozwiązań pozwalających na należyte monitorowanie i kontrolę postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);</p> <p>8) realizacja działań na rzecz należytego zbilansowania funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m., od 1 stycznia 2016 r.;</p> <p>9) określenie procentowej różnicy pomiędzy stawkami opłat za odpady zbierane w sposób selektywny a odpadami zbieranymi w sposób nieselektywny, tak aby stanowiła ona zachętę do selektywnego zbierania odpadów;</p> <p>10) na etapie aktualizacji poszczególnych WPGO dokonanie analizy podziału na regiony gospodarki odpadami komunalnymi wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład każdego regionu, tak aby prawidłowo wykorzystać moce przerobowe instalacji, z uwzględnieniem aspektów ekologicznych i ekonomicznych;</p> <p>11) prowadzenie przez gminy gospodarki odpadami komunalnymi w ramach systemu regionów gospodarki odpadami komunalnymi i w oparciu o RIPOK;</p> <p>12) wdrażanie przez przedsiębiorców BAT.</p>
--	---	---

	w tym odpadów o zawartości ogólnego węglaorganicznego powyżej 5% s.m. i o ciepłe spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.	
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	<p>Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska,</p> <p>Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich,</p> <p>Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,</p> <p>Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu,</p> <p>Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,</p> <p>Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.</p>	<p>Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,</p> <p>Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),</p> <p>Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu,</p> <p>Kierunek działań 5.1- promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości i odpowiedzialności do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu,</p> <p>Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.</p>
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej	Główne kierunki polityki rozwoju: 1. Ograniczanie zmian klimatycznych, 2. Gospodarowanie wodą, 3. Bioróżnorodność i krajobraz, 4. Edukacja ekologiczna.
Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego	Celem Programu jest osiągnięcie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w powietrzu do 2023 roku oraz docelowego benzo(a)pirenu i dopuszczalnego dwutlenku azotu do 2026 roku	1. Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej, 2. Ograniczenie emisji z sektora transportu, 3. Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej.
Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego	Podstawowym celem Programu jest wyznaczenie priorytetowych i racjonalnych działań mających za zadanie dostosowanie poziomu hałasu do stanu dopuszczalnego na obszarach położonych poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie i linii kolejowych o natężeniu powyżej 30 tys. pociągów rocznie	Działania naprawcze przewidziane w Programie dotyczą przede wszystkim budowy ekranów akustycznych oraz zastosowania nawierzchni o obniżonej hałaśliwości.
Program ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2025-2028	Cele: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu, Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców powiatu, Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie powiatu, Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych powiatu przy utrzymaniu co najmniej dobrego	Kierunki interwencji: Poprawa warunków funkcjonowania wybranych stref powiatu wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu w tych strefach, Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu, Działania sprzyjające ograniczeniu emisji na terenie powiatu, Prowadzenie kontroli emisji punktowej na terenie powiatu, Podniesienie komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez eliminację zagrożeń hałasem, Podniesienie komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym, Zapobieganie zanieczyszczeniu słodkich wód powierzchniowych

	<p>stanu wód,</p> <p>Podniesienie komfortu życia mieszkańców powiatu poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową,</p> <p>Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji,</p> <p>Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz właściwe wykorzystanie ich naturalnego potencjału produkcyjnego,</p> <p>Racjonalne gospodarowanie odpadami,</p> <p>Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody,</p> <p>Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii.</p>	<p>i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródeł,</p> <p>Poprawa stanu utrzymania rowów melioracyjnych,</p> <p>Ochrona przeciwpowodziowa powiatu,</p> <p>Zwiększenie poziomu skanalizowania i zwodociągowania powiatu,</p> <p>Ochrona zasobów złóż kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,</p> <p>Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją,</p> <p>Bezpieczne dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu,</p> <p>Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów,</p> <p>Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,</p> <p>Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych,</p> <p>Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego,</p> <p>Poprawa stanu przygotowania powiatu do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków i wyposażenia, w tym środków transportu OSP.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2021-2030</p>	<p>Cel strategiczny nr 1: Trwały wzrost gospodarczy powiatu oświęcimskiego, oparty coraz silniej o wiedzę i przedsiębiorczość lokalną</p> <p>Cel strategiczny nr 2: Rozwój wszechstronnej oferty wykorzystania czasu wolnego, bazującej na historii, walorach tradycji powiatu oświęcimskiego</p> <p>Cel strategiczny nr 3: Kreowanie komfortowych warunków i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu oświęcimskiego</p>	<p>1.1. Zintegrowany rozwój gospodarki i edukacji oraz wzrost poziomu zatrudnienia na terenie powiatu oświęcimskiego</p> <p>1.2. Łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu</p> <p>2.1. Rozwój infrastruktury oraz spójnej oferty turystycznej, wykorzystującej unikalności różnorodności powiatu oświęcimskiego</p> <p>2.2. Wykorzystanie oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego powiatu oświęcimskiego</p> <p>2.3. Rozwój sportu i rekreacji, przy wykorzystaniu tradycji i specjalizacji lokalnych</p> <p>3.1. Dbalność o stan środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu</p> <p>3.2. Zrównoważona mobilność w skali lokalnej i ponadlokalnej</p> <p>3.3. Efektywna pomoc społeczna dla mieszkańców powiatu oświęcimskiego</p> <p>3.4. Ochrona zdrowia i poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu oświęcimskiego</p> <p>3.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu oświęcimskiego</p> <p>3.6. Strategiczne zarządzanie rozwojem powiatu oświęcimskiego, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu</p>
<p>Program Strategiczny Ochrony Środowiska Woj. Małopolskiego</p>	<p>Cel: Dążenie do neutralności klimatycznej,</p> <p>Cel: Poprawa jakości powietrza,</p> <p>Cel: Zrównoważone gospodarowanie wodą i racjonalna gospodarka wodno-ściekowa,</p> <p>Cel: Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym,</p> <p>Cel: Zmiany klimatu w planowaniu strategicznym,</p> <p>Cel: Dostosowanie gospodarki wodami do zmieniającego się klimatu,</p> <p>Cel: Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz dostosowanie do zmian klimatu,</p> <p>Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków,</p> <p>Cel: Adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym,</p> <p>Cel: Poprawa jakości wód oraz stanu infrastruktury wodno-ściekowej,</p> <p>Cel: Ochrona bioróżnorodności, walorów krajobrazowych, oraz prowadzenie zrównoważonej turystyki i gospodarki leśnej,</p>	<p>Kierunki interwencji:</p> <p>Realizacja wymagań uchwał antysmogowych i Małopolskiego Programu ochrony powietrza (wymiana palenisk na paliwa stałe),</p> <p>Wzrost wykorzystania lokalnego potencjału energii ze źródeł odnawialnych we wszystkich sektorach wskazanych w Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii (w tym energii, transportu, przemysłu i rolnictwa oraz budownictwa z uwzględnieniem sektora komunalno-bytowego),</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków (trwałe zmniejszenie zapotrzebowania na energię) - budowa zintegrowanego i nowoczesnego sektora budowlanego, łączącego nowoczesne technologie budownictwa z instalacjami OZE (realizacja idei budynków niemal zeroenergetycznych po 2021 roku),</p> <p>Wzorcowa rola sektora użyteczności publicznej w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu (neutralność klimatyczna budynków użyteczności publicznej),</p> <p>Wykorzystanie efektu synergii z istniejącymi programami modernizacji (w szczególności działaniami mającymi na celu zmniejszenie zużycia energii i zanieczyszczeń powietrza w sektorze mieszkalnictwa oraz budynków użyteczności publicznej),</p> <p>Dostosowanie przemysłowych źródeł emisji zanieczyszczeń do wymagań przepisów prawa, w tym dyrektyw IED, MCP, NEC, konwencji międzynarodowych, oraz rozwój kogeneracji (jednoczesne wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła),</p> <p>Transformacja energetyczna obszarów górniczych i energetyki węglowej oraz przemysłów energochłonnych (stalowego, papierniczego,</p>

	<p>Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych,</p> <p>Cel: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi</p> <p>Cel: Ograniczenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny poziom hałasu,</p> <p>Cel: Rozwój i pogłębianie świadomości ekologicznej oraz monitorowanie i zarządzanie środowiskiem.</p>	<p>chemicznego i cementowego),</p> <p>Rozwój ekologicznych rozwiązań transportowych (komunikacja pieszorowerowa, „zeroemisyjny transport publiczny”, elektromobilność, elektryczne hulajnogi itp.),</p> <p>Budowa zintegrowanego i nowoczesnego systemu transportowego zeroemisyjnego, jako kluczowego ogniwa w budowaniu spójności ekonomicznej, terytorialnej oraz społecznej województwa w oparciu o bezpieczny i niezawodny transport publiczny,</p> <p>Działania na rzecz ponownego wykorzystania w gospodarce wody przemysłowej, ścieków i osadów ściekowych,</p> <p>Wzmocnienie gospodarki o obiegu zamkniętym, zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby i energię w produkcji,</p> <p>Efektywne wykorzystanie produktów, surowców i odpadów w przemyśle w tym wdrażanie technologii wydłużających życie produktów, m.in. poprzez ich naprawę i regenerację,</p> <p>Włączenie działań klimatycznych do regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych,</p> <p>Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi poprzez zwiększenie ich wykorzystania w miejscu powstawania oraz upowszechnienie zbierania wody deszczowej i roztopowej,</p> <p>Kompleksowy system poprawy retencyjności zlewni rzek województwa,</p> <p>Wdrożenie retencjonowania wody i właściwą gospodarkę wodną w tym oszczędne gospodarowanie wodą – mała i mikroretencja szczególnie na zurbanizowanych obszarach i terenach intensywnie użytkowanych rolniczo,</p> <p>Rozwój systemu ochrony przeciwpowodziowej,</p> <p>Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zagrożonych osuwiskami, rozwój systemu przeciwsuwiskowego,</p> <p>Ochrona gleb przed erozją,</p> <p>Rekultywacja i remediacja gleb,</p> <p>Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym,</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnych awarii,</p> <p>Kompleksowe podejście do planowania przestrzeni miasta i obszarów wiejskich z wykorzystaniem zielonej oraz „błękitnej infrastruktury” oraz likwidacja zasklepień lub uszczelnień gruntu celem zwiększenia powierzchni retencyjnej,</p> <p>Zwiększenie oraz utrzymanie powierzchni terenów zielonych,</p> <p>Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,</p> <p>Przystosowanie infrastruktury wodno-ściekowej do zjawisk ekstremalnych wywołanych zmianami klimatu,</p> <p>Zapewnienia mieszkańcom stałego dostępu do dobrej jakości wody na terenach zagrożonych suszą hydrologiczną poprzez rozwój odpowiedniej infrastruktury,</p> <p>Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,</p> <p>Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez kształtowanie systemu przyrodniczego,</p> <p>Kształtowanie i ochrona krajobrazu Małopolski,</p> <p>Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej,</p> <p>Ograniczenie presji turystycznej na tereny cenne przyrodniczo i inne elementy środowiska,</p> <p>Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych, ich ochrona oraz zwiększanie lesistości,</p> <p>Racjonalne gospodarowanie kopalinami,</p> <p>Ograniczanie negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych,</p> <p>Właściwe planowanie przestrzenne kształtujące klimat akustyczny,</p> <p>Stosowanie zabezpieczeń akustycznych.</p>
--	---	---

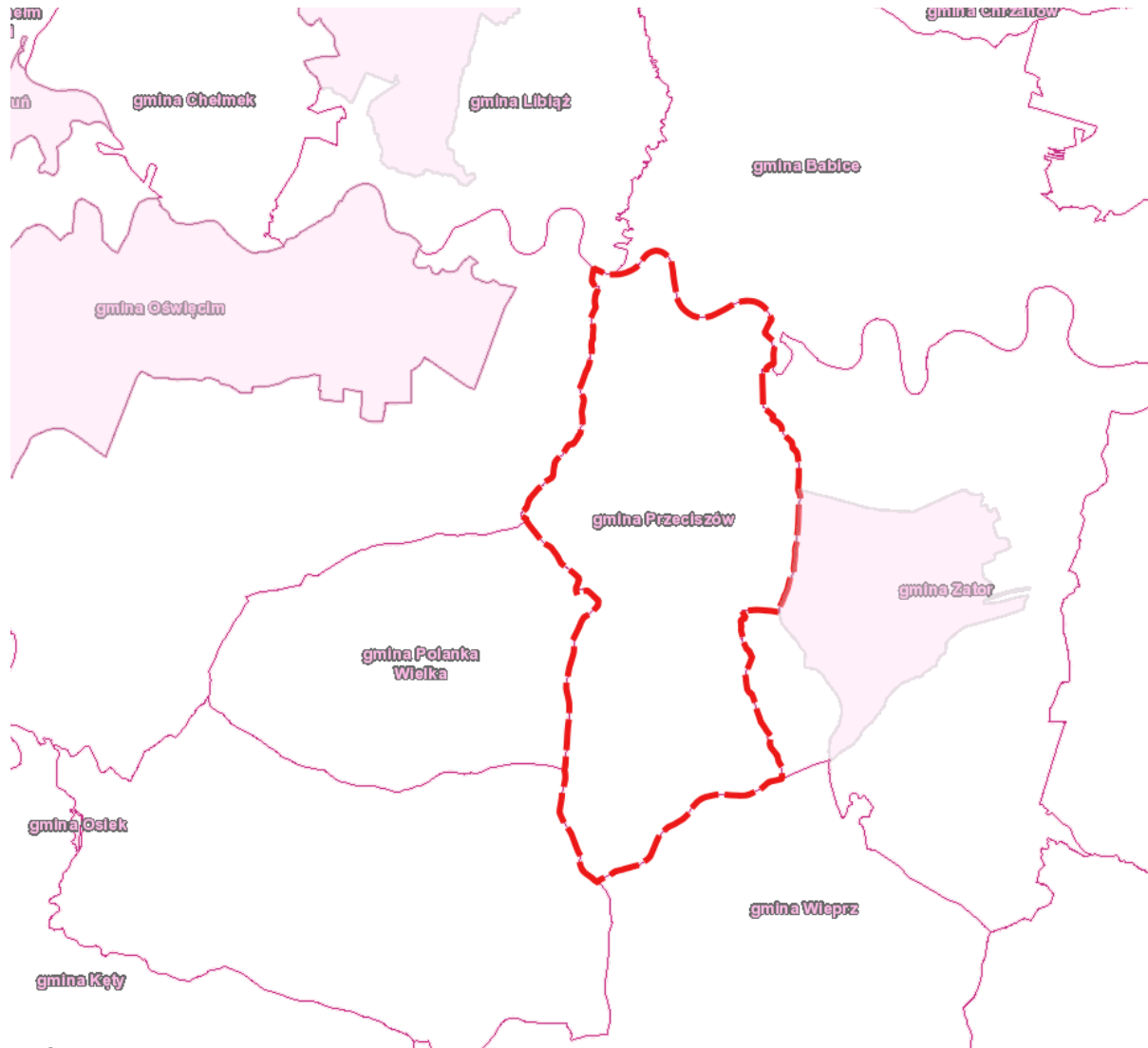
Źródło: „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

Wyznaczone w ramach niniejszego dokumentu cele i kierunki interwencji są zgodne z przedstawionymi w powyższej tabeli celami i kierunkami interwencji wynikającymi z obowiązujących strategii, planów i programów obejmujących obszar gminy Przeciszów.

Ogólna charakterystyka gminy Przeciszów

1.7. Położenie

Gmina Przeciszów administracyjnie położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie oświęcimskim. Graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi - gminami: Babice, Osiek, Oświęcim, Polanka Wielka, Libiąż, Wieprz oraz gminą miejsko-wiejską Zator.

Rysunek Położenie gminy Przeciszów oraz sąsiadujących gmin

Źródło: www.gminy.pl (dostęp: 27.05.2022 r.)

Gminę Przeciszów tworzą 3 sołectwa: Las, Przeciszów i Piotrowice.

Pod względem morfologicznym (wg podziału J. Kondrackiego) gmina Przeciszów leży obrębie podpowinocji Północne Podkarpacie, makroregionie Kotliny Oświęcimskiej w obszarze której wyróżnić można 2 mezoregiony:

Doliny Górnej Wisły (512.22) - obejmujący północną część gminy,

Pogórza Wilamowickiego (512.23) – w części południowej.

Wymienione mezoregiony zróżnicowane są pod względem geomorfologicznym na wyraźne dwie formy tj.:

płaską (niziną) - podnoszącą się ku południowi systemem 2 teras holoceniskich (zalewową i nadzalewową).

Terasa zalewowa (tzw. łęgowa), ciągnąca się wąskim pasem wzdłuż koryta rzeki, na wysokości 220-226 m n.p.m., ograniczona jest wałami. Terasa wyższa - nadzalewowa, położona jest ok. 3-6 m nad poziom koryta rzeki, stanowi formę rozległej równiny o zmiennej szerokości, urozmaicona zniszczonymi starorzeczami, licznymi zagłębieniami bezodpływowymi, częściowo zawadzionymi z uwagi na płytko zalegający poziom wód gruntowych. Powierzchnia terasy podnosi się lekko w kierunku południowym aż do stóp Pogórza Wilamowickiego.

W obszarze wymienionej kotliny znajdują się tereny sołectwa: Las i częściowo Przeciszowa. Najniższy punkt terenu w tym rejonie gminy znajduje się na poziomie 219,7 m n.p.m (Koło Lipowieckie).

wysoczyzną - obejmującą południowy obszar gminy Przeciszów, stanowiący część Pogórza Wilamowickiego.

Jest to obszar o falistej wierzchowinie wyniesionej na wysokości 280-290 m n.p.m.. Najwyższy punkt terenu leży na wysokości 289,2 m n.p.m. w południowo – zachodniej części gminy (w rejonie Czerwonki), natomiast najniższy położony jest na wysokości 226,1 m n.p.m. w dolinie potoku Bachórz. Deniwelacje terenu wynoszą 63,1 m.

Najbardziej urozmaicony obszar pod względem rzeźby i krajobrazu występuje w części środkowej i południowej gminy. Obszar ten charakteryzuje się wyrównanymi szerokimi garbami oraz pojedynczymi wzgórzami, które rozcięte są siecią wąskich, głębokich nieckowatych dolin deluwialnych. Spłaszczone wierzchołki wododziałowe garbów schodzą stopniowo, a w niektórych miejscach gwałtownie, stromymi stokami do płaskich dolin.

1.8. Demografia

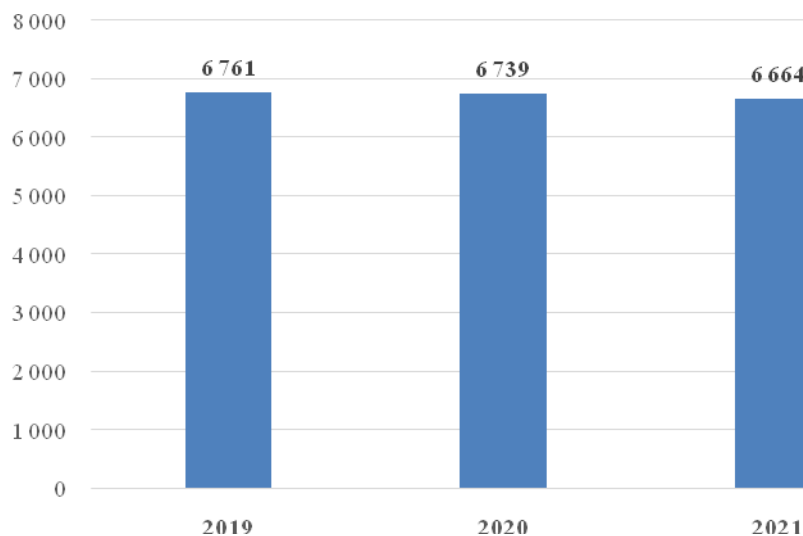
Jednym z głównych uwarunkowań rozwoju gminy jest liczba jej mieszkańców. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności według stałego miejsca zameldowania na koniec 2021 roku wyniosła w gminie Przeciszów 6761 osób. Ludność gminy Przeciszów stanowi 4,4% ogółu mieszkańców powiatu oświęcimskiego. Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 188 osób/km².

Tabela . Charakterystyka demograficzna gminy Przeciszów

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba mieszkańców	6 761	6 739	6 664
<i>kobiety</i>	3 469	3 471	3 452
<i>mężczyźni</i>	3 292	3 268	3 212
gęstość zaludnienia [osób/km²]	191	190	188

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych, GUS (dostęp: 26.05.2022 r.)

Według danych GUS liczba mieszkańców gminy Przeciszów w ostatnich latach spada. Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców w latach 2019 – 2021.

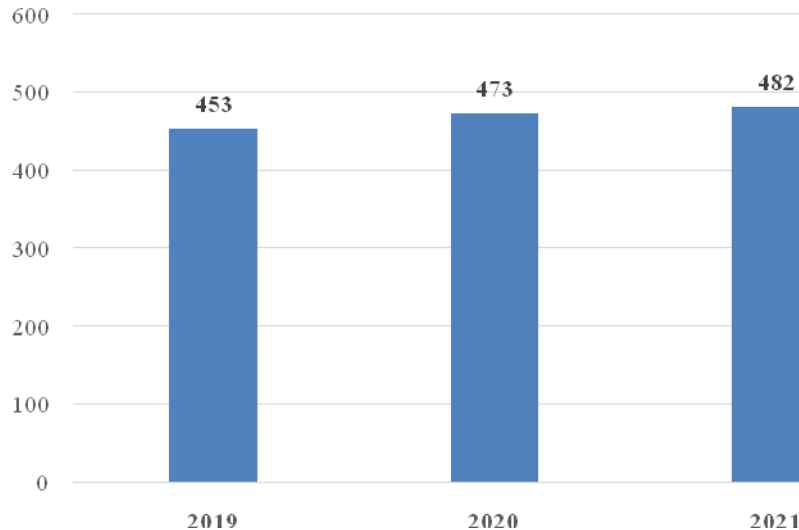

Rysunek Liczba mieszkańców gminy Przepiszów w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS (dostęp: 27.05.2022 r.)

1.9. Działalność gospodarcza

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy w ostatnich latach stale wzrasta. W roku 2021 na terenie gminy Przepiszów zarejestrowanych było 482 podmiotów gospodarczych.

Rysunek Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Przepiszów w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS (dostęp: 27.05.2022 r.)

Ocena stanu środowiska**1.11. Ochrona klimatu i jakości powietrza****4.1.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ**

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEPISZÓW”	
Cel długookresowy: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza	
Zadania	Podjęte działania
Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę niskosprawnych urządzeń grzewczych na proekologiczne	W latach 2019-2021 Gmina Przepiszów prowadziła realizację programu dopłat do wymiany przestarzałych źródeł ciepła w indywidualnych kotłowniach: 2019 r. - wymieniono 47 kotłów na łączną kwotę 337043,26 zł, z czego 97800,00 zł pochodziło z budżetu Gminy, natomiast 239243,26 zł z budżetu WFOŚiGW w Krakowie, 2020 r. - wymieniono 34 kotły na łączną kwotę 102 000 zł, z czego 92 000 zł pochodziło z budżetu Gminy, a 10 000 zł z budżetu Powiatu Oświęcimskiego, 2021 r. - wymieniono 39 kotłów na łączną kwotę 117 000 zł, z czego 97 000 zł pochodziło z budżetu Gminy, a 20 000 zł z budżetu Powiatu Oświęcimskiego. Dodatkowo od maja 2021 roku prowadzony jest punkt obsługi Programu Priorytetowego Czyste Powietrze w Gminie, z którego informacji mogą korzystać wszyscy mieszkańcy gminy Przepiszów.
Zwiększenie wykorzystania energii pochodzących z OZE	W dniu 27.11.2017r. Gmina Przepiszów podpisała porozumienie o przystąpieniu do umowy partnerskiej na rzecz realizacji projektu „Partnerski Projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin Województwa Małopolskiego”. Projekt został zakończony w 2021r. W dniu 12.04.2021r. dokonano końcowego odbioru 7 instalacji solarnych, a w dniu 04.05.2021r. 17 instalacji fotowoltaicznych. Tego typu inwestycje realizowane były także przez mieszkańców we własnym zakresie - według informacji udostępnionych przez spółkę Tauron S.A. na koniec 2021 r. na terenie gminy funkcjonowały 3 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy większej niż 10 kW oraz 189 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy mniejszej lub równej 10 kW.
Termomodernizacja gminnych obiektów użyteczności publicznej	W latach 2019-2020 nie realizowano żadnych działań polegających na termomodernizacji gminnych budynków użyteczności publicznej. Są jednak plany co do wykonania termomodernizacji budynku Urzędu Gminy oraz Domu Ludowego w Lesie w kolejnych latach począwszy od 2022 roku.
Działania edukacyjne w zakresie ochrony powietrza	Gmina Przepiszów prowadzi kampanie informacyjno-edukacyjne na bieżąco - co najmniej dwa razy w roku wysyłane są do mieszkańców ulotki z informacją o możliwości oraz kwotach potencjalnego dofinansowania z Gminnego programu dot. dopłat do wymiany starych kotłów, a także informowanie o dofinansowaniu z programu Czyste Powietrze. Organizowane są także raz na kwartał spotkania z mieszkańcami, w czasie których mogą oni uzyskać stosowne informacje, porady, a także dowiedzieć się, jakie działania w zakresie ochrony powietrza są prowadzone na terenie gminy. Działania edukacyjne z zakresu ochrony powietrza prowadzone były i są także z wykorzystaniem gminnej strony internetowej oraz prowadzone przez placówki przedszkolne i szkolne z terenu gminy.
Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu	Gmina Przepiszów w ramach swojej działalności prowadzi kontrole gospodarstw domowych pod kątem przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej oraz zakazów spalania odpadów w domowych

<p>spalania odpadów w urządzeniach grzewczych</p>	<p>kotłach i piecach i spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi. Kontrole są przeprowadzane z inicjatywy własnej urzędników oraz na zgłoszenia. Corocznie prowadzonych jest. ok. 150 kontroli.</p>
<p>Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych oraz budowa ciągów pieszych i rowerowych</p>	<p>W latach 2020-2021 zrealizowano następujące inwestycje dotyczące dróg, ciągów pieszych i rowerowych:</p> <p>2021 rok:</p> <p>remont cząstkowy dróg gminnych:</p> <p>remont cząstkowy w sołectwie Przeciszów (obszar 1293 m²): ul. Kolonia, ul. Stara Droga, ul. Topolowa, ul. Strażacka, ul. Kolejowa, ul. Okrężna, ul. Narcyzowa, ul. Sportowa, ul. Irysowa, ul. Stawowa, ul. Krótka, ul. Kręta, ul. Kwiatowa, ul. Tulipanowa, ul. Sosnowa, ul. Jodłowa, ul. Graniczna, ul. ŁowiczkiPańskie, ul. Łowiczki Księżę, ul. Przyrębska, ul. Graniczna, ul. Podlesie (wzdłuż torów),</p> <p>remont cząstkowy w sołectwie Piotrowice (obszar 452 m²): ul. Zatorska, ul. Węglarzówka, ul. Głębowicka, ul. Bukowiecka, ul. Jaśminowa, ul. Pagórkowa,</p> <p>remont cząstkowy w sołectwie Las (obszar 564 m²): ul. Malwy, ul. Słoneczna, ul. Zgodna, ul. Porzeczkowa, ul. Wałowa, ul. Górki, ul. Wałowa, ul. Przyrębska, ul. Wiślana,</p> <p>remont poboczy drogi gminnej – ul. Kolonia (2150mb) - inwestycja została dofinansowana ze środków z budżetu Województwa Małopolskiego z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w 2021r. w kwocie 49 848,00zł,</p> <p>wykonanie nawierzchni asfaltowej na ul. Skośnej w m. Las (200mb) - inwestycja została sfinansowana ze środków z Funduszu Sołeckiego,</p> <p>wykonanie nawierzchni asfaltowej na ul. Słonecznej w m. Las - (225mb),</p> <p>utwardzenie drogi polnej Jazowa-Boconek – działka nr 550 - (550mb) - inwestycja została sfinansowana ze środków z Funduszu Sołeckiego,</p> <p>współfinansowanie zadań polegających na remontach i modernizacjach dróg powiatowych:</p> <p>zadanie pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1895K odcinek nr I od km 8+506,27 do km 9+759,73 odcinek nr II od km 9+759,73 do km 12+169,80 odcinek nr III od km 12+169,80 do km 13+387,74 w miejscowości Las i Przeciszów, powiat oświęcimski”. Finansowanie zadania ze środków Gminy Przeciszów, Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu oraz Funduszu Dróg Samorządowych.</p> <p>W 2021 r. realizowano wykonanie ścieżki pieszo – rowerowej między ul. Jazową a ul. Boconek – kwota wydatków to 43 659,35 zł.</p> <p>2020 rok:</p> <p>remont cząstkowy dróg gminnych:</p> <p>remont cząstkowy w sołectwie Przeciszów: ul. Kolonia, ul. Stara Droga, ul. Okrężna, ul. Narcyzowa, ul. Sportowa, ul. Irysowa, ul. Stawowa, ul. Kręta, ul. Kwiatowa, ul. Tulipanowa, ul. Sosnowa, ul. Świerkowa, ul. Jodłowa, plac przed kościołem, ul. Łowiczki Pańskie, ul. Wąska, ul. Przyrębska, ul. Graniczna, ul. Podlesie (wzdłuż torów),</p> <p>remont cząstkowy w sołectwie Piotrowice: ul. Głębowicka, ul. Bukowiecka, ul. Kościelna, ul. Pagórkowa,</p> <p>remont cząstkowy w sołectwie Las: ul. Malwy, ul. Słoneczna, ul. Skośna, ul. Porzeczkowa, ul. Wałowa, ul. Górki, ul. Dąbki, ul. Wiślana,</p> <p>remont ul. Malwy (185mb) - nawierzchnia,</p> <p>przebudowa drogi gminnej ul. Długa Przeciszowie w km 1+728 do km 2+510 (782m) - nadzór inwestorski na realizacją zadania 'Przebudowa drogi gminnej ul. Długa', inwestycja została dofinansowana ze środków Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 1 441 598,28zł,</p> <p>remont cząstkowy ul. Bukowieckiej,</p> <p>zlecenie wykonania dokumentacji projektowej „Remont drogi gminnej nr 510360K, ul. Bukowiecka w Piotrowicach na długości ok. 1400 [mb]”,</p> <p>dokumentacja projektowa „Remont drogi gminnej nr 510330K, ul. Okrężna w Przeciszowie na długościach: odcinek I ok. 900 [mb], odcinek II ok. 200 [mb], odcinek III ok. 100 [mb]” oraz „Remont drogi gminnej nr 510332K, ul. Kręta w Przeciszowie na długości ok. 300[mb],</p> <p>współfinansowanie zadań polegających na remontach i modernizacjach dróg powiatowych:</p> <p>zadanie pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1899K ul. Lipowa w Piotrowicach” - współfinansowanie zadania w wysokości 50% ze Starostwem Powiatowym w Oświęcimiu,</p> <p>zadanie pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1895K odcinek nr I od km 8+506,27 do km 9+759,73 odcinek nr II od km 9+759,73 do km 12+169,80 odcinek nr III od km 12+169,80 do km 13+387,74 w miejscowości Las i Przeciszów, powiat oświęcimski” - finansowanie zadania ze środków Gminy Przeciszów, Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu oraz Funduszu Dróg Samorządowych.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

4.1.2. Opis stanu obecnego

Stan powietrza na danym obszarze kształtowany jest poprzez występowanie i intensywność emisji zanieczyszczeń oraz parametry jej źródeł – wysokość, ilość i rozmieszczenie, a także rodzaj substancji wprowadzanych do powietrza. Istotne znaczenie posiadają też występujące warunki topograficzne i meteorologiczne, które decydują o przebiegu procesów rozprzestrzeniania, rozpraszania i zanikania zanieczyszczeń w atmosferze.

Na jakość powietrza mają wpływ przede wszystkim:

zanieczyszczenia z sektora komunalno-bytowego pochodzące ze spalania paliw stałych na potrzeby grzewcze, tzw. emisja powierzchniowa,

zanieczyszczenia emitowane ze źródeł liniowych, tj. związane z ruchem pojazdów po drogach publicznych,

emisja ze źródeł punktowych, czyli emitorów należących do zakładów przemysłowych, posiadających stosowne pozwolenia w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.

Do najbardziej szkodliwych zanieczyszczeń powietrza należą tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz pyły. Wraz z emisją pyłów do powietrza wprowadzane są również inne bardzo niebezpieczne zanieczyszczenia takie jak: metale ciężkie, dioksyny i furany czy wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, w tym benzo(a)piren.

4.1.2.1. *Warunki klimatyczne na obszarze gminy Przeciszów*

Gmina Przeciszów położona jest w środkowoeuropejskiej strefie klimatycznej, gdzie następuje łączenie się wpływów klimatu kontynentalnego i morskiego.

Według podziału R. Gumińskiego na jednostki klimatyczne – rolnicze obszar gminy należy do dwóch dzielnic klimatycznych – rolniczych:

dzielnicy tarnowskiej (Dolina Wisły) - obszar położony na niskiej terasie Wisły, posiadający mezoklimat den dolinnych, charakteryzujący się dużymi dobowymi wahaniami temperatury i wilgotnością powietrza, częstymi inwersjami temperatury, krótkim okresem bezprzymrozkowym. W obszarze tego terenu utrzymują się zamglenia oraz zastoiska chłodnego powietrza. Ze względu na słabą wentylację, warunki aerosanitarne są bardzo niekorzystne,

dzielnicy podkarpackiej, stanowiącej pas przejściowy między górami i kotlinami podgóorskimi.

Klimat okolic gminy Przeciszów jest typowy dla warunków klimatycznych pasa kotlinpodgóorskich Beskidów. Charakteryzuje się on stosunkowo wysoką średnią roczną temperaturą powietrza, a jednocześnie dużą amplitudą temperatur ekstremalnych. Średnia wieloletnia temperatura powietrza dla okolic Oświęcimia wynosi 8,9°C. Najcieplejszym miesiącem roku jest lipiec (17,50°C), najchłodniejszym styczeń (-20°C). Długość okresu wegetacji wynosi 210 dni. Średnia wilgotność względna w przebiegu miesięcznym, nie wykazuje dużych zmienności. W zimie osiąga największe wartości do 84%, natomiast wiosną 74%. W sezonie chłodnym obserwuje się mniejszą dobową amplitudę wilgotności, która średnio wynosi 15%, największą latem ponad 30%. W zimie występuje większa niż w lecie liczba dni ze średnią dobową wilgotnością względną wyższą od 90%. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 741 mm z maksimum w czerwcu i lipcu oraz minimum przypadającym w miesiącu lutym. Liczba dni z opadem wynosi 175#.

4.1.2.2. *Jakość powietrza na obszarze gminy Przeciszów*

Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska poprzez działanie Regionalnego Departamentu Monitoringu Środowiska w Krakowie i udostępniają publicznie w postaci opracowywanych „Ocen jakości powietrza w województwie małopolskim” dla kolejnych lat. W rocznej ocenie jakości powietrza uwzględnia się substancje, dla których określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych, docelowych lub celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego i ochronę roślin. Na terenie województwa małopolskiego zostały wydzielone trzy strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza:

Aglomeracja Krakowska,

miasto Tarnów,

strefa małopolska.

Gmina Przeciszów przynależy do strefy małopolskiej, podlegającej ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin. W strefie tej w latach 2018-2020 odnotowano przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu. Przekroczony został też poziom celu długoterminowego dla ozonu zarówno dla kryterium ochrony zdrowia, jak i dla kryterium ochrony roślin.

Na terenie gminy nie znajdują się prowadzone przez GIOŚ stacje pomiarowe badające stan jakości powietrza, dlatego też w niniejszym opracowaniu posłużono się danymi uzyskiwanymi na stacji pomiarowej zlokalizowanej w mieście Oświęcim na ul. J. Bema. Stacja pomiarowa w Oświęcimiu działa od 3 stycznia 2018 r. Obecnie prowadzi pomiary w zakresie: pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu w PM10, benzenu, etylobenzenu, m,p-ksylenu, o-ksylenu oraz toluenu.

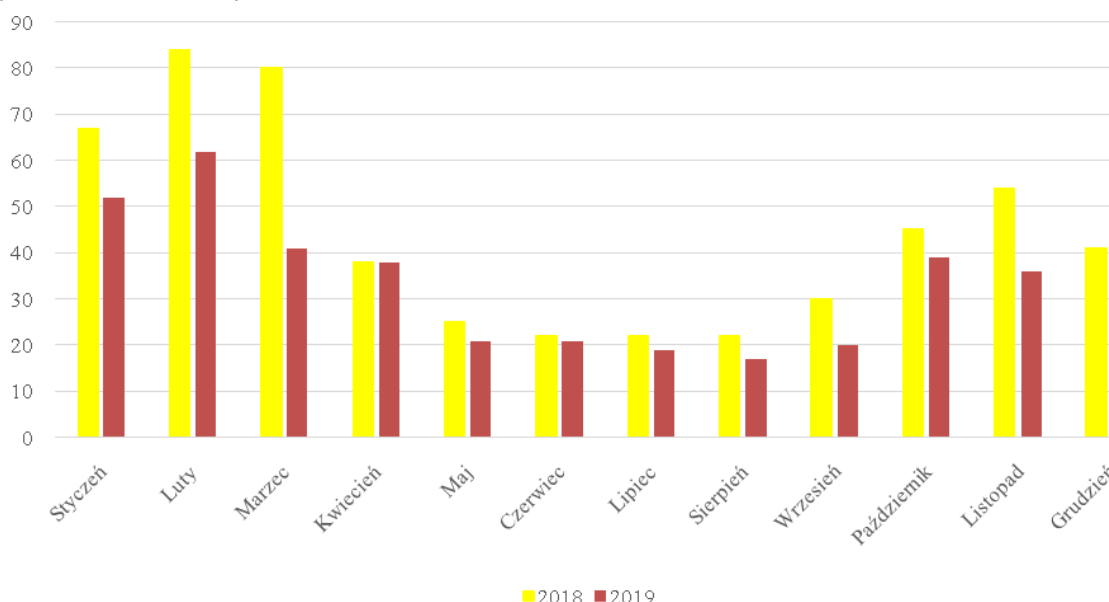
Poniżej w tabeli przedstawiono wyniki pomiarów uzyskanych w latach 2018-2020 na stacji zlokalizowanej w Oświęcimiu dla pyłu zawieszonego PM10.

Tabela Wyniki pomiarów uzyskanych w latach 2018-2021 na stacji zlokalizowanej w Oświęcimiu dla pyłu zawieszonego PM10

	2018	2019	2020	2021
Stężenie średnioroczne pyłu PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	43	34	34	36
Liczba dni z przekroczeniami dopuszczalnych stężeń średniodobowych pyłu PM10	88	66	65	67

Źródło: System Monitoringu Jakości Powietrza – woj. małopolskie (<http://powietrze.gios.gov.pl/> dostęp: 27.05.2022 r.)

W latach 2018-2021 miały miejsce ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 na stacji pomiarowej w Oświęcimiu. W 2018 r. został przekroczony poziom dopuszczalny stężenia pyłu zawieszonego PM10 w odniesieniu do średniej rocznej, wynoszący $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Natomiast we wszystkich analizowanych latach wartości dopuszczalne pyłu PM10 zostały przekroczone w odniesieniu do normy dla średnich stężeń dobowych. Dopuszczalna częstość przekraczania w roku kalendarzowym poziomu dopuszczalnego $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wynosi bowiem maksymalnie 35 dni.

Rysunek Średnie stężenie pyłu PM10 na stacji w Oświęcimiu w latach 2018 – 2019 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: System Monitoringu Jakości Powietrza – woj. małopolskie (<http://powietrze.gios.gov.pl/> dostęp: 27.05.2022 r.)

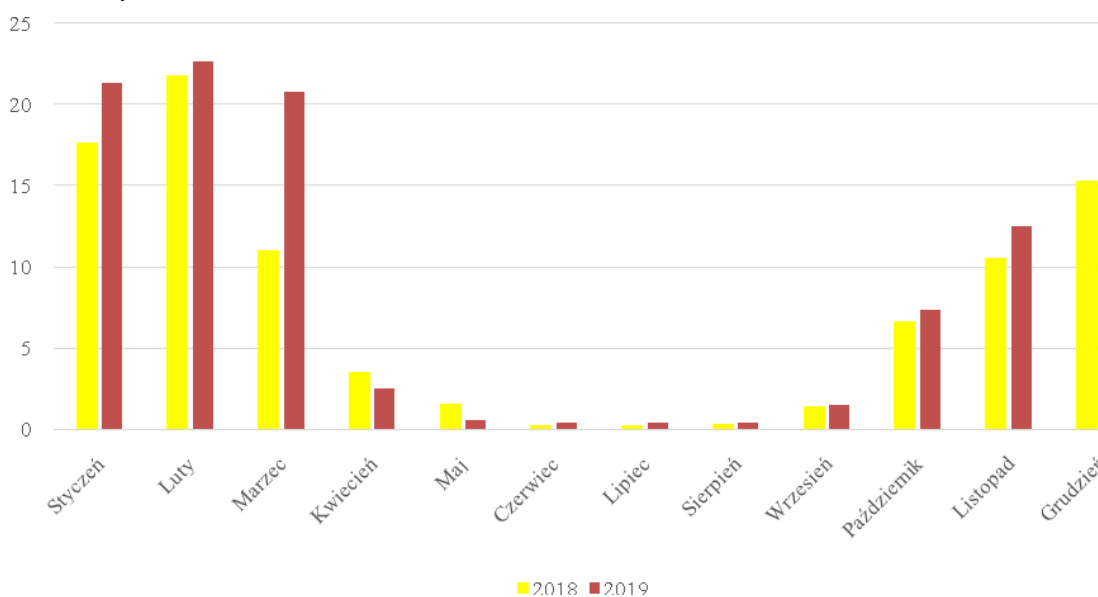
Jak wynika z powyższego wykresu najwyższe stężenia pyłu PM10 odnotowywane są w okresie od października do marca.

Tabela Wyniki pomiarów uzyskanych w latach 2018-2020 na stacji zlokalizowanej w Oświęcimiu dla benzo(a)pirenu

	2018	2019	2020	2021
Stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu [ng/m ³]	8	7	7	7

Źródło: System Monitoringu Jakości Powietrza – woj. małopolskie (<http://powietrze.gios.gov.pl/> dostęp: 27.05.2022 r.)

Powyżej w tabeli przedstawiono wyniki pomiarów uzyskanych w latach 2018-2021 na stacji zlokalizowanej w Oświęcimiu dla benzo(a)pirenu. W latach 2018-2021 stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w powietrzu kilkakrotnie przekraczało wyznaczoną wartość docelową równą 1 ng/m³. Również dla tej substancji od października do marca obserwowane są najwyższe stężenia nawet do dwudziestu razy wyższe niż w miesiącach letnich.

Rysunek Średnie stężenie benzo(a)pirenu na stacji w Oświęcimiu w latach 2018 – 2019 (ng/m³)

Źródło: System Monitoringu Jakości Powietrza – woj. małopolskie (<http://powietrze.gios.gov.pl/> dostęp: 26.05.2022 r.)

Oceny jakości powietrza dla województwa małopolskiego z analizowanych lat potwierdzają jako główną przyczynę występowania przekroczeń stężenia pyłu PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu w strefie małopolskiej, w tym na terenie gminy Przeciszów, oddziaływanie emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla stref, w których występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu opracowywany jest program ochrony powietrza. Uchwałą nr XXV/373/20 z dnia 28 września 2020 r. Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął obecnie obowiązujący Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Podstawowym celem dokumentu jest doprowadzenie do poprawy jakości powietrza, tak aby ograniczyć niekorzystny wpływ zanieczyszczeń na zdrowie i jakość życia mieszkańców. W dokumencie zaplanowano osiągnięcie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz pyłu PM2,5 do roku 2023 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu do roku 2026. W tym celu określono zadania i obowiązki do realizacji przez różne podmioty. Dla samorządów gminnych zostały wyznaczone między innymi następujące zadania do realizacji:

przy finansowaniu ze środków publicznych instalacji grzewczych na paliwa stałe o mocy do 1 MW należy zapewnić finansowanie od 1 stycznia 2021 r. wyłącznie dla instalacji zasilanych biomasą, a od 1 stycznia 2023r. wyłącznie dla instalacji zasilanych biomasą o emisji cząstek stałych do 20 mg/m³ (przy 10% O₂) oraz stosowanie zbiorników buforowych jako obowiązkowe w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa (kotły zgazowujące) i zalecane w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa, dodatkowo należy zapewnić preferencje w postaci wyższego dofinansowania dla pomp ciepła,

paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych oraz kotłów na biomasę o emisji pyłu do 20 mg/m³ (przy 10% O₂),

utworzenie i utrzymanie punktu obsługi Programu Czyste Powietrze w oparciu o porozumienie z WFOŚiGW w Krakowie,

zatrudnienie i utrzymanie stanowiska Ekodoradcy - w gminach o liczbie mieszkańców między 20-50 tys. – co najmniej dwóch ekodoradców,

prowadzenie akcji informacyjnej o wymaganiach uchwały antysmogowej dla Małopolski oraz dostępnych formach dofinansowania do wymiany kotłów – od 2021 r. gmina zobowiązana jest dotrzeć z informacją co najmniej raz na pół roku do każdego punktu adresowego, pod którym eksploatowana jest instalacja na paliwa stałe oraz przynajmniej raz w roku do każdego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą na terenie gminy, który eksploatuje instalację spalania paliw stałych,

na oficjalnej stronie internetowej gminy powinny być zamieszczone następujące informacje: aktualna jakość powietrza i stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza (jeśli został wprowadzony), odnośnik do aplikacji Ekointerwencja oraz odnośnik do informacji o Programie Czyste Powietrze,

przeprowadzenie inwentaryzacji źródeł ciepła i instalacji OZE w budynkach mieszkalnych, budynkach niemieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy, w tym co najmniej 70% budynków do końca 2021 r. i co najmniej 90% budynków do 30 czerwca 2022 r.,

prowadzenie kontroli interwencyjnych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony powietrza w ciągu 12-u godzin od zgłoszenia - w przypadku co najmniej 10% prowadzonych kontroli interwencyjnych w skali roku należy pobrać i zlecić badanie próbki popiołu z paleniska,

prowadzenie kontroli planowych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony powietrza - gminach o liczbie mieszkańców do 10 tys., kontrole planowane w 2021 i 2022r. powinny corocznie objąć 60 budynków, a od 2023r. 120 budynków,

przygotowanie wewnętrznej procedury przeprowadzania kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez Urząd Marszałkowski,

przygotowanie do 30 czerwca 2022 r. analizy problemu ubóstwa energetycznego w gminie, zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego, w tym przygotowanie bazy danych o osobach, które spełniają wymagania programu Stop Smog oraz identyfikacja potrzeb inwestycyjnych w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach, które zamieszkują te osoby,

gminy objęte uchwałą antysmogową dla Małopolski poprzez swoje działania powinny doprowadzić do sytuacji, w której liczba zainstalowanych urządzeń grzewczych, które nie spełniają wymagań uchwały antysmogowej od 1 stycznia 2023 r. nie przekroczy 15% wszystkich zainstalowanych urządzeń grzewczych na terenie gminy, a od 1 stycznia 2027 r. - 3%.

Ponadto rekomendowane są: uruchomienie programu osłonowego w postaci dopłat do wyższych kosztów ogrzewania oraz realizacja przez gminę programu Stop Smog poprzez dofinansowanie wymiany kotłów i termomodernizacji oraz przeznaczenie od 2021 r. w ramach budżetu gminy co najmniej 1% dochodów własnych na działania związane z ochroną powietrza.

We wrześniu 2018 r. ruszył rządowy Program priorytetowy Czyste Powietrze, który potrwa do 2029 r. Jego najważniejszym celem jest ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych słabej jakości paliwem w przestarzałych domowych piecach. Dofinansowań udziela Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej po pozytywnym rozpatrzeniu składanych wniosków. W gminie Przeciszów w latach 2019-2021 zostało złożonych aż 140 wniosków, w tym:

131 wniosków dotyczyło wymiany starego kotła na nowy, w tym:

- 1 wniosek dotyczył wymiany starego kotła na węgiel na nowy kocioł na węgiel spełniający wymogi Programu,
- 106 wniosków dotyczyło zakupu nowego kotła na gaz,
- 1 wniosek dotyczył zakupu nowej pompy ciepła typu powietrznego,

- 11 wniosków dotyczyło zakupu nowej pompy ciepła typu powietrze/woda,
- 1 wniosek dotyczył zakupu nowego kotła na pellet drzewny,
- 9 wniosków dotyczyło zakupu kotłowni gazowej (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa),
- 2 wnioski dotyczyły zakupu instalacji ogrzewania elektrycznego,

Tak duże zainteresowanie mieszkańców różnego rodzaju rozwiązaniami podnoszącymi efektywność energetyczną budynków świadczy o świadomości ekologicznej problemów związanych z ochroną i jakością powietrza

w gminie, regionie, a także w województwie małopolskim.

4.1.2.3. *Emisja ze źródeł powierzchniowych na obszarze gminy Przeciszów*

Największe znaczenie dla stanu powietrza w gminie ma niska emisja, czyli emisja szkodliwych gazów i pyłów na wysokości do 40 m, powstająca w wyniku nieefektywnego spalania paliw stałych w sektorze komunalno-bytowym, tj. w indywidualnych gospodarstwach domowych, lokalnych kotłowniach, budynkach użyteczności publicznej oraz małych i średnich przedsiębiorstwach. Niezbyt duża wysokość źródeł emisji powoduje zwiększoną szkodliwość tego zjawiska z uwagi na fakt, że zanieczyszczenia wykazują tendencję do gromadzenia się wokół miejsca ich powstawania, czyli w pobliżu zwartej zabudowy mieszkaniowej. Zjawisko „niskiej emisji” powstające w związku ze spalaniem paliw na potrzeby grzewcze obserwowane jest w szczególności w okresie jesienno-zimowym, kiedy ze względu na niskie temperatury konieczne jest ogrzewanie budynków. W sezonie letnim emisja z sektora komunalno-bytowego spada i ogranicza się do gospodarstw wykorzystujących kotły na paliwa stałe do podgrzania wody użytkowej.

W najbliższym czasie do zdecydowanego ograniczenia niskiej emisji pochodzącej z sektora komunalno-bytowego na terenie województwa małopolskiego, w tym również gminy Przeciszów, może przyczynić się uchwała nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, popularnie nazywaną uchwałą antysmogową.

Uchwała ta od momentu rozpoczęcia obowiązywania, tj. od 1 lipca 2017 r. zakazała stosowania:

paliw, w których udział masowy węgla kamiennego lub węgla brunatnego o uziarnieniu 0-3 mm wynosi powyżej 15%,

paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Również od 1 lipca 2017 r. uchwała zobowiązała, w przypadku montażu nowych kotłów lub miejscowych ogrzewaczy pomieszczenia paliwo stałe, do instalacji urządzeń zapewniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w unijnych rozporządzeniach w sprawie ekoprojektu. Ponadto nowomontowane kotły na paliwo stałe, z wyjątkiem kotłów zgazowujących, muszą umożliwiać wyłącznie automatyczne podawanie paliwa.

W odniesieniu do kotłów niespełniających wymogów ekoprojektu, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 lipca 2017 r. uchwała wprowadziła zakaz ich eksploatacji:

od 1 stycznia 2023 roku - w przypadku instalacji niespełniających wymagań w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,

od 1 stycznia 2027 roku - w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły spełniające wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, które były eksploatowane przed 1 lipca 2017 roku, mogą być użytkowane do końca swojej żywotności.

W przypadku kominków i innych miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń zainstalowanych przed 1 lipca 2017 r., a niespełniających wymogów ekoprojektu, od początku 2023 r. możliwe będzie ich

użytkowanie jedynie jeśli osiągają sprawność cieplną na poziomie 80% lub zostały wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości zgodnych z wymaganiami ekoprojektu.

Uchwała antysmogowa stanowi akt prawa miejscowego, co powoduje, że dotyczy użytkowania wszystkich urządzeń grzewczych na paliwa stałe zlokalizowanych na określonym przez nią obszarze – nie tylko znajdujących się w budynkach mieszkalnych, ale także obiektach gospodarczych, zakładach, warsztatach, przedsiębiorstwach czy lokalach usługowych.

4.1.2.4. Zaopatrzenie w gaz na terenie gminy Przeciszów

Obszar gminy Przeciszów jest zgazyfikowany. Na terenie gminy istniejąca wysokopiętna sieć gazowa obejmuje:

gazociąg Zelczyna-Oświęcim DN500 CN 6,3 MPa,

odgałęzienie głównego gazociągu Zelczyna-Oświęcim do stacji gazowej Przeciszów DN100 CN 6,3 MPa.

Łączna długość sieci rozdzielczej gazu na terenie gminy wynosi 105642 m. Na terenie gminy Przeciszów infrastruktura sieci gazowej należy do Polskiej Spółki Gazownictwa oddział w Tarnowie. PSG posiada sieci niskiego (2983 m) i średniego (67 115 m) ciśnienia na terenie gminy. Dostęp do sieci gazowej możliwy jest na terenie wszystkich sołectw. Obserwuje się coroczny przyrost długości sieci gazowej związany z podłączeniem nowych odbiorców – na koniec 2020 roku odbiorców było 1566.

Podobnie systematycznie rośnie wielkość zużycia gazu na terenie gminy – w całym 2020 roku zużycie gazu przekroczyło 1 000 000 m³ (1189 483 m³).

Wzrost zainteresowania paliwem gazowym, jak i ogrzewaniem budynków i mieszkań urządzeniami zasilanymi gazem przekłada się jednocześnie na zmniejszenie się liczby eksploatowanych wysokoemisyjnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym, których użytkowanie przyczynia się do powstawania niskiej emisji.

4.1.2.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną na terenie gminy Przeciszów

Funkcjonujący na terenie gminy system zaopatrzenia w energię elektryczną dostosowany jest do istniejącego zapotrzebowania. W przeciągu ostatnich lat rozbudowywana była linia 15 kV i budowane były nowe stacje transformatorowe.

Przez teren gminy przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne:

220 kV tranzytowa napowietrzna linia wysokiego napięcia o długości 1,5 km,

110 kV Dwory-Skawina o długości 4,6 km,

15 kV o łącznej długości 32,2 km.

Głównymi źródłami zasilania sieci 15 kV na obszarze Gminy Przeciszów są:

stacja transformatorowa 110/15 kV GPZ Zator, wyposażona w dwa transformatory 16 MVA. GPZ Zator jest zasilany pośrednio liniami 110 kV relacji Dwory - Zator, Zator - Borek Szlachecki,

stacja transformatorowa 110/30/15/6kV GPZ Przeciszów, wyposażona w dwa transformatory 25 MVA. GPZ Przeciszów jest zasilany pośrednio liniami 110 kV relacji Dwory - Przeciszów, Przeciszów - Skawina Huta,

stacja transformatorowa 110/15/6kV GPZ Andrychów, wyposażona w dwa transformatory 110/15 kV

o mocy 31/25/25 MVA oraz 31/20/20 MVA i zasilana liniami 110 kV, bezpośrednio lub pośrednio (poprzez inne stacje transformatorowe 110/15 kV) liniami relacji Przeciszów - Andrychów, Poręba - Andrychów - Wadowice.

Długość linii elektroenergetycznych na terenie gminy Przeciszów przedstawia się następująco:

linie wysokiego napięcia:

kablowe: brak

napowietrzne: 9,3 km,

linie średniego napięcia:

kablowe: 4,1 km

napowietrzne: 36,1 km,

linie niskiego napięcia:

kablowe: 10,3 km,

napowietrzne: 97,8 km.

W 2020 roku zużycie energii elektrycznej osiągnęło na terenie gminy Przeciszów poziom ok. 8060 MWh, z czego 6722 MWh dotyczyło odbiorców z umowami kompleksowymi, natomiast pozostała część dotyczyła jedynie umów na dystrybucję.

4.1.2.6. *Emisja z emitorów liniowych*

Stale wzrastająca liczba pojazdów, rozbudowa dróg i autostrad, a także konieczność ciągłego przemieszczania się wpływa na powstawanie emisji liniowej – tj. emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu drogowego. Emisja z tego źródła powstaje głównie w wyniku spalania paliw w silnikach. Dodatkowo procesy ścierania się opon, klocek hamulcowych oraz nawierzchni jezdni są źródłem powstawania emisji pyłów zawieszonych. Ruch samochodowy powoduje również wtórny unos pyłu z powierzchni jezdni.

Przez teren gminy Przeciszów przebiega droga krajowa DK44 oraz droga wojewódzka DW949. Na pozostałe elementy sieci drogowej składają się drogi o znaczeniu bardziej lokalnym: powiatowe i gminne.

Droga krajowa nr 44, o długości na terenie gminy 4,447 km, znajduje się w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Jest w zróżnicowanym stanie technicznym. W ciągu drogi nr 44 znajdują się 2 obiekty mostowe. W latach 2019-2021 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykonała remont nawierzchni drogi krajowej nr 44 na długości ok. 300 m.

Pod Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie podlega 1 droga wojewódzka:

DW 949 – o długości na terenie gminy ok. 3 km i dobrym stanie.

Drogi powiatowe na terenie gminy Przeciszów podlegają pod Zarząd Powiatu w Oświęcimiu i są to następujące odcinki:

- nr 1762K Przeciszów – Piotrowice – Gierałtowiec i długości w granicach gminy 4,024 km,
 - nr 1895K Oświęcim – Dwory – Las – Przeciszów i długości w granicach gminy 4,837 km,
 - nr 1899K Polanka Wielka – Piotrowice i długości w granicach gminy 1,479 km;
- o całkowitej długości 10,340 km.

W obrębie dróg powiatowych przebiegających na obszarze gminy Przeciszów znajdują się 4 obiekty mostowe. Zarząd Powiatu w Oświęcimiu jako jednostka odpowiedzialna za stan dróg i mostów na terenie gminy prowadzi bieżące prace utrzymaniowe oraz ocenę stanu tych obiektów. Odcinki dróg będące w najgorszym stanie technicznym i wymagające remontu są traktowane priorytetowo i sukcesywnie podlegają pracom w miarę pojawiających się możliwości finansowych. W ostatnich latach Zarząd Dróg Powiatowych w Oświęcimiu realizował zadanie pn: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1895K odcinek nr I w km od 8+506,27 do km 9+759,73 odcinek nr II od km 9+759,73 do km 12+169,80 odcinek nr III od km 12+169,80 do km 13+387,74 w miejscowości Las i Przeciszów, powiat oświęcimski”. Roboty budowlane obejmowały przebudowę drogi w zakresie remontu istniejącej nawierzchni jezdni, budowy chodnika, remontu pobocza, remontu nawierzchni na moście, remontu istniejących zjazdów i dojazdów indywidualnych oraz budowę i remont istniejących urządzeń technicznych drogi służących jej odwodnieniu, wykonanie nowego oznakowania pionowego i poziomego.

Gmina Przeciszów posiada sieć dróg gminnych, których całkowita długość wynosi około 55 km, z czego ich stan jest bardzo zróżnicowany – od bardzo złego do dobrego. Poszczególne odcinki dróg gminnych charakteryzują się jednolitym stanem technicznym lub zmiennością stanu technicznego w różnych ich częściach. Liczba nowo zarejestrowanych pojazdów w roku 2021 wyniosła 623, w tym 38 pojazdów stanowiły pojazdy nowe.

Gmina Przeciszów prowadzi działania inwestycyjne mające na celu poprawę i rozbudowę istniejącej infrastruktury drogowej. Prowadzone są także inwestycje w zakresie oświetlenia ulic. Gmina Przeciszów uczestniczy również

w finansowaniu modernizacji dróg powiatowych czy regionalnych.

Na drogach krajowych i wojewódzkich Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza tzw. Generalny Pomiar Ruchu (dalej: GPR), którego celem jest przedstawienie poziomu natężenia ruchu w wybranych punktach pomiarowych. W roku 2020 na drogach krajowych oraz wojewódzkich został przeprowadzony GPR, którego wyniki opublikowano pod koniec 2021 roku.

Na terenie gminy Przeciszów wyznaczono 2 punkty pomiarowe:

nr 12056 na drodze wojewódzkiej DW 949 relacji Osiek-Przeciszów,

nr 20218 na drodze krajowej 44 w Przeciszowie.

Największą łączną liczbę pojazdów oraz największe natężenie ruchu z udziałem pojazdów osobowych i ciężarowych zidentyfikowano na drodze krajowej nr 44w punkcie pomiarowym Przeciszów. Średniodobowy ruch praktycznie w przypadku wszystkich grup pojazdów wzrósł w roku 2020 w stosunku do roku 2015 zarówno na drodze wojewódzkiej, jak i krajowej przebiegających przez gminę Przeciszów.

Tabela Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich i krajowych w gminie Przeciszów

Punkt pomiarowy/Ilość pojazdów w ciągu doby	Suma pojazdów	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
					z przyczepą	bez przyczepy		
12056 – rok 2015	4975	60	4461	289	85	20	30	30
12056 – rok 2020	5334	70	4591	471	85	28	33	56
20218 – rok 2015	10 581	66	8338	810	337	929	89	12
20218 – rok 2020	11520	72	9080	1174	307	814	50	23

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w 2015 i 2020 roku na drogach wojewódzkich i krajowych w gminie Przeciszów, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (<https://www.archiwum.gddkia.gov.pl/pl/2551/GPR-2015>, <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>, data dostępu: 27.05.2022 r.)

Na obszarze gminy Przeciszów funkcjonuje transport kolejowy w postaci 1 trasy kolejowej:

linia kolejowa nr 94 Kraków Płaszów – Oświęcim, w lokalizacji od km 47,411 do 51,579 (łącznie 4,168 km) wraz ze stacją Przeciszów w km 50,118. LK 94 jest pierwszorzędą, zelektryfikowaną, dwutorową linią kolejową znaczeni państwowego.

Średnie natężenie dobowe ruchu pociągów w granicach gminy Przeciszów na odcinku Skawina-Dwory wyniosło:

w 2020 r.:

ok. 3 pociągi osobowe,

ok. 21 pociągów towarowych,

ok. 1 pociąg utrzymaniowo-naprawczy.

LK 94 odcinek Skawina–Dwory, przebiegająca przez teren gminy Przeciszów nie prowadzi ruchu powyżej 30 tys. Pociągów rocznie. W związku z powyższym, zgodnie z art. 175 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U.

z 2021 roku, poz. 1973 z późn. zm.) oraz § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. z 2011 roku, poz. 824), PKP nie ma obowiązku prowadzenia okresowych pomiarów poziomu hałasu w środowisku.

4.1.2.7. **Warunki wykorzystania OZE**

Do energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii zalicza się, niezależnie od parametrów technicznych źródła, energię elektryczną lub ciepło pochodzące ze źródeł odnawialnych, w szczególności:

- z elektrowni wodnych,
- z elektrowni wiatrowych,
- ze źródeł wytwarzających energię z biomasy,
- ze źródeł wytwarzających energię z biogazu,
- ze słonecznych ogniw fotowoltaicznych,
- ze słonecznych kolektorów do produkcji ciepła,
- ze źródeł geotermicznych.

Zastąpienie energii i paliw konwencjonalnych (węgiel, ropa, gaz ziemny) energią odnawialną prowadzi do redukcji emisji substancji szkodliwych do atmosfery, co wpływa na lokalne środowisko oraz przyczynia się do zmniejszenia globalnego efektu cieplarnianego.

Energia wiatru

Dla przeważającej części jego obszaru potencjał pozyskania energii wiatru, wyrażony wskaźnikiem w odniesieniu do powierzchni zakreślonej skrzydłami wirnika na rok, kształtuje się w przedziale od 500 do 750 kWh/m² rok. Gmina Przeciszów znajduje się również w tej strefie. Często jako kryterium opłacalności turbin podaje się wartość tego współczynnika przekraczającą 1000 kWh/m². W związku z tym uważa się, że województwo małopolskie znajduje się w strefie o małych zasobach energetycznych wiatru. Jednakże na terenach o bogatej rzeźbie terenu mogą występować lokalne strefy, w których wiatry mają korzystne własności energetyczne.

Obecnie wiarygodna ocena warunków wietrznych w poszczególnych obszarach regionu jest bardzo utrudniona ze względu na brak danych dotyczących średnich prędkości wiatru dla punktów innych niż stacje sieci meteorologicznej. Dlatego przed podjęciem decyzji o budowie elektrowni wiatrowej niezbędne jest przeprowadzenie szczegółowych badań: siły, kierunku i częstości występowania wiatrów. Obecnie na terenie gminy brak zlokalizowanych elektrowni wiatrowych.

Energia geotermalna

Energia geotermalna to energia cieplna wnętrza Ziemi. Jej nośnikami są para wodna, woda wypełniająca pory i szczeliny w skałach wodonośnych oraz gorące skały. Pomimo faktu, że energia geotermalna występuje w niewyczerpywalnych ilościach, to jednak jej złoża na kuli ziemskiej są rozmieszczone nierównomiernie i znajdują się na różnych głębokościach, co wpływa na możliwości i ekonomiczną opłacalność ich eksploatacji. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna, wyróżnia się:

- geotermię płytką – wykorzystującą energię cieplną gruntu z głębokości do ok. 100 m za pomocą pomp ciepła,
- geotermię głęboką - pozyskującą energię cieplną z wnętrza Ziemi, z głębokości kilku kilometrów.

Na terenie gminy Przeciszów nie występują warunki do rozwoju geotermii głębokiej, która na terenie województwa małopolskiego wykorzystywana jest głównie na Podhalu, jednakże możliwe jest wykorzystanie geotermii płytkiej na przykład poprzez zastosowanie indywidualnych pomp ciepła.

Pompa ciepła jest urządzeniem, które odbiera ciepło z otoczenia – gruntu, wody lub powietrza – i przekazuje je do instalacji c.o. i c.w.u., ogrzewając w niej wodę, albo do instalacji wentylacyjnej ogrzewając powietrze nawiewane do pomieszczeń. Przekazywanie ciepła z zimnego otoczenia do znacznie cieplejszych pomieszczeń jest możliwe dzięki zachodzącym w pompie ciepła procesom termodynamicznym.

Energia wody

Mała energetyka wodna obejmuje pozyskanie energii z cieków wodnych. Oceniając potencjał energetyczny rzek, należy brać pod uwagę dwa główne czynniki - spadek koryta rzeki oraz przepływy wody.

Rozwój elektrowni wodnych jest ograniczony warunkami prawnymi, lokalizacyjnymi, wymogami terenowymi i geomorfologicznymi oraz potencjałem kapitałowym inwestora. Najwięcej funduszy pochłania budowa obiektów hydrotechnicznych piętrzących wodę. Charakterystyczne dla elektrowni wodnych są znikome koszty eksploatacji (wynoszące średnio około 0,5÷1% łącznych nakładów inwestycyjnych rocznie) oraz wysoka sprawność energetyczna (90÷95%). Na terenie gminy Preciszów nie są zlokalizowane żadne elektrownie wodne.

Energia słoneczna

Energia słoneczna jest powszechnie dostępnym, ekologicznie czystym i najbardziej naturalnym z istniejących źródeł energii. Dużą zaletą jest jej łatwa adaptacja, zwłaszcza do celów gospodarstwa domowego. W Polsce istnieją dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.

Potencjał energii promieniowania słonecznego dla województwa małopolskiego określony został w przedziale 1000–1100 kWh/(m²·rok). Dla takich terenów opłacalne jest stosowanie instalacji fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych, w których zachodzi konwersja energii słonecznej odpowiednio w energię elektryczną lub ciepłą.

Na koniec 2021 r. wg informacji udostępnionych przez spółkę Tauron S.A. na terenie gminy Preciszów liczba instalacji fotowoltaicznych z mocą zainstalowaną większą niż 10 kW wynosiła 3 szt., a z mocą zainstalowaną mniejszą lub równą niż 10 kW 187 szt.

Energia z biomasy

Biomasa to substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej oraz przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. Zdecydowaną zaletą biomasy jest to, że podczas jej spalania wydzielają się niewielkie ilości związków siarki w porównaniu do spalania innych paliw kopalnych. Ponadto powstający dwutlenek węgla jest asymilowany przez wzrastające rośliny w procesie fotosyntezy, czyli jego ilość w atmosferze nie zwiększa. Biomasa jest źródłem energii odnawialnej w największym stopniu wykorzystywanym w Polsce.

Energia z biogazu

Proces wytwarzania biogazu polega na fermentacji materii organicznej w warunkach beztlenowych wywołanej dzięki obecności tzw. bakterii metanogennych, które w sprzyjających warunkach zamieniają związki pochodzenia organicznego w biogaz oraz substancje nieorganiczne.

Głównymi składnikami tak powstającego biogazu są metan, którego zawartość w zależności od technologii jego wytwarzania oraz rodzaju fermentowanych substancji może zmieniać się w szerokim zakresie od 40 do 85% (przeważnie 55-65%), pozostałą część stanowi dwutlenek węgla oraz inne składniki w ilościach śladowych. Dzięki tak wysokiej zawartości metanu w biogazie, jest on cennym paliwem z energetycznego punktu widzenia.

4.1.3. Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
zaangażowanie gminy w kwestie ochrony powietrza i pozyskiwania dofinansowań kontrole w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej i spalania odpadów w domowych paleniskach modernizacje i remonty dróg	zanieczyszczenie powietrza w wyniku tzw. niskiej emisji korzystanie z wysokoemisyjnych źródeł ciepła na paliwa stałe duża liczba budynków mieszkalnych o niskim lub średnim stopniu termomodernizacji emisja liniowa w wyniku lokalizacji drogi krajowej i drogi wojewódzkiej na terenie gminy
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne

<p>realizacja zadań wskazanych w POP przyjęta uchwała antysmogowa rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy termomodernizacja budynków mieszkalnych zachęty do korzystania z dofinansowań na wymianę przestarzałych źródeł ciepła na paliwa stałe na rzeczproekologicznych edukacja ekologiczna dotycząca ochrony powietrza i klimatu rozwój ruchu rowerowego i ekologicznego transportu zbiorowego</p>	<p>nieosiągnięcie wymaganych prawem poziomów substancji w powietrzu duże zapotrzebowanie finansowe nainwestycje dotyczące ochrony powietrza wysokie ceny niskoemisyjnych urządzeń grzewczych i paliw ubóstwo energetyczne mieszkańców opór społeczny w zakresie ograniczania spalania paliw stałych w tradycyjnych urządzeniach grzewczych zwiększająca się liczba pojazdów</p>
--	---

Źródło: opracowanie własne

4.1.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu klimatu i jakości powietrza

Przeprowadzona diagnoza stanu obecnego wskazuje na złą jakość powietrza na terenie gminy, której główną przyczyną jest niska emisja związana ze spalaniem paliw na potrzeby grzewcze w sektorze komunalno-bytowym. Zgodnie z wykonywanymi ocenami jakości powietrza gmina znajduje się w obszarze przekroczeń norm jakości powietrza dla pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Poprawa stanu powietrza może nastąpić poprzez realizację działań naprawczych, zaplanowanych w ramach Programu ochrony powietrza.

Gmina wykazuje zaangażowanie w kwestie ochrony powietrza - jednym z kluczowych działań podejmowanych od wielu lat jest udzielanie wsparcia finansowego do wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła na paliwa stałe na nowe proekologiczne, co będzie kontynuowane w kolejnych latach.

W zakresie ograniczenia emisji ze źródeł liniowych ważną będzie dalsza rozbudowa i modernizacja dróg, ale też wspieranie alternatywnych form transportu, co pozwoli na zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów.

Istotne będzie też prowadzenie gospodarki niskoemisyjnej i związane z tym wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii.

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów w perspektywie do roku 2027.

4.1.5 Wpływ zmian klimatu na energetykę i transport, wrażliwość i adaptacja do zmian

W zapotrzebowaniu na energię elektryczną obserwuje się w Polsce dwie tendencje. Pierwsza z nich to zmniejszenie się różnicy w zapotrzebowaniu na moc w miesiącach zimowych i letnich, druga – stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię. Mimo wzrostu zapotrzebowania roczne zużycie energii elektrycznej na mieszkańca jest w Polsce ciągle jeszcze dwukrotnie mniejsze niż w innych krajach Unii Europejskiej, stąd z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że zapotrzebowanie to będzie wzrastało. Coraz większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w lecie związane jest z wykorzystywaniem jej dla potrzeb chłodnictwa i klimatyzacji, co wynika zarówno ze wzrostu średniej temperatury w porze letniej, jak też ze wzrostu zamożności społeczeństwa, a tym samym większych wymagań, co do komfortu w miejscach pracy i mieszkaniach.

O ile w perspektywie przyszłych lat prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, to

w przypadku ciepła należy się spodziewać spadku lub utrzymania aktualnych potrzeb. Możliwe utrzymanie się dotychczasowego poziomu zapotrzebowania będzie wypadkową dwóch czynników: ciągłego przyrostu liczby mieszkań połączonego ze wzrostem ich powierzchni oraz spadku jednostkowego zapotrzebowania na ciepło

w istniejących budynkach. Zapotrzebowanie na ciepło zależy jednak przede wszystkim od warunków klimatycznych. Prognoza klimatyczna wskazuje, że do 2030 roku liczba stopniodni (będących miarą zapotrzebowania na ciepło) – zależnie od rejonu Polski zmniejszy się o ok. 140-220, czyli niecałe 5%, przy czym zmniejszą się różnice w potrzebach cieplnych mieszkańców różnych części kraju. Zmniejszenie zapotrzebowania będzie korzystne dla scentralizowanych systemów ciepłowniczych, gdyż zmniejszy się dysproporcja między zapotrzebowaniem letnim (ciepła woda użytkowa), a zimowym (dodatkowo ogrzewanie). Natomiast spadek liczby stopniodni do roku 2100 może sięgnąć 25% i w takiej perspektywie należy się liczyć ze znacznym zmniejszeniem zapotrzebowania na ciepło. Efekt ten będzie dodatkowo wzmocniony przewidywaną wymianą znacznej części infrastruktury budowlanej na energooszczędną.

Najbardziej wrażliwą, z punktu widzenia zmian klimatu, składową sektora energetyki jest infrastruktura wykorzystywana do dystrybucji energii elektrycznej. W polskim systemie elektroenergetycznym dominują sieci napowietrzne, które są silnie narażone na awarie spowodowane nadmiernym oblodzeniem i silnymi

wiatrami. Już obecnie obfite opady śniegu połączone z oscyłowaniem temperatury wokół 0°C powodują masowe awarie sieci niskiego napięcia i długotrwałe braki zasilania, głównie na obszarach wiejskich. Wzrost temperatury będzie powodował, że zimą dni o temperaturze 0°C znacznie przybędzie. Również nasilenie występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych typu huragany, intensywne burze z porywistymi wiatrami może prowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii elektrycznej do odbiorców. Wzrastały będą zatem straty spowodowane brakiem zasilania w energię elektryczną.

Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny. Działania adaptacyjne obiektów wytwarzających, ale też pozyskujących energię powinny uwzględniać wspólne cele zmniejszania energochłonności i zanieczyszczenia środowiska. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do zmienionego zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Sektor energetyki powinien przygotować się do efektywnego pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych oraz jej magazynowania i przetwarzania, biorąc pod uwagę różnorodne potrzeby poszczególnych odbiorców: przemysłu, budownictwa, transportu i rolnictwa, jak i specyfikę OZE, w tym ich wrażliwość na zmiany klimatu. Należy zauważyć, że prognozowane zaburzenia w gospodarce wodnej najprawdopodobniej wpłyną negatywnie na uprawę roślin energetycznych, a ograniczone zasoby wody mogą powodować obniżenie wydajności hydroenergetyki. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrzne lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i pogorszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem.

Istotne zatem będzie zintensyfikowanie badań nad odpornością technologii OZE na skutki zmian klimatu (np. rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym środowisku), a także nad nowymi technologiami energetycznymi. Jednocześnie kluczowa będzie edukacja w zakresie innowacyjnych energooszczędnych rozwiązań we wszystkich sektorach gospodarczych dla szybkiej i efektywnej adaptacji do zmian klimatu i ich skutków. W zależności od sektora gospodarki i jego wrażliwości na zmiany klimatu, działania adaptacyjne mogą mieć charakter jednorazowy, cykliczny lub długoterminowy. Wobec bardzo długiego okresu w jakim będzie przeprowadzany proces adaptacyjny preferowane powinny być działania cykliczne w zakresie administracyjnoprawnym i ciągłe w obszarze edukacyjnym. Większość działań powinna zostać podjęta natychmiast, a ich skutki powinny być monitorowane, co umożliwi w razie potrzeby dokonywanie korekt.

Sektor transportu to dziedzina gospodarki szczególnie wrażliwa na zmiany klimatu, zwłaszcza na występowanie silnych, huraganowych wiatrów, nawałnych lub długotrwałych deszczy mogących wywoływać podtopienia czy uaktywnić osuwiska, a także opady śniegu i zjawiska lodowe, niską i wysoką temperaturę oraz ograniczające widoczność mgły. Wrażliwość transportu na warunki klimatyczne należy rozpatrywać z punktu widzenia jego trzech podstawowych elementów, tj. infrastruktury, środków transportu oraz komfortu podróżujących. Zwłaszcza infrastruktura, narażona jest na bezpośrednie oddziaływanie czynników klimatycznych, funkcjonując w bezpośrednim kontakcie z czynnikami atmosferycznymi.

Do podjęcia efektywnych działań adaptacyjnych i zapobiegawczych niezbędna jest prawidłowa ocena wrażliwości infrastruktury transportowej na czynniki klimatyczne będąca efektem analizy danych klimatycznych i pogodowych oraz ich wpływu na stan infrastruktury. Działania powinny także prowadzić do wypracowania zaleceń i standardów dotyczących infrastruktury transportowej na etapie projektowania i budowy. Istotne będzie zapewnienie skutecznego monitoringu wrażliwości infrastruktury na zmiany klimatu oraz opracowanie planów reagowania w sytuacjach kryzysowych#.

1.12. *Klimat akustyczny*

1.12.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Zadania	Podjęte działania
Bieżące remonty i modernizacje dróg będących w utrzymaniu gminy	Działania podejmowane przez Gminę Przeciszów, polegające na modernizacji i remontach dróg będących w jej utrzymaniu, zostały opisane w rozdziale „Ochrona klimatu i jakości powietrza”.
Uwzględnianie w MPZP zapisów o dopuszczalnych poziomach hałasu	W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeciszów wprowadzone zostały zapisy dotyczące terenów chronionych akustycznie i przypisanych im poziomów dopuszczalnego hałasu zgodnie z właściwym rozporządzeniem.
Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przed hałasem	Działania edukacyjne w zakresie ochrony przed hałasem realizowane były w szkołach i przedszkolach w toku różnych akcji i zajęć dotyczących ochrony środowiska np. związanych z ochroną przyrody i lasów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

1.12.2. *Opis stanu obecnego*

1.12.2.1. *Hałas przemysłowy*

Przedsiębiorstwa, zakłady i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą kształtują klimat akustyczny w swoim otoczeniu.

Z uwagi na wzrost prowadzonych działalności gospodarczych na terenie gminy Przeciszów w ostatnich latach, wzrosło także potencjalne zagrożenie oddziaływania z ich strony na klimat akustyczny. Funkcjonowanie firm i zakładów nie powinno powodować przekroczeń standardów jakości środowiska, w tym dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku poza terenem, do którego mają tytuł prawny. Większe przedsiębiorstwa posiadają uregulowany stan prawny i podejmują starania w kierunku zmniejszenia lub całkowitego wyeliminowania uciążliwości (w tym hałasowej) związanych ze swoją działalnością. W związku z tym główne źródło emisji hałasu mogą stanowić średnie i mniejsze przedsiębiorstwa.

Według informacji Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, jeśli mieszkańcy gminy sygnalizują o uciążliwościach hałasowych, to Starostwo, po przyjęciu zgłoszenia, przeprowadza wizje terenowe lub kontrolę. Na dzień 31.12.2021 r. w gminie Przeciszów wydana była 1 decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu:

decyzja dla Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. 1-go Maja w Przeciszowie, ul. Szkolna 88, 32-641 Przeciszów, dnia 4 stycznia 2017 r. znak: WOŚ.6241.2.2016.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie na podstawie zgłoszeń o uciążliwościach prowadzi na terenie gminy kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących emisji hałasu. W latach 2019-2021 nie kontrolowano pod kątem emisji hałasu do środowiska żadnych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Przeciszów.

1.12.2.2. *Hałas drogowy*

Na stan klimatu akustycznego na terenie gminy wpływa również hałas komunikacyjny, z którego najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy generowany przez pojazdy samochodowe, posiadający charakter ciągły i obejmujący swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Przez teren gminy Przeciszów przebiegają:

droga krajowa nr 44 - o długości 4,447km,

droga wojewódzka - DW 949 o długości ok. 3 km,

drogi powiatowe - o długości 10,340 km,

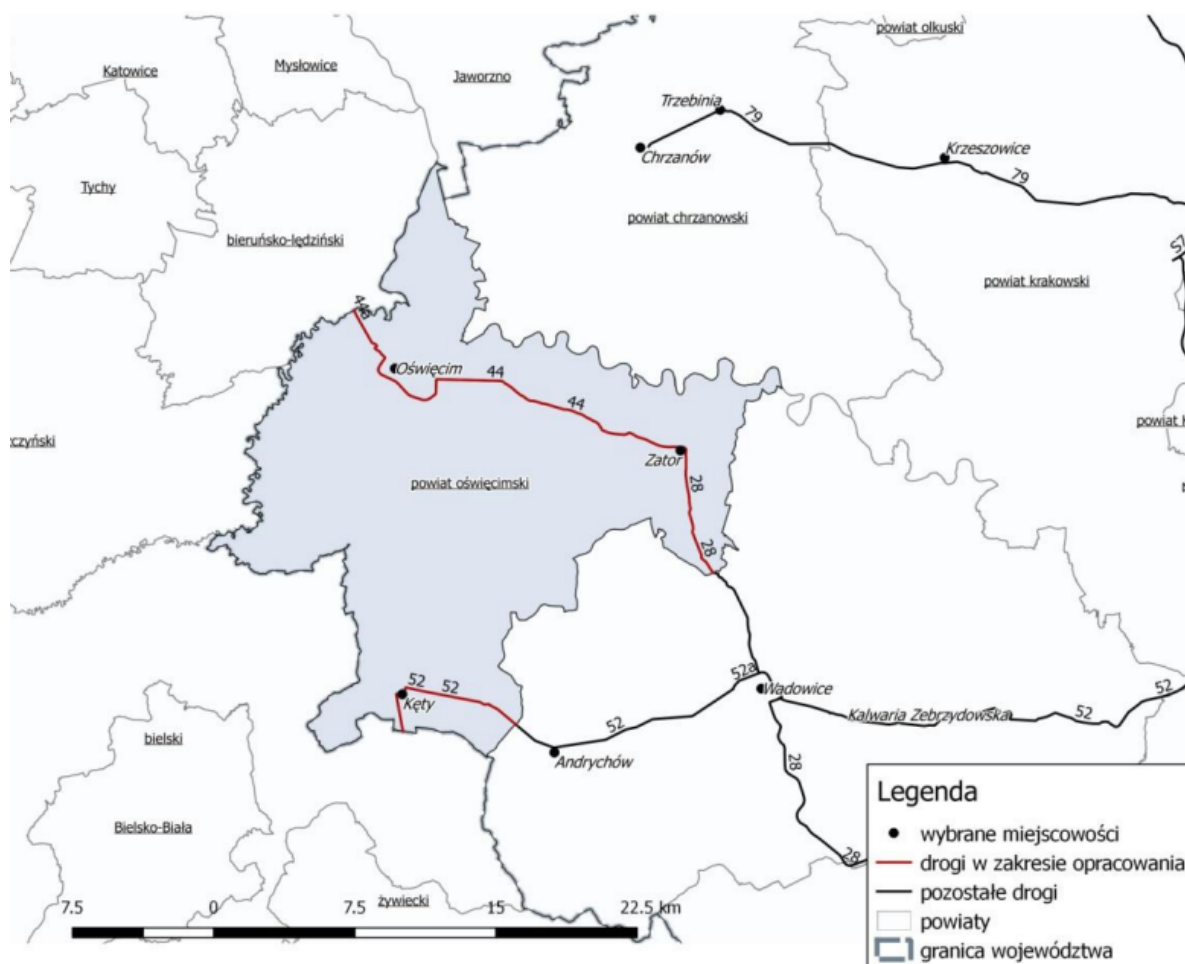
drogi gminne - o długości ok. 55 km.

GIOŚ w latach 2018-2020 nie przeprowadził pomiarów hałasu drogowego typowo dla gminy Przeciszów, ponieważ analizowano cały powiat. Wyniki badań wskazywały, iż na terenie powiatu oświęcimskiego

zamieszkuje największa liczba osób narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu w województwie małopolskim przy jednocześnie nie najwyższym współczynniku powierzchni przekroczeń.

W 2018 roku GDDKiA wykonała mapy akustyczne obejmujące odcinki drogi DK52, które stanowią źródło danych do aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego” przyjętej następnie uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. Na potrzeby dokumentu dokonano analizy wyników modelowej oceny klimatu akustycznego przedstawionego w opracowanych mapach akustycznych oraz zaproponowano działania, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu akustycznego w otoczeniu problemowych odcinków dróg. Wyniki badań hałasu wzdłuż drogi DK44 wskazywały, iż powierzchnia obszarów zagrożonych to:

- do 5 dB – 0,356 km² (LDWN) i 0,332 km² (LN),
- 5-10 dB – 0,220 km² (LDWN) i 0,121 km² (LN),
- 10-15 dB – 0,036 km² (LDWN) i 0,006 km² (LN),
- 15-20 dB – 0 km² (LDWN) i 0 km² (LN),
- pow. 20 dB – 0 km² (LDWN) i 0 km² (LN).

Rysunek Lokalizacja badanego odcinka drogi DK 44 na terenie gminy Przeciszów

Źródło: „Program Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” przyjęty uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

W „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego” wskazano, iż działania naprawcze wzdłuż drogi krajowej 44 powinny polegać na zastosowaniu nawierzchni o obniżonej uciążliwości hałasowej oraz egzekwowanie ograniczeń prędkości. W ramach działań naprawczych wskazanych do realizacji na obszarze gminy Przeciszów przewidziano zastosowanie nawierzchni

o obniżonej hałaśliwości o skuteczności dostosowanej do lokalnych warunków ruchu i poziomu hałasu na odcinkach w km 056+000– 059+000 oraz 062+000 - 070+000.

W ciągu dróg krajowej, wojewódzkiej, powiatowych i gminnych w ostatnich latach wykonano szereg zadań przyczyniających się do poprawy bezpieczeństwa pieszych i kierujących, poprawy komfortu jazdy, a także zwiększenia płynności ruchu.

Na drodze DK 44 na bieżąco prowadzone są prace mające na celu utrzymanie nawierzchni drogi we właściwym stanie technicznym, co przyczynia się do ograniczania emisji hałasu na tereny sąsiednie.

W zakresie zrealizowanych modernizacji i remontów dróg przeprowadzonych przez Zarząd Dróg Wojewódzkich wykonano m.in.:

remont nawierzchni (wykonanie nakładki bitumicznej) w km 65+703 – 66+000 w ramach inwestycji Włosienica-Przeciszów. Szacunkowy koszt dla części wykonywanej na terenie gminy Przeciszów wyniósł 240 000 zł,

remonty cząstkowe w ramach bieżącego utrzymania (koszenie traw, odnowa oznakowania poziomego i pionowego, czyszczenie elementów odwodnienia, remonty nawierzchni) szacunkowy koszt to ok 730 000 zł,

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie realizował zadania remontów cząstkowych na drodze DW 949 – wyremontowano ok. 200 m² drogi w kwocie ok. 12 000 zł.

W najbliższych latach ZDW w Krakowie nie planuje żadnych inwestycji na odcinku DW 949 w granicach gminy Przeciszów. GDDKiA nie realizowało zadań polegających na modernizacji odcinków drogi krajowej w swoim zarządzie.

1.12.2.3. *Hałas kolejowy*

Na terenie gminy Przeciszów funkcjonuje transport kolejowy w postaci 1 trasy:

linia kolejowa nr 94 Kraków Płaszów – Oświęcim, w lokalizacji od km 47,411 do 51,579 (łącznie 4,168 km) wraz ze stacją Przeciszów w km 50,118. LK 94 jest pierwszorzędą, zelektryfikowaną, dwutorową linią kolejową znaczeniapaństwowego.

W 2020 roku Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził pomiary hałasu kolejowego na linii nr 94 w mieście Skawina. Pomiary nie wykazały przekroczeń w porze dnia, natomiast w porze nocy wystąpiło niewielkie przekroczenie ok. 3,5 dB. Przyjmuje się, iż podobne poziomy hałasu pochodzącego z ruchu pociągów linią 94 mają miejsce w gminie Przeciszów.

1.12.3. *Analiza SWOT*

Zagrożenie hałasem	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
na bieżąco prowadzone modernizacje dróg	brak nowych badań hałasu drogowego, przez co nie można w pełni ocenić skali zagrożenia niezadowolający stan i jakość niektórych odcinków dróg
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
planowane modernizacje dróg opracowany Program ochrony środowiska przed hałasem z działaniami priorytetowymi	zwiększająca się liczba pojazdów dyskomfort akustyczny dla mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg

Źródło: opracowanie własne

4.2.4 *Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem*

Na terenie gminy największe zagrożenie dla klimatu akustycznego stwarza hałas generowany przez pojazdy samochodowe, który z roku na rok staje się coraz bardziej uciążliwy szczególnie dla mieszkańców budynków zlokalizowanych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, szczególnie drogi krajowej i wojewódzkiej. Oddziaływanie hałasu drogowego częściowo ograniczają prowadzone remonty i modernizacje dróg. Jednak pomimo podejmowanych działań stan i jakość niektórych dróg na terenie gminy nadal nie są zadowolające. Dodatkowo jak wykazała analiza SWOT słabą stroną gminy jest brak bieżących badań hałasu, które pozwoliłyby w pełni ocenić skalę zagrożenia dla klimatu akustycznego.

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów w perspektywie do roku 2027.

1.13. Pola elektromagnetyczne

1.13.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Zadania	Podjęte działania
Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego - wprowadzanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego	W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Przeciszów umieszczono zapisy dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy sieci elektroenergetycznych, jednakże nie ma wprowadzonych zapisów dotyczących lokowania instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

1.13.2. Opis stanu obecnego

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są:

linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia,

stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, takie jak:

stacje bazowe telefonii komórkowej,

stacje radiowe i telewizyjne.

Według ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1973 z późn. zm.), prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,

instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz,

są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomiary te wykonywane są:

bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia,

każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Wyniki pomiarów przekazuje się wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

Głównym źródłem zasilania sieci 15 kV na obszarze gminy Przeciszów są:

stacja transformatorowa 110/15 kV GPZ Zator, wyposażona w dwa transformatory 16 MVA. GPZ Zator jest zasilany pośrednio liniami 110 kV relacji Dwory - Zator, Zator - Borek Szlachecki,

stacja transformatorowa 110/30/15/6kV GPZ Przeciszów, wyposażona w dwa transformatory 25 MVA. GPZ Przeciszów jest zasilany pośrednio liniami 110 kV relacji Dwory - Przeciszów, Przeciszów - Skawina Huta,

stacja transformatorowa 110/15/6kV GPZ Andrychów, wyposażona w dwa transformatory 110/15 kV o mocy 31/25/25 MVA oraz 31/20/20 MVA i zasilana liniami 110 kV, bezpośrednio lub pośrednio (poprzez inne stacje transformatorowe 110/15 kV) liniami relacji Przeciszów - Andrychów, Poręba - Andrychów - Wadowice.

Długość linii energetycznych na terenie gminy Przeciszów na dzień 31.12.2020 r. wynosi:

linie wysokiego napięcia:

kablowe: brak

napowietrzne: 9,3 km,

linie średniego napięcia:

kablowe: 4,1 km

napowietrzne: 36,1 km,
 linie niskiego napięcia:
 kablowe: 10,3 km,
 napowietrzne: 97,8 km.

Aby uruchomić instalację emitującą pole elektromagnetyczne nie potrzeba aktualnie pozwolenia, a jedynie konieczne jest zgłoszenie instalacji do starostwa, które gromadzi i udostępnia na stronie internetowej informacje o instalacjach wytwarzających pola elektromagnetyczne objętych obowiązkiem zgłoszenia. Do Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu w latach 2019 – 2021 r. wpłynęły 2 zgłoszenia nowych instalacji zlokalizowanych na terenie gminy Przeciszów – stacja energetyczna GPZ 110/15 kV oraz T-mobile.

Na terenie województwa małopolskiego Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych oraz dokonuje oceny poziomów promieniowania i ich zmian poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dotychczas pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone były w cyklach trzyletnich, łącznie w 135 punktach pomiarowych (po 45 w każdym roku) rozmieszczonych na terenie całego województwa małopolskiego. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem, w ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
 w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
 w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
 w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

Na terenie gminy Przeciszów badania nie były prowadzone w latach 2017- 2020, jednakże w sąsiedniej gminie i miejscowości Polanka Wielka zostały przeprowadzone w 2019 roku badania poziomu PEM:

wynik wskazywał 0,24 V/m.

Wynik badania nie przekraczał wartości dopuszczalnej, która obecnie wynosi 61 V/m.

1.13.3. Analiza SWOT

Pola elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego w sąsiedniej miejscowości i gminie	brak badań poziomu promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym i lokalnych regulacji odnośnie lokalizacji stacji bazowych i instalacji emitujących PEM	na przestrzeni lat zwiększający się poziom promieniowania elektromagnetycznego

Źródło: opracowanie własne

4.3.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych

Na terenie gminy Przeciszów instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe wysokiego i średniego napięcia, stacje transformatorowe oraz instalacje radiokomunikacyjne.

W związku z rozwojem sieci komórkowej i stałym zwiększaniem jej zasięgu, a także coraz to nowszych technologii, jak np. 5G, nie jest możliwe zupełne wyeliminowanie promieniowania elektromagnetycznego ze środowiska. Konieczne jest zatem regularne prowadzenie badań poziomów emitowanych pól elektromagnetycznych. Przeprowadzona analiza stanu obecnego wykazała, że obecnie na terenie gminy nie były prowadzone badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego w latach 2017-2020.

Istotnym elementem w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym jest przemyślane lokalizowanie nowych instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, tj. w miejscach, w których ich oddziaływanie na okolicznych mieszkańców będzie jak najmniejsze. W tym celu należy stosować odpowiednie zapisy w miejscowym prawie.

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów w perspektywie do roku 2027.

1.14. *Gospodarowanie wodami*

4.4.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Planowane zadania	Podjęte działania
<p>Odbudowa, modernizacja oraz utrzymanie we właściwym stanie technicznym gminnych rowów i urządzeń wodnych</p>	<p>PGW WP RZGW w Krakowie w ramach "Programu realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną" realizowało następujące zadania:</p> <p>rok 2019:</p> <p>koszenie wałów na terenie NW Oświęcim,</p> <p>utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu,</p> <p>utrzymanie cieków Stara Młynówka km 0+000 – 1+200 w miejscowości Przeciszów, gm. Przeciszów,</p> <p>usuwanie szkód powodziowych na potoku Bachorz w km 3+530 - 4+000 w miejscowości Przeciszów,</p> <p>roboty interwencyjne – usuwanie odcinkowe zatorów, przetamowań, powalonych drzew, zabudowa biologiczna wyrw, wycięcie krzaków na ciekach - potok Stara Młynówka w miejscowości Przeciszów,</p> <p>roboty interwencyjne – usuwanie odcinkowe zatorów, przetamowań, powalonych drzew, zabudowa biologiczna wyrw, wycięcie krzaków na ciekach – wycinka oraz pielęgnacja drzew zlokalizowanych na skarpie rzeki Wisły w miejscowości Dwory Drugie oraz skarpie potoku Bachórz, w miejscowości Przeciszów.</p> <p>Całkowity koszt powyższych zadań oscylował wokół kwoty 173 000 zł.</p> <p>rok. 2020:</p> <p>koszenie wałów na terenie NW Oświęcim,</p> <p>utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu,</p> <p>utrzymanie potoku Włosanka w km 0+000-4+740 w miejscowości Przeciszów,</p> <p>utrzymanie potoku Bachórz w km 3+555-5+155, 12+400- 13+135 w miejscowości Przeciszów, Piotrowice,</p> <p>opracowanie dokumentacji - potok Stara Młynówka w miejscowości Przeciszów,</p> <p>ocena stanu technicznego i bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych na terenie NW Oświęcim Babice, Przeciszów, Oświęcim, Skawina.</p> <p>Całkowity koszt powyższych zadań oscylował wokół kwoty 188 000 zł.</p> <p>rok 2021:</p> <p>koszenie wałów na terenie NW Oświęcim – dwukrotne</p> <p>utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu</p> <p>utrzymanie potoku Włosanka w km 0+000-4+740 w miejscowości Przeciszów,</p> <p>prace interwencyjne na ciekach wodnych na terenie działania NW Oświęcim - potok Bachórz</p> <p>ocena 5-letnia - wały potoku Bachórz w km 0+000-3+294L, 0+000-3+216P, w miejscowości Przeciszów.</p> <p>Całkowity koszt powyższych zadań oscylował wokół kwoty 226 000 zł.</p>
<p>Utrzymywanie i doposażenie gminnego magazynu przeciwpowodziowego</p>	<p>W przypadku wystąpienia powodzi lub innego zdarzenia kryzysowego i podczas usuwania skutków tych zdarzeń możliwe jest wykorzystanie sprzętu i odzieży będącej na stanie gminnego magazynu przeciwpowodziowego mieszczącego się w Urzędzie Gminy Przeciszów. Magazyn ten zaopatrzone jest w worki, motopompy i pompy szlamowe, osuszacze wilgoci, plandeki okryciowe, geowłókninę i folię oraz piły spalinowe.</p> <p>Magazyn doposażany jest na bieżąco co roku.</p>
<p>Kształtowanie bezpiecznego zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią (wyznaczenie i wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia i ryzyka powodziowego po ich ostatecznym zatwierdzeniu)</p>	<p>Obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeciszów uwzględnia obszary szczególnego zagrożenia powodzią. W latach 2019 – 2021 r. nie wprowadzono zmian do MPZP w tym zakresie.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

4.4.2. *Opis stanu obecnego*

4.4.2.1. *Wody powierzchniowe*

Gmina cechuje się dużą ilością wód powierzchniowych. W systemie hydrograficznym wyróżnić można ciek, rowy i stawy. Cały obszar gminy znajduje się w dorzeczu górnej Wisły i odwadniany jest przez główne potoki takie jak: Bachórz, Włosankę (prawodopływy Wisły) oraz Łowiczanekę (lewostronny dopływ

Skawy). Pod względem hydrograficznym 100% obszaru gminy odwadniane jest bezpośrednio przez ciek i rowy należące do prawostronnej zlewni rzeki Wisły, tworząc zlewnię I-rzędu.

Powierzchniowa sieć hydrograficzna jest dobrze rozwinięta. Występuje tu gęsta sieć cieków stałych i okresowych, niektóre o charakterze rowów melioracyjnych odwadniających podmokłe obszary w dolinie Wisły. Działy wodne II i III rzędu, rozdzielające poszczególne zlewnie powierzchniowe, w przeważającej części przebiegają kulminacjami terenu i mają charakter działów pewnych; tylko w dolinie Wisły z uwagi na gęstą sieć rowów melioracyjnych, przebieg ich jest trudny do jednoznacznego wyznaczenia.

Potoki tego terenu zalicza się do cieków o reżimie wyrównanym, z wezbraniem wiosennym (roztopowym) i letnim (opadowym) oraz gruntowo-deszczowo-śnieżnym zasilaniem. Reżim ten jest jednak na niektórych potokach zaburzony czynnikami antropogenicznymi.

W systemie hydrograficznym wyróżnić można następujące zlewnie podstawowe:

rzeki Wisły 11,4 km² - 32,2%,

potoku Bachórz 11,9 km² - 33,6%,

potoku Łowiczanka 12,1 km² - 34,2%,

Razem obszar: 35,4 km² - 100,0%.

Najważniejsze ciek gminy to:

rzeka Wisła – stanowiąca północną granicę gminy,

potok Bachórz – prawobrzeżny dopływ Wisły – długość na terenie gminy 13 100 m,

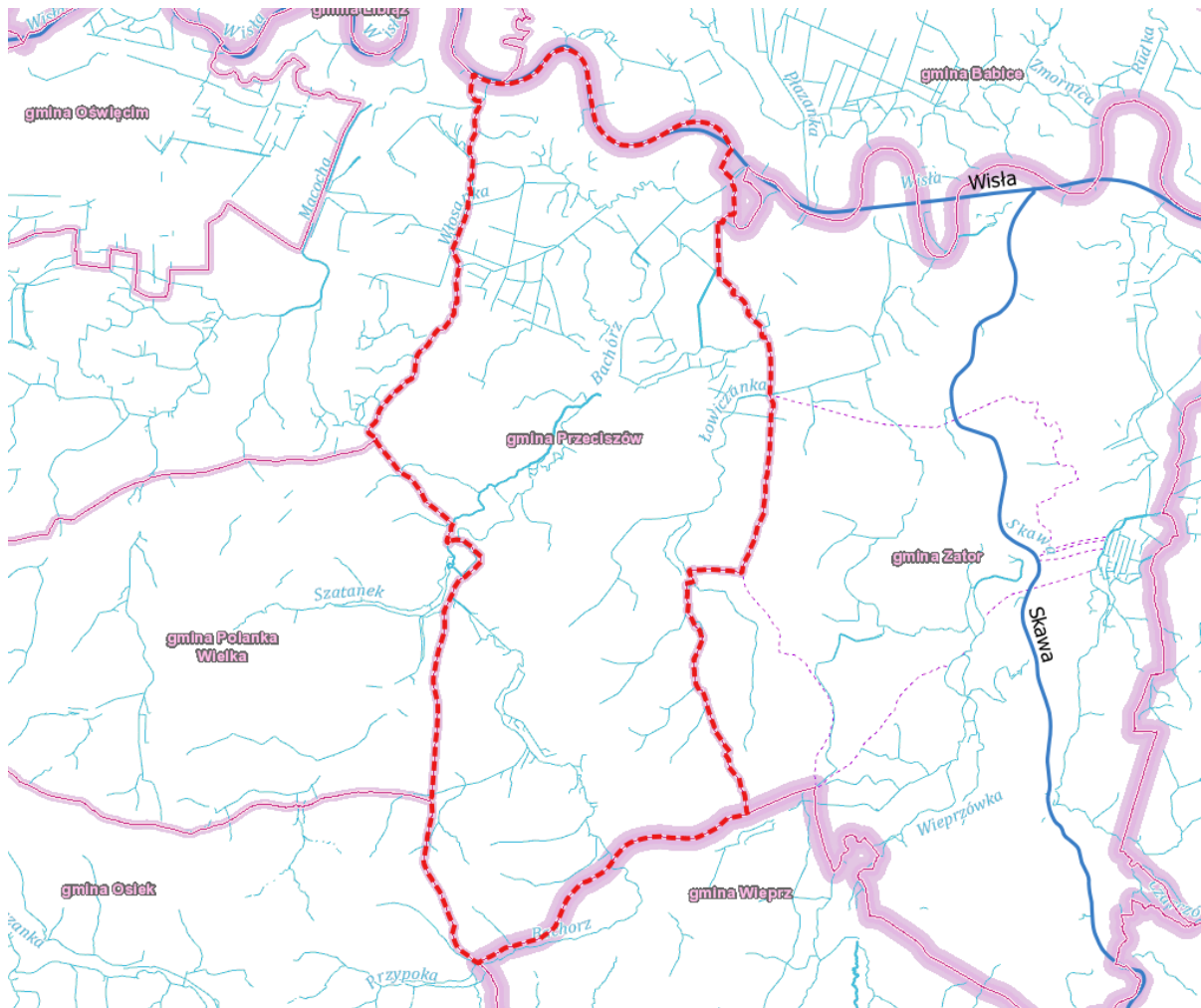
potok Łowiczanka – lewostronny dopływ Skawy – długość na terenie gminy 3 250 m,

potok Włosanka – prawobrzeżny dopływ Wisły – długość na terenie gminy 5 030 m,

kanał Wisła – długość 1 700 m.

Na terenie gminy istnieje blisko 50 tys. m rowów melioracyjnych. Drenaż użytków rolnych obejmuje 2146 ha, co stanowi blisko 82% ogólnej ich powierzchni w gminie[#].

Podmiotem odpowiedzialnym za właściwe utrzymanie rzeki Soły oraz potoków znajdujących się na terenie gminy Przepiszów jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Rysunek Wody powierzchniowe na terenie gminy Przeciszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW (dostęp: 27.05.2022 r.)

Istotne znaczenie w obiegu wody na terenie gminy Przeciszów mają również kompleksy powierzchniowych zbiorników wodnych. Charakterystycznym elementem sieci hydrograficznej gminy Przeciszów są dwakompleksy stawów hodowlanych.

Pierwszy z nich o pow. 37 ha, położony jest w obniżeniu terenu przy potoku Bachórz w środkowo – zachodniej części gminy. Są to stawy hodowlane: Hocimów, Przedpolański, Bachórz, stanowiące własność Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej oraz częściowo prywatną. Kompleks tych stawów zasilany jest wodami potoku Bachórz poprzez spiętrzenie wód.

Drugi kompleks stawów, znacznie większy – o pow. ok. 156 ha, to zespół gospodarstw rybnych, położony we wschodniej części gminy, administrowany przez Zarząd Rybackiego Zakładu Doświadczalnego w Zatorze. Są to stawy: Grabina, Przesadki I, Pastwisko, Kanonik, połowa Stawu nad Rzeką, Marynin Górny, Marynin Dolny, Górecznik Górny, Górecznik Dolny, Nowińczyk. Staw Pastwisko oraz Przesadki I w wyniku eutrofizmu porośnięte są roślinnością trzcinową.

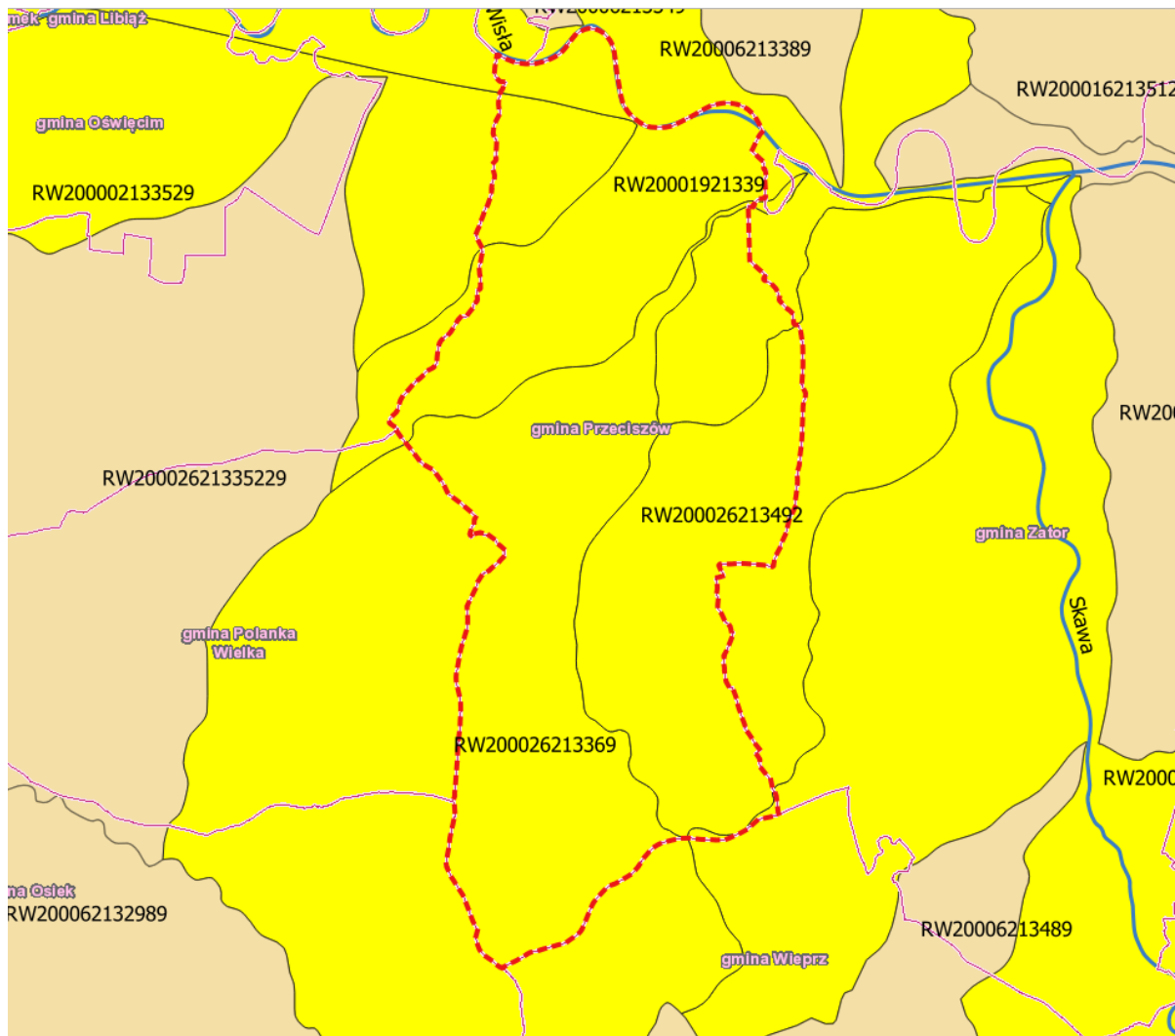
Wymieniony kompleks stawów zasilany jest wodami potoków Bachórz i Łowiczanka, stanowi rezerwę powodziową, zdolną przechwycić część wód powodziowych.

Sprzyjające warunki geomorfologiczne oraz geologiczne (trudno przepuszczalne podłoża zbudowane z gruntów gliniastych, na których zalega warstwa namulów aluwialnych) oraz łatwość doprowadzania i odprowadzania wody ze stawów sprawiły, że hodowla ryb na tym terenie prowadzona jest od XIV wieku.

4.4.2.2. *Monitoring wód powierzchniowych*

Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o ich stanie dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągania celów środowiskowych. Badania prowadzi się zgodnie z sześcioletnim cyklem gospodarowania wodami, wynikającym z przepisów prawa krajowego, transponujących wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Monitoring realizowany jest w oparciu o wyznaczone jednolite części wód, rozumiane jako oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych, stanowiące podstawową jednostkę gospodarowania wodami.

Rysunek Lokalizacja gminy względem JCWP

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie gminy Przeciszów wyznaczonych zostało pięć jednolitych części wód powierzchniowych. Ich charakterystykę zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela Charakterystyka JCWP na terenie gminy Przeciszów

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy - stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy - stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Kanał żeglowny Dwory	RW200002133529	zły	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona

Skawa od Kłęczanki bez Kłęczanki do ujścia	RW200015213499	dobry	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego, możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekłu istotnego - Skawa od ujścia do Kłęczank	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
Wisła od Przemszy bez Przemszy do Skawy	RW20001921339	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
Bachorz	RW200026213369	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
Łowiczanka	RW200026213492	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911)

Ostatnie badania wyznaczonych JCWP prowadzone były zgodnie z „Programem państwowego monitoringu środowiska województwa małopolskiego na lata 2016-2020”, którego realizacja stanowiła podstawę oceny stanu wód.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód i prezentuje poprzez ocenę stanu/potencjału ekologicznego, ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu. W poniższej tabeli przedstawiono ocenę stanu JCWP z terenu gminy Przeciszów wykonaną na podstawie monitoringu prowadzonego w latach 2017-2019. Z przeprowadzonych badań wynika, iż ogólny stan analizowanych JCWP jest zły.

Tabela Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych – rzek na terenie gminy Przeciszów

Nazwa jcw	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu jcw	
	Rok badań	Klasa	Stan / potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Kanał żeglowny Dwory	2017	4	słaby potencjał ekologiczny	2019	stan chemiczny poniżej dobrego	2019	zły stan wód
Skawa od Kłęczanki bez Kłęczanki do ujścia	2017	3	umiarkowany stan ekologiczny	2019	stan chemiczny poniżej dobrego	2019	zły stan wód
Wisła od Przemszy bez Przemszy do Skawy	2019	5	zły potencjał ekologiczny	2019	stan chemiczny poniżej dobrego	2019	zły stan wód
Bachorz	2019	4	słaby potencjał ekologiczny	2019	stan chemiczny poniżej	2019	zły stan wód

			y		dobrego		
Łowiczanka	2017	3	umiarkowa ny stan ekologiczn y	-	-	2017	zły stan wód

Źródło: <http://www.gios.gov.pl/pl/mkoopz/8-pms/100-badanie-i-ocena-stanu-rzek> (dostęp: 27.05.2022 r.)

4.4.2.3. *Wody podziemne*

Gmina Przeciszów leży w obszarze przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego oraz podregionu przedkarpacko-śląskiego. Główny poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych, reprezentowanych przez osady akumulacji rzecznej i rzecznołodowcowej w postaci piasków, żwirów i otoczków oraz lessów, glin pylastych i pyłów ilastych.

Zwierciadło wody tego poziomu jest napięte, zasilane jest głównie przez infiltrację wód opadowych. Nieprzepuszczalne podłoże dla wód czwartorzędowych stanowią utwory trzeciorzędowe wykształcone w postaci ilów miocenijskich.

W Przeciszowie znajduje się duże ujęcie wód poziomu czwartorzędowego, składające się z 10 studni, których wydajność kształtuje się od kilku do 75 m³/h. Eksploatacja wód z ujęcia w Przeciszowie spowodowała powstanie lejów depresyjnych w utworach czwartorzędowych.

Zaleganie wód gruntowych na terenie gminy jest zróżnicowane i uwarunkowane morfologicznie. Najniższe poziomy zlokalizowane są w aluwiach rzecznych, gdzie wody zalegają tuż przy powierzchni gruntu do 2 m p.p.t.. Zwierciadło wody pozostaje hydraulicznym związkiem z ciekami powierzchniowymi. Na terenach lessowych zwierciadło wody występuje na głębokościach od 1 do 5 m.

Natomiast na wierzchołkach kształtuje się na głębokości 10 i więcej metrów.

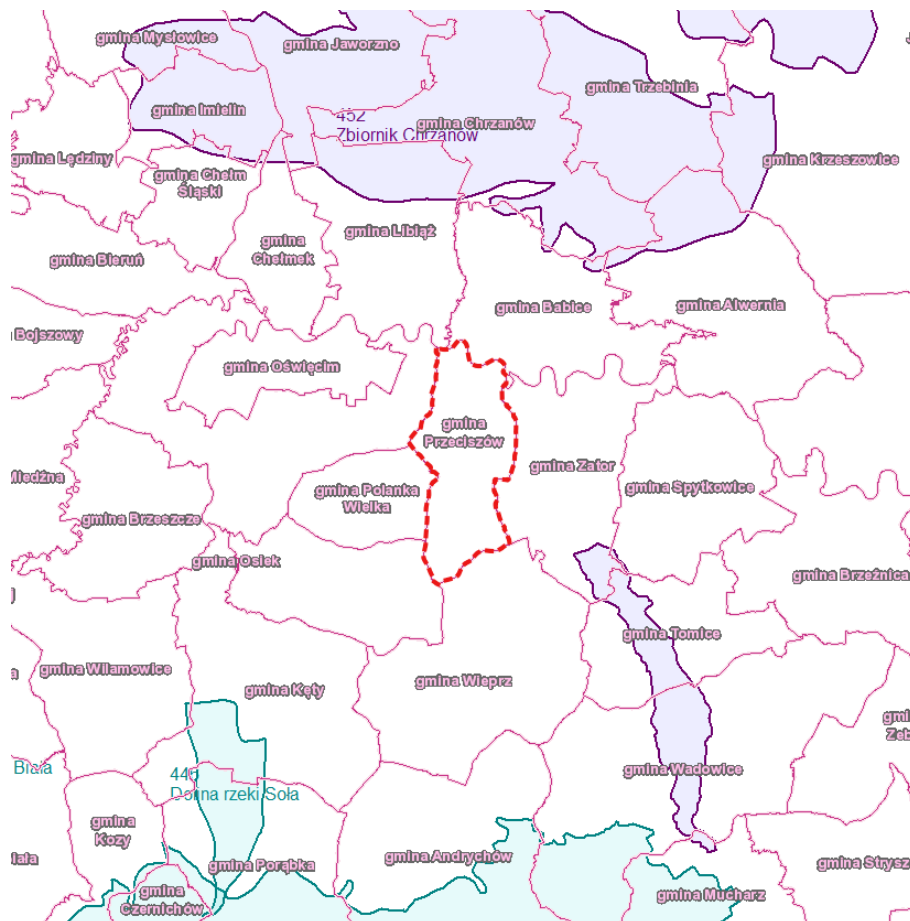
W istniejących ujęciach wód (studnie) głębokość zalegania zwierciadła wód poziomu czwartorzędowego przedstawia się następująco:

ujęcie wody podziemnej w Piotrowicach (studnie 1, 2, 4 i 5) od 1,80 m do 2,80 m p.p.t.,

ujęcie wody podziemnej w Przeciszowie (studnie czynne S-5, S-6, S-7 i S-8 oraz awaryjna S-7a) od 14,8 m do 25,7 m p.p.t.,

ujęcie Hajduga 16 na terenie dla gminy Polanka Wielka – studnie U-1 do U-5 położone pod skarpą Potoku Bachórz na średniej głębokości 3,0 m.

Zgodnie z nowym, zmienionym podziałem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, przeprowadzonym w latach 2009–2016 przez PIG-PIB w Warszawie, gmina Przeciszów nie jest położona na obszarze żadnego GZWP.

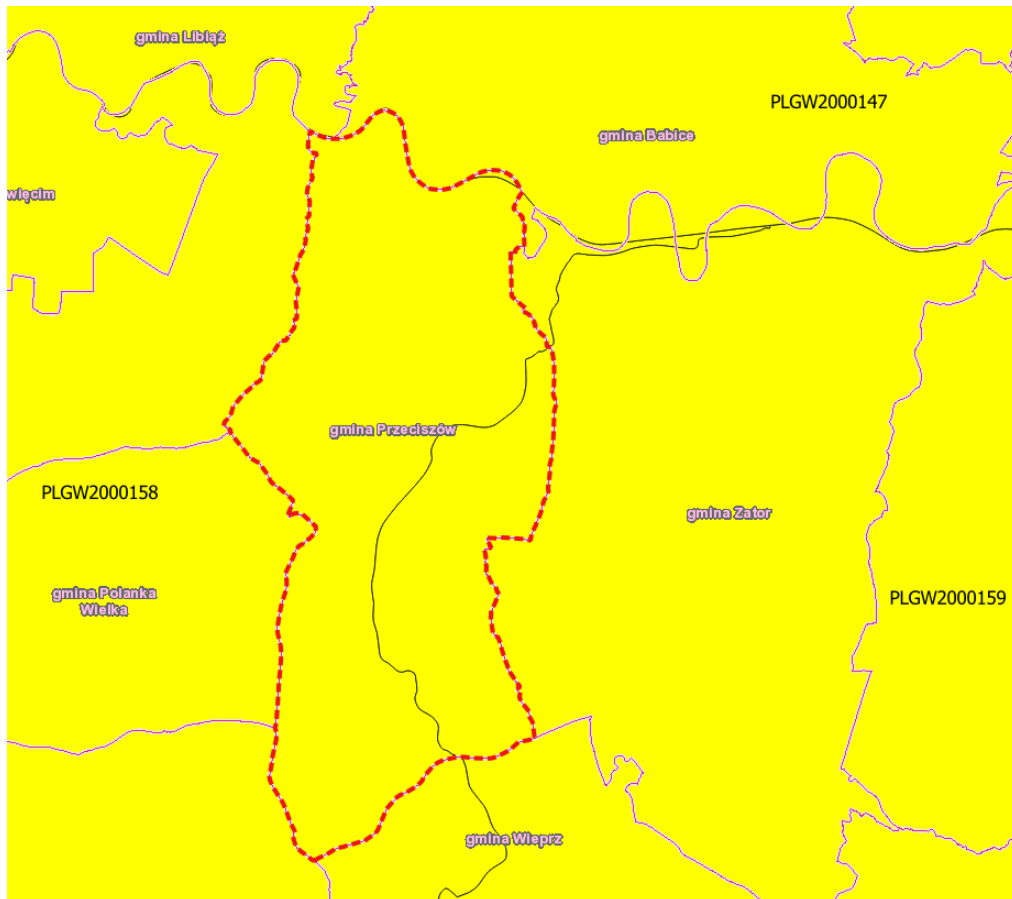
Rysunek Lokalizacja gminy względem GZWP LZWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/> (dostęp 27.05.2022 r.)

4.4.2.4. *Monitoring wód podziemnych*

Celem prowadzenia monitoringu wód podziemnych jest dostarczanie wyników pomiarów, badań ilości i jakości wód podziemnych, koniecznych dla oceny ich stanu ilościowego i chemicznego. Badania stanu wód podziemnych na podstawie ustawy Prawo Wodne wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna, tj. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring realizowany jest w oparciu o wyznaczone jednolite części wód podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych teren gminy Przeciszów znajduje się na obszarze dwóch JCWPd - nr 147 (niewielki północno-wschodni fragment gminy) i nr 158 oraz 159 (pozostała część gminy).

Rysunek Lokalizacja gminy względem JCWPd

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę ww. JCWPd zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Tabela Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Przeciszów

Nazwa JCWP	Region wodny	Aktualny stan chemiczny	Aktualny stan ilościowy	Cel środowiskowy – stan chemiczny	Cel środowiskowy - stan ilościowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW2000147	Górnej Wisły	dobry	dobry	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	zagrożona
PLGW2000158	Górnej Wisły	dobry	dobry	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	niezagrożona
PLGW2000159	Górnej Wisły	dobry	dobry	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	niezagrożona

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911)

W 2019 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu jednolitych części wód podziemnych, który jest wykonywany przynajmniej raz w ciągu 6-letniego cyklu aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Dane uzyskane podczas badań monitoringowych w 2019 roku posłużyły do oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonanej w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 roku, poz. 2148). Stan JCWPd na terenie gminy Przepiszów został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela Stan JCWPd na terenie gminy Przepiszów

Nazwa JCWP	Stan chemiczny JCWPd	Stan ilościowy JCWPd	Stan JCWPd
PLGW2000147	dobry	słaby	słaby
PLGW2000158	dobry	dobry	dobry
PLGW2000159	dobry	dobry	dobry

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html> (dostęp 27.05.2022 r.)

Słaby stan JCWPd nr 147 wynika z jej słabego stanu ilościowego.

4.4.2.5. *Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy*

W myśl ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 roku, poz. 2233, ze zmianami) powódź to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Główne zagrożenie powodziowe związane jest z dużą prędkością płynącej wody i jej energią, które powodują niszczenie ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi) oraz budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty i in. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

bardzo intensywne opady burzowe (określane jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,

opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni.

Gmina położona jest w dorzeczu rzeki Wisły i jej dopływów oraz Kanału Wisła. W rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne w granicach gminy Przepiszów obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są tereny między linią brzegu Wisły a wałem przeciwpowodziowym oraz brzegiem potoku Bachórz, a wałem przeciwpowodziowym. Na terenie gminy w części północnej występują wały przeciwpowodziowe o długości sumarycznej ok. 7,166 km w tym:

prawy wał rzeki Wisły o długości ok. 3,720 km,

lewy wał rzeki Bachórz o długości ok. 2,681 km,

prawy wał rzeki Bachórz o długości ok. 2,567 km.

Ochrona przed powodzią obejmuje szereg różnych zadań o charakterze planistycznym, inwestycyjnym oraz utrzymaniowym, dzięki którym można ograniczyć wystąpienie tego niekorzystnego zjawiska. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym i realizuje się m.in. przez:

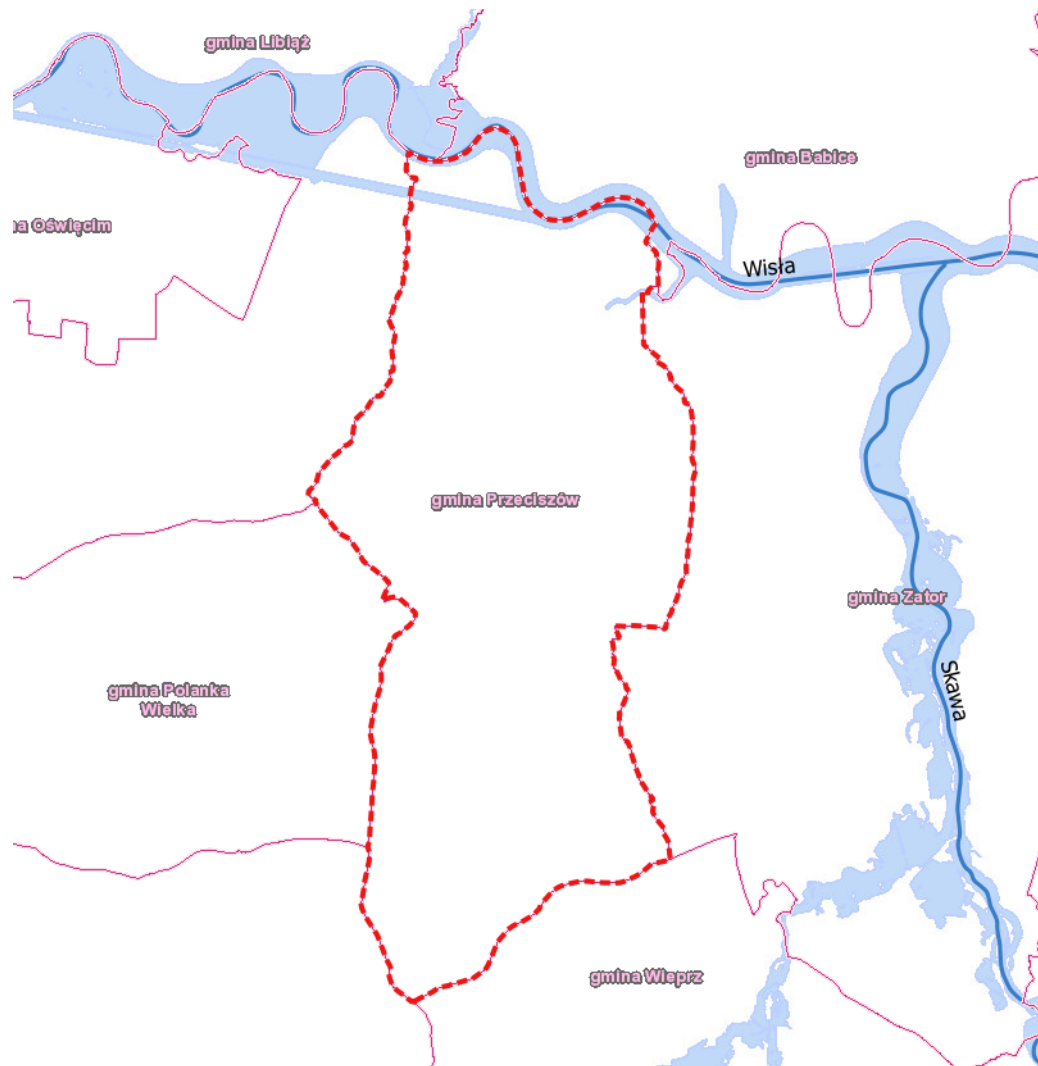
kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;

racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;

zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze oraz prognozowanie powodzi;

- zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- budowę, przebudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;
- prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie ochrony przed powodzią oraz ograniczania jej skutków.

Skuteczne zarządzanie ryzykiem powodziowym umożliwiają opracowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, będące głównym narzędziem planistycznym w tym zakresie. Wskazanie miejsc szczególnego zagrożenia powodzią ogranicza zabudowę tych obszarów, niwelując potencjalne straty powodziowe. Mapy służą również informowaniu społeczeństwa o obszarach zagrożonych powodzią oraz stopniu ich zagrożenia.

Rysunek Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Przeciszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP (dostęp: 27.05.2022 r.)

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacji w cyklach 6-letnich. W 2020 r. dokonano aktualizacji map ryzyka i zagrożenia powodziowego z 2015 r. oraz sporządzono nowe mapy dla obszarów, na których zidentyfikowano znaczące zagrożenia powodzią w wyniku przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zakończonej w 2018 r.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% przedstawione zostały na mapach zagrożenia powodziowego. Zgodnie z ww. mapami w granicach gminy

Przeciszów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1) oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10) od rzek i potoków: Bachórz, Włosanka, Łowiczanka.

Dokumentem strategicznym służącym właściwemu zarządzaniu ryzykiem powodziowym jest Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP), który dla dorzecza Wisły został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (DZ.U. z 2016 r., poz. 1841). PZRP obejmuje wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, ze szczególnym uwzględnieniem działań służących zapobieganiu powodzi i ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te prowadzić będą m.in. do obniżenia strat powodziowych. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji. Obecnie trwa aktualizacja PZRP, której termin przypada na grudzień 2021 r.

Od 1 stycznia 2018 roku, na podstawie ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r., zostało utworzone Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które odpowiada za prowadzenie działań związanych z ochroną przed powodzią wywołaną przez wody płynące, których są administratorem w imieniu Skarbu Państwa. Teren gminy Przeciszów znajduje się w obszarze działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Wszystkie administrowane przez PGW Wody Polskie wały przeciwpowodziowe wraz z urządzeniami wodno-melioracyjnymi podlegają systematycznej kontroli stanu technicznego.

Prawidłowa gospodarka wodna to także działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy. Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Wywoływana jest przez długotrwały brak opadów atmosferycznych, przejawiający się okresowym obniżeniem poziomu wód powierzchniowych lub podziemnych, mogący skutkować ograniczeniami w możliwości korzystania z wód lub prowadzenia produkcji rolnej lub leśnej.

Wyróżniamy 4 kolejne etapy rozwoju suszy:

- suszę meteorologiczną (atmosferyczną) – występującą na skutek deficytu opadów,
- suszę rolniczą (glebową) – pojawiającą się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- suszę hydrologiczną – przejawiającą się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach,
- suszę hydrogeologiczną – stanowiącą długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych.

Najszerzy zakres wrażliwości na różne rodzaje suszy przypisano do sektora rolnictwa oraz środowiska i zasobów przyrodniczych. Rolnictwo jest wrażliwe na suszę glebową, niemniej susza atmosferyczna również może skutkować zmniejszeniem plonów. Ponieważ rolnictwo wykorzystuje wody powierzchniowe i podziemne (hodowla, nawodnienia), jest też ono wrażliwe na skutki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej (dotyczy to obszarów, gdzie wykorzystywane w sektorze rolnictwa zasoby wód są zagrożone deficytem).

Podstawowym dokumentem strategicznym poruszającym temat zagrożenia suszą jest Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) przyjęty Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz.U. 2021 r. poz. 1615). Plan ten został opracowany na okres 6 lat (2021-2027). Główny cel dokumentu, jakim jest „przeciwdziałanie skutkom suszy”, odwołuje się do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz korzystania z nich w sposób racjonalny. Cele szczegółowe, precyzujące cel główny PPSS, to:

skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,

zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,

edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,

formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Dokument zawiera zalecenia dla samorządów, lokalnych środowisk, zwłaszcza rolników oraz podmiotów powiązanych z gospodarką wodną. Obejmuje również katalog działań, których celem jest obniżenie wielkości strat spowodowanych przez suszę i zapewnienie skutecznego monitorowania zasobów wodnych oraz gospodarowania wodą. PPSS uzupełnia się z planami gospodarowania wodami i innymi dokumentami planistycznymi opracowywanymi przez Wody Polskie.

Zgodnie z klasyfikacją suszy przedstawioną w PPSS na obszarze gminy Preciszów występuje słabe zagrożenie suszą rolniczą oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną i hydrogeologiczną. Analiza łącznego zagrożenia suszą wskazuje, że większość obszaru gminy jest słabo zagrożona suszą. RZGW Kraków nie będzie realizowało w najbliższych latach działań z zakresu ograniczania skutków suszy na terenie gminy Preciszów.

4.4.3. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
rozwinięta sieć hydrograficzna gminy słabe zagrożenie suszą w gminie	zły stan jednolitych części wód powierzchniowych część obszaru gminy zagrożona powodzią
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
realizacja działań z zakresu konserwacji i modernizacji cieków naturalnych i urządzeń wodnych wprowadzenie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów szczególnego zagrożenia powodzią	spływ powierzchniowy zanieczyszczonych wód z terenów rolniczych niewystarczające środki finansowe na inwestycje związane z ochroną wód oraz ochroną przeciwpowodziową

Źródło: opracowanie własne

4.4.4. Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarowania wodami

Teren gminy Preciszów charakteryzuje się rozwiniętą siecią hydrograficzną, która uzupełniają zbiorniki wodne - stawy rybne. Występuje dobrze rozwinięta sieć rowów odwadniających i melioracyjnych. Najważniejszy poziom wodonośny stanowią wody piętra czwartorzędowego. Gmina nie znajduje się w zasięgu występowania żadnego głównego czy lokalnego zbiornika wód podziemnych. Jak wykazała analiza SWOT istotnym problemem jest zły stan wód powierzchniowych.

Część północno-wschodnia obszaru gminy narażona jest na występowanie zjawiska powodzi. Dlatego też ważne jest podejmowanie działań, które pozwolą na zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego mieszkańcom. Wymaga to ścisłej współpracy z administratorami rzeki Wisły i innych cieków naturalnych oraz urządzeń melioracyjnych znajdujących się na terenie gminy. Głównym zagrożeniem dla podejmowania nowych i z reguły kosztownych inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej może być brak potrzebnych środków finansowych.

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Preciszów w perspektywie do roku 2027.

1.15. *Gospodarka wodno - ściekowa*

4.5.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Zadania	Podjęte działania
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej	W latach 2020-2021 Gmina Przeciszów realizowała stopniowo rozbudowę gminnej sieci kanalizacji sanitarnej. Rok 2020: kanalizacja sanitarna Etap V - budowa V etapu kanalizacji sanitarnej w Piotrowicach na kwotę 16 553 114,97 zł (dofinansowanie z NFOŚiGW na podstawie umowy POIS.02.03.00-00-0205/16-0), wykonanie dokumentacji projektowej w ramach rozbudowy V etapu budowy sieci kanalizacji sanitarnej na działce nr 3162, ul. Pagórkowa w miejscowości Piotrowice w ramach zadania pn: „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Przeciszów - etap IV i V”, opracowanie 14 map do celów projektowych – dotyczyło to kanalizacji sanitarnej w Piotrowicach, etap V - projekty zamienne. Rok 2021:
Modernizacja istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej	kanalizacja sanitarna Etap V - budowa V etapu kanalizacji sanitarnej w Piotrowicach na kwotę 16 553 114,97 zł (dofinansowanie z NFOŚiGW na podstawie umowy POIS.02.03.00-00-0205/16-0), opracowanie dokumentacji zamienniej i uzupełniającej w ramach zadania pn: „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Przeciszów - etap IV i V”, opracowanie dokumentacji projektowej: „Przepompownia ścieków dla inwestycji „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Przeciszów – etap IV i V – część 2 – etap V”, realizacja kanalizacji sanitarnej Etap VI - wykonanie odcinka A2-A5 (ul. Pagórkowa) kanalizacji w ramach zadania pn.: „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Przeciszów – etap VI – Piotrowice”, opracowanie dokumentacji projektowej - tyczenie punktów lokalizacyjnych dla studni A2- A5 oraz wykonanie mapy wykonawczej. Łącznie w 2020 r. wydatkowano na powyższe cele w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci kanalizacyjnej ok. 10 315 000 zł, natomiast w 2021 r. było to ok. 6 700 000 zł.
Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych	Gmina prowadzi ewidencję przyłączy do kanalizacji, zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków dla nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Przeciszów. Według stanu na dzień 31.12.2021 r. nieruchomości wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków było 7, a w zbiorniki bezodpływowe 930.
Rozbudowa oraz modernizacja sieci wodociągowej	Rozbudowa sieci wodociągowej miała miejsce w 2021 roku w gminie Przeciszów. Przebudowano sieć wodociągową odcinka W2-WH14 w miejscowości Przeciszów wzdłuż ul. Podlesie. Koszt przebudowy wyniósł 743 225 zł.
Edukacja mieszkańców gminy w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego	Działalność edukacyjna prowadzona jest głównie przez jednostki oświatowe działające na terenie gminy Przeciszów, a także w ramach innych wydarzeń i kampanii edukacyjnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

4.5.2. *Opis stanu obecnego*

4.5.2.1. *Zaopatrzenie w wodę*

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę są zlokalizowane na terenie gminy ujęciawody podziemnej w Przeciszowie i Piotrowicach.

Ujęcie wody Przeciszów

Ujęcie wody Przeciszów składa się z 5 studni wierconych (w tym jedna awaryjna) o głębokości od ok. 16 m do ok. 26 m, ujmujących ciągłą, piaszczysto-żwirową warstwę wodonośną przewodzącą wodę pod ciśnieniem. Następnie woda jest ujmowana za pomocą pomp głębinowych i rurociągiem tłoczona do stacji SUW Przeciszów, gdzie jest poddawana procesowi uzdatniania wody, magazynowana w zbiorniku (magazyn wody) i następnie dostarczana na sieci. Nawiercone zwierciadło wody kształtuje się na głębokości 9,9 – 12,5 m, natomiast ustabilizowane na głębokości 0,95 – 9,3 m. Zasoby eksploatacyjne ujęcia wynoszą 140,5 m³/h przy depresji 4,4 – 6,5 m.

Ujęcie wody Piotrowice

Ujęcie wody w Piotrowicach jest to zespół czterech naturalnych źródeł dających punktowe, grawitacyjne wypływy

z płytko zalegającej warstwy piaszczysto żwirowej. Woda grawitacyjnie spływa do zbiornika zbiorczego, z którego za pomocą pompy głębinowej jest toczona do zbiornika (magazyn wody) i podawana na sieć, po uprzednim uzdatnieniu wody (dezynfekcja).

SUW Przeciszów

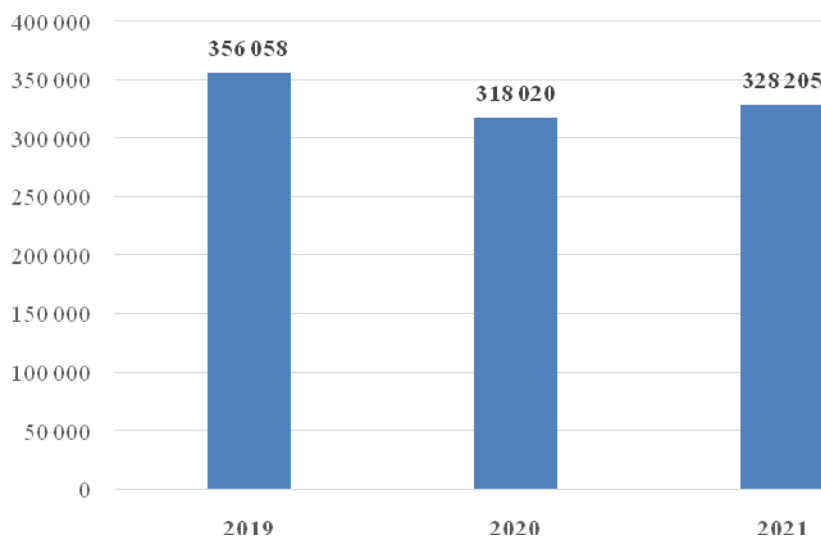
Woda z ujęcia w Przeciszowie poddawana jest procesowi technologicznemu uzdatniania wody (wytrącanie związków żelaza i manganu, a następnie woda przechodzi przez proces dezynfekcji i podawana jest na sieć).

4.5.2.2. Sieć wodociągowa

W 2021 roku sieć wodociągowa na terenie gminy Przeciszów posiadała długość 59,62 km. Stopień zwodociągowania gminy wynosił 99,79%, a liczba mieszkańców objętych systemem wodociągowym została oszacowana na 6644 osób.

Liczba budynków przyłączonych do sieci wodociągowej z roku na rok wzrasta. Na koniec 2021 r. liczba przyłączy wodociągowych ogółem w gminie wynosiła 1702 sztuk.

Zgodnie z danymi Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Przeciszów w latach 2019-2021 zużycie wody na terenie gminy Przeciszów kształtowało się na podobnym poziomie nie wykazując wyraźnych tendencji spadkowych, czy wzrostowych. Na poniższym rysunku przedstawiono wielkość zużycia wody na terenie gminy w latach 2019-2021.

Rysunek Wielkość zużycia wody [m³] na terenie gminy Przeciszów w latach 2019-2021

Źródło: GZWiK Przeciszów

4.5.2.3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia na terenie gminy Przeciszów

Zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Dostarczana odbiorcom woda musi spełniać wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia

7 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.

z 2017r., poz.2294). W ramach prowadzonego przez Inspekcję Sanitarną monitoringu kontrolnego i przeglądowego jakości wody wykonywane są badania wody do spożycia. Wytypowano następujące stałe punkty monitoringowe w 2021 roku:

SUW Przeciszów,

Hydrofornia Piotrowice.

Wszystkie próbki w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego wody odpowiadały wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym określonym w ww. Rozporządzeniu i potwierdzały jej

odpowiednią jakość. W związku z tym podokonaniu analizy badanych próbek wody oraz na podstawie uzyskanych sprawozdań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu ocenił stan wody wodociągowej na terenie gminy Przeciszów za 2021 r. jako dobry oraz stwierdził jej przydatność do spożycia przez ludzi.

4.5.2.4. Odbiór ścieków na terenie gminy Przeciszów

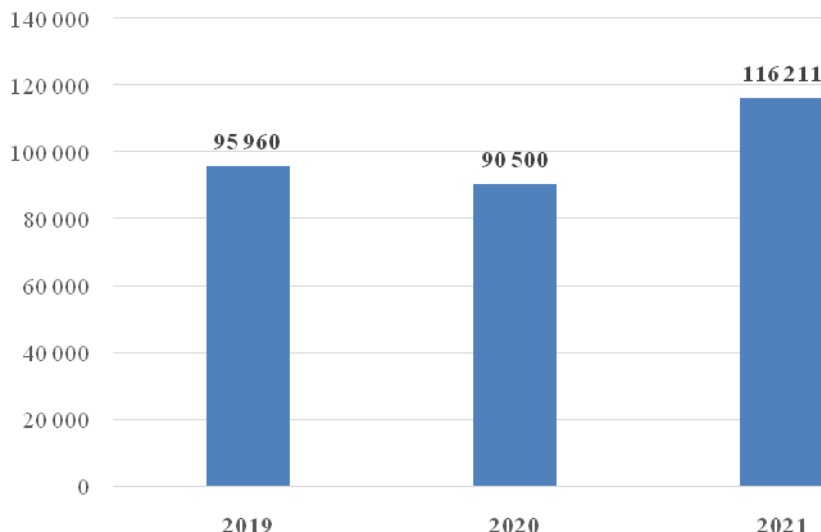
Odprowadzanie ścieków z terenów gminy Przeciszów realizowane jest za pośrednictwem sieci kanalizacji sanitarnej, której właścicielem i administratorem jest Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Przeciszów.

Zgodnie z danymi uzyskanymi od GZWiKcałkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy na koniec 2021 r. wynosiła 69,56 km, z czego 19,88 km dotyczyło sołectwa Piotrowice, a 49,68 km – sołectwa Przeciszów.

W sołectwie Las nie ma sieci kanalizacji sanitarnej.

Na koniec 2021 roku stopień skanalizowania gminy Przeciszów kształtował się na poziomie 54%. Liczba przyłączy kanalizacyjnych wynosiła 930, a szacunkowa liczba mieszkańców objętych siecią kanalizacji sanitarnej 3593 osób. W 2021 r. nastąpił stosunkowo duży wzrost w ilości odprowadzanych ścieków w odniesieniu do roku 2019 i 2020.

Na poniższym rysunku przedstawiono ilość odprowadzanych ścieków do kanalizacji na terenie gminy w latach 2019-2021.

Rysunek Ilość odprowadzanych ścieków do kanalizacji na terenie gminy Przeciszów w latach 2019-2021

Źródło: GZWiK Przeciszów

Gmina Przeciszów nie posiada własnej oczyszczalni ścieków i w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych ujęta jest w kanalizacyjnej Aglomeracji Oświęcimskiej. Podmiotem odpowiedzialnym za oczyszczenie ścieków na terenie całej Aglomeracji Oświęcimskiej jest Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o.w Oświęcimiu. Ścieki z terenu Gminy przesyłane są pompownią ścieków P1 i kolektorem tłocznym o długości 4,75 km, które wykonane zostały w ramach I etapu rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Przeciszów.

W obszarach, gdzie brak jest możliwości technicznych przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej bądź w przypadku braku ekonomicznej opłacalności, nieruchomość powinna zostać wyposażona w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach prawnych. W przypadku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy należy spełnić następujące warunki - częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych powinna być dostosowana do ilości zużywanej na terenie nieruchomości wody oraz pojemności zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych (zgodnie z uchwałą nr XXV/184/21 Rady Gminy Przeciszów z dnia 13 października 2021r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Przeciszów). Na potwierdzenie tego, właściciel nieruchomości musi posiadać podpisaną umowę na opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz dowody uiszczenia opłaty za wywóz nieczystości

ciekłych z terenu nieruchomości od podmiotu posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Przeciszów.

Gmina Przeciszów na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Ewidencja jest prowadzona w formie elektronicznej. Według stanu na dzień 31.12.2021 r. nieruchomości zamieszkałych wyposażonych w oczyszczalnie przydomowe było 7, a w zbiorniki bezodpływowe 930.

W latach 2019 – 2021 WIOŚ w Krakowie skontrolował w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jedno przedsiębiorstwo. Wydano pouczenie w zakresie uregulowania stanu formalno-prawnego gospodarki wodno-ściekowej w kontrolowanym zakładzie.

4.5.3. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
wysoki stopień zwodociągowania gminy realizacja inwestycji polegających na rozbudowie kanalizacji sanitarnej	niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej duża liczba zbiorników bezodpływowych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość pozyskania dofinansowania na realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wzrost świadomości ekologicznej w zakresie właściwego postępowania ze ściekami i oszczędzania wody	możliwość zanieczyszczenia środowiska wodno-gruntowego z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych niezgodne z prawem odprowadzanie nieczystości ciekłych na obszarach nieskanalizowanych do wód lub do ziemi brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Źródło: opracowanie własne

4.5.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Przeprowadzona diagnoza stanu obecnego w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wykazała wysoki stopień zwodociągowania gminy. Jak wynika z analizy SWOT głównym problemem jest wciąż niedostateczny stopień skanalizowania gminy, co przekłada się na dużą liczbę budynków wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe. Stanowią one potencjalne zagrożenie dla środowiska wodno-gruntowego w przypadku ich nieszczelności lub nieprawidłowej eksploatacji.

Działania związane z gospodarką wodno-ściekową powinny koncentrować się na budowie sieci kanalizacji sanitarnej w obszarach gminy dotychczas nieskanalizowanych, szczególnie w sołectwie Las, które nie jest w ogóle skanalizowane. Wskazane jest prowadzenie kontroli w zakresie prawidłowego postępowania z nieczystościami ciekłymi oraz eliminowanie nielegalnego wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. Ponadto ważne jest prowadzenie działań edukacyjnych podejmujących tematykę oszczędnego korzystania z dostępnych zasobów wodnych.

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów w perspektywie do roku 2027.

1.16. *Zasoby geologiczne oraz zagrożenia ruchami masowymi*

1.16.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Zadania	Podjęte działania
<p>Wprowadzenie zapisów w MPZP o niezagospodarowywaniu terenów potencjalnej eksploatacji złóż kopalni</p>	<p>Zapisy obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeciszów określają, że na wyznaczonych terenach powierzchniowej eksploatacji złóż kopalni naturalnych przeznaczenie podstawowe obejmuje powierzchniową eksploatację udokumentowanych złóż.</p> <p>Ponadto zapisy planu nakazują ochronę występujących na terenie gminy złóż kopalni naturalnych, eksploatowanych lub planowanych do eksploatacji zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi. Z kolei dla eksploatacji kopalni w obszarach górniczych i w terenach górniczych ustala się postępowanie zgodne z warunkami określonymi w decyzjach właściwych organów.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

1.16.2. *Opis stanu obecnego*

1.16.2.1. *Budowa geologiczna*

W budowie geologicznej obszaru gminy wyróżnić można utwory karbońskie pokrywającą warstwę iłów mioceńskich o średniej miąższości około 100 m oraz utwory czwartorzędowe, które stanowią warstwę przypowierzchniową. Warstwę tę budują osady rzeczne (fluwialne) tj. mady i piaski rzeczne z fragmentami deluwii lessowych, stanowiące utwory dolinne Wisły, Bochórza, Łowiczanki oraz innych cieków.

Teren położony na południe od torów PKP Oświęcim-Kraków pokrywają utwory lessowe, częściowo lessy spiaszczone. Niewielkie fragmenty gliny w warstwie przypowierzchniowej budują gliny lessowate napływowe (Łowiczki Książęce) oraz piaski i żwiry częściowo gliny ozów lub moreny czołowej (Piotrowice).

Z budową geologiczną związane jest występowanie surowców mineralnych. Są to: węgiel kamienny i surowce ilaste. Inne surowce na terenie gminy nie były udokumentowane. Cały niemal obszar gminy zaliczony jest do krakowskiej serii piaskowcowej. Są towarzystwo libiąskie (westfal D) i warstwy łaziskie (westfal C+D) z arkożą kwaczalską. Południową część Piotrowic buduje seria mułowcowa złożona z warstw orzeskich i warstw załęskich.

Formacja węglonośna zalega głęboko. Stratoizohipsy poziomów litostratygraficznych karbonu produktywnego osiągają następujące wartości:

wieś Las – od 600 do 800 m,

wieś Przeciszów – od 400 do 700 m,

wieś Piotrowice – od 100 do 400 m.

W północnej części gminy Przeciszów usytuowane jest złożo węgla kamiennego Zator. Wzdłuż granicy zachodniej gminy, niedużym obszarem rozciąga się złożo Oświęcim-Polanka. Zložo węgla kamiennego „Oświęcim – Polanka 1” wyodrębniono z udokumentowanych złóż: „Oświęcim – Polanka” i „Zator”. Zložo węgla kamiennego „Oświęcim – Polanka” oraz zloža „Zator” i „Oświęcim – Polanka 1” są zložami górnictwa niezagospodarowanymi.

We wsi Przeciszów (Łowiczki Pańskie) znajduje się zložo ilastych surowców ceramicznych – gliny plejstoceńskie i ily mioceńskie, wykorzystywane do produkcji ceramiki budowlanej. Według dokumentacji geologicznej zloža, która sporządzona i zatwierdzona była przez Prezesa CUG w 1975 roku dla celów produkcyjnych cegielni, powierzchnia zloža Przeciszów wynosiła 5,7 ha, średnia jego miąższość 9,1 m, średni grubość nadkładu – 0,4 m. Zasoby zloža wg stanu na dzień 1.01.1990 r. wynosiły 486930 m³. Obecnie cegielnia produkująca cegłę uległa całkowitej likwidacji i dewastacji. Wyrobisko poeksploatacyjne jest zarosnięte w drodze sukcesji naturalnej. Brak jest wszelkich danych odnośnie aktualnej wielkości zloža.

W sołectwie Przeciszów przy zachodniej granicy z gminą Oświęcim znajduje się zložo kruszywa naturalnego „Przeciszów”, górnictwo niezagospodarowane. Zložo zostało udokumentowane „Dokumentacją geologiczną

w kat. C1”, która została zatwierdzona przez Marszałka Województwa Małopolskiego w lipcu 2016 r.[#]

1.16.2.2. *Surowce naturalne*

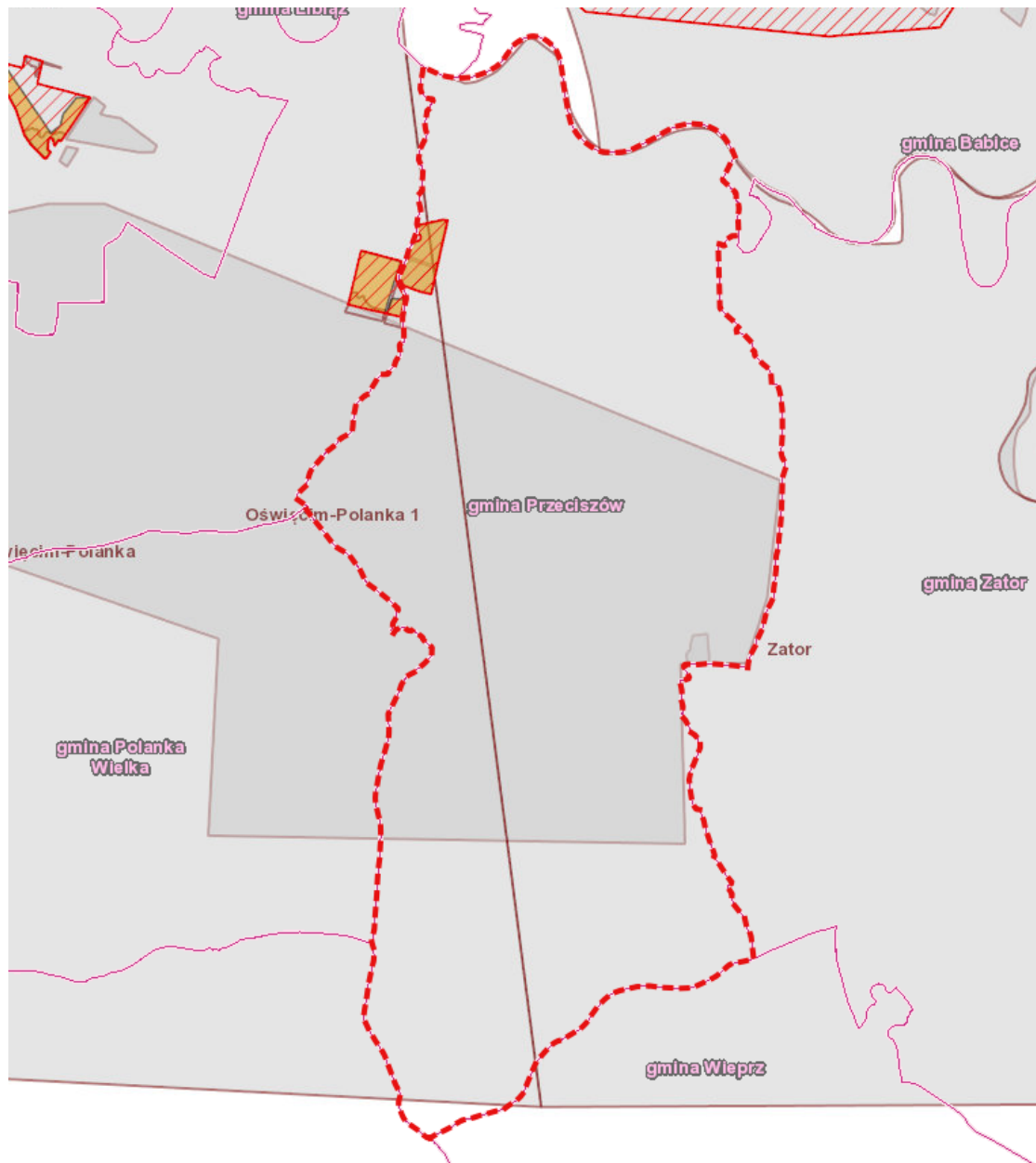
Złóża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Zgodnie z art. 125 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tj.: Dz. U. z 2022 roku, poz.1072). W ustawie tej m.in. uporządkowano kwestię własności złóż kopalin oraz ustanowiono wymóg ujmowania udokumentowanych złóż w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w celu ich ochrony.

Posiadający koncesję na wydobycie złoża kopaliny jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złoża, jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze.

Złóża udokumentowane a nieeksploatowane zabezpiecza się jako zaplecze surowcowe. W gminie Preciszów występują udokumentowane złoża: piasków i żwirów, surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz węgla kamiennego. Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację złóż surowców naturalnych na terenie gminy.

Rysunek Lokalizacja złóż surowców na terenie gminy Przeciszów

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gmap=gp0 (dostęp:20.05.2022 r.)

W poniższej tabeli przedstawiono złoża zasobów naturalnych udokumentowanych na terenie gminy Przeciszów - zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12. 2020 r.

Tabela Zasoby naturalne na terenie gminy Przeciszów

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Stan zagospodarowania złoża [tys. ton]		Wydobycie
			geologiczne	przemysłowe	
PIASKI I ŻWIRY					
1.	Przeciszów	R - złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	3 664	3 664	-
SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ					
2.	Przeciszów	Z - złożo, z którego wydobyte zostały zaniechane	479	-	-
WĘGLE KAMIENNE					

3.	Oświęcim-Polanka	P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie	2 142 426	-	-
4.	Oświęcim-Polanka 1	R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo	534 002		
5.	Zator	P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie	708 645		

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r.

Podmioty posiadające koncesje na wydobywanie kopalin na terenie gminy Przeciszów:

koncesja Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 21.12.2020 r., znak SR-IX.7422.62.2020.MR na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Przeciszów” w obszarze górniczym „Przeciszów I”, położonego w miejscowości Przeciszów. Koncesja wydana została dla Krakowskich Zakładów Eksploatacji Kruszywa S.A., z/s pod adresem 30-363 Kraków, ul. Rzemieślnicza 1 i obowiązuje do 31.12.2035 r.

1.16.2.3. *Osuwiska*

W myśl art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach. Narzędziem pomocnym w prowadzeniu tego typu działań jest System Osłony Przeciwosuwiskowej (w skrócie SOPO). Jest to projekt o znaczeniu ogólnopaństwowym, którego podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1 : 10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu wglębnego i powierzchniowego na wybranych osuwiskach. Projekt SOPO realizowany jest przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, w rejestrze osuwisk i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych prowadzonym przez Starostę Oświęcimskiego, na terenie gminy Przeciszów znajdują się następujące osuwiska:

- 93692 - zsuw (2.6 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93693 - zsuw (0.17 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93694 - zsuw (0.38 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93695 - zsuw (0.24 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93696 - zsuw (0.14 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93697 - zsuw (0.22 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93698 - zsuw (0.20 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93699 - zsuw (0.05 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93700 - zsuw (0.04 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93702 - zsuw (0.69 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93703 - zsuw (0.49 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93704 - zsuw (0.29 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93706 - zsuw (0.11 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93707 - zsuw (0.22 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 93708 - zsuw (0.08 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 95191 - zsuw (0.25 ha)Przeciszów - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 95192 - zsuw (0.10 ha)Przeciszów - Przeciszów gm. Wiejska,
 - 95193 - zsuw (0.39 ha)Piotrowice - Przeciszów gm. wiejska,
- oraz tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, oznaczone numerami: 12665 – 12668 oraz 13118.

Rysunek Rozmieszczenie terenów osuwiskowych na terenie gminy Przeciszów

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3> (dostęp 20.05.2022 r.)

Dokładne analizy wskazują, iż powiat oświęcimski, w tym gmina Przeciszów, w niewielkim stopniu jest zagrożona ruchami masowymi ziemi, dlatego przeciwdziałanie rozwojowi tych ruchów powinno opierać się na działaniach profilaktycznych polegających na prowadzeniu obserwacji. W chwili obecnej nie ma zagrożenia dla budynków i budowli.

1.16.3. Analiza SWOT

Zasoby geologiczne oraz zagrożenia ruchami masowymi	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
występowanie złóż surowców brak uszkodzeń infrastruktury budowlanej w wyniku osuwisk realizowany na terenie gminy Przeciszów Projekt SOPO	ograniczenia na terenach zagrożonych osuwiskami
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwości rozwoju gospodarczego wynikające z występowania surowców dochód dla budżetu gminy w wyniku podatków i opłat eksploatacyjnych	możliwość uaktywnienia się terenów osuwiskowych w wyniku deszczów lub niewłaściwego zagospodarowania możliwe uciążliwości związane z eksploatacją surowców możliwa degradacja środowiska związana z nielegalnym wydobyciem surowców

Źródło: opracowanie własne

4.6.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych oraz zagrożeń ruchami masowymi

Na obszarze gminy Przeciszów zlokalizowanych jest 5 udokumentowanych złóż kopalin, w tym 3 złoża węgla kamiennego. Jak wynika z przeprowadzonej analizy SWOT eksploatacja występujących surowców naturalnych może stanowić szansę dla rozwoju gospodarczego gminy, jednak powinno się to odbywać w oparciu o wydawane koncesje oraz prowadzenie rekultywacji po zakończeniu wydobycia, co pozwoli na ograniczenie negatywnych skutków dla środowiska wiążących się z tym rodzajem działalności.

Gmina Przeciszów jest w niewielkim stopniu zagrożona ruchami masowymi ziemi - zarejestrowanych jest 20 osuwisk, które aktualnie nie powodują uszkodzeń infrastruktury budowlanej. Wskazane jest jednak prowadzenie działań monitoringowych oraz kontynuacja projektu System Ochrony Przeciwosuwiskowej SOPO, realizowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny.

W ramach niniejszego opracowania, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów w perspektywie do roku 2027.

4.6.4 *Wpływ zmian klimatu na górnictwo, wrażliwość i adaptacja do zmian*

Zakłady prowadzące eksploatację surowców mogą być narażone na wpływ zmian klimatu, a przede na działania związanych z tymi zmianami niekorzystnych zjawisk takich jak silne wiatry czy intensywne opady deszczu i śniegu.

Ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne bądź długotrwałe deszcze lub porywiste wiatry) już aktualnie sprawiają mniejsze lub większe problemy na obszarach zakładów wydobywczych, które muszą zmagać się z likwidacją ich skutków. Jeśli prognozy zmian klimatu będą się potwierdzać, to problem będzie narastać, a z utrudnieniami spowodowanymi nawalnymi deszczami lub huraganowymi wiatrami zakłady prowadzące działalność związaną z eksploatacją surowców będą miały do czynienia coraz częściej.

Możliwe jest wytypowanie szeregu prostych działań technicznych i organizacyjnych, których wdrożenie pozwoli na likwidację utrudnień związanych z omawianymi zjawiskami.

Istotnym elementem adaptacji do zmian klimatu przedsiębiorstw prowadzących pozyskiwanie surowców jest dostosowanie infrastruktury technicznej do przewidywanego niekorzystnego oddziaływania intensywnych zjawisk pogodowych. W tym zakresie zadania związane z adaptacją powinny polegać na usprawnieniu funkcjonowania infrastruktury na wypadek wystąpienia takiego zjawiska oraz na jednoczesnym wytypowaniu działań alternatywnych i awaryjnych. Działania adaptacyjne powinny zostać zdefiniowane dla każdego elementu infrastruktury, który wcześniej musi być zinwentaryzowany, a także powinny uwzględniać planowane inwestycje (budowę nowych obiektów i rozbudowę już funkcjonujących).

Zakłady prowadzące eksploatację surowców we własnym zakresie mogą opracowywać plany działań adaptacyjnych, uwzględniając najistotniejsze zagrożenia. Ponieważ sektor górnictwa jest związany z innymi sektorami i strukturami (gmina, powiat), zadania adaptacyjne mogłyby zostać podzielone na zadania własne i koordynowane (udział w finansowaniu).

Wiele inicjatyw podejmowanych przez zakłady wydobywcze, pomimo że nie miały na celu adaptacji do zmian klimatycznych, w rzeczywistości są przedsięwzięciami noszącymi znamiona takich działań.

Przykładem może być rekultywacja, podczas której wykonuje się zabezpieczenia skarp przed erozją wodną i wietrzną, regulację gospodarki wodno-ściekowej na obiekcie oraz wykonanie utwardzenia dróg technicznych.[#]

1.17. Gleby i rolnictwo

1.17.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW” Cel długoterminowy: Ochrona gleb przed degradacją	
Planowane zadania	Podjęte działania
Kontrole rolnictwa prowadzone przez WIORIN	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie w latach 2019-2021 przeprowadził ok. 35 kontroli i obserwacji pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów kwarantannowych i niekwarantannowych oraz w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin. Kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości.
Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji żywności	W latach 2019-2021 ARiMR w Krakowie przyznała 10 dopłat, a łączna powierzchnia gospodarstw objętych wsparciem w gminie Przeciszów wyniosła 87,96 ha.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

1.17.2. Opis stanu obecnego

Typy i rodzaje gleb związane są z charakterem i pochodzeniem utworów powierzchniowych. Z punktu widzenia występowania skały macierzystej obszar gminy podzielić można na dwie części. Część północna do torów kolejowych PKP Kraków - Oświęcim odznacza się glebami wykształconymi z aluwii rzeki Wisły, o ciężkim poziomie ilastym lub gliniastym; miejscami aluwia posiadają charakter glin lekkich piasków (Las). Część południowa gminy zbudowana jest z utworów lessowych i lessowatych, które zostały osadzone warstwowo o różnej miąższości na utworach trzeciorzędowych.

Wśród gleb użytkowanych przez rolnictwo dominują gleby bielice i pseudobielice, gleby brunatne wylugowane i brunatne właściwe oraz mady - które łącznie stanowią 97,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W składzie mechanicznym gleb (gatunków gleb) przeważają zdecydowanie lessy i utwory lessowate zwykłe i ilaste oraz gleby ciężkie średnie z udziałem glin średnich, pyłów zwykłych i pyłów ilastych. O wartości gleb gminy świadczą klasy bonitacyjne i kompleksy ich rolniczej przydatności. W gminie Przeciszów dominują gleby wysokiej wartości (klasy II-IIIb), które stanowią 65,6% gruntów ornych i sadów (z uprawą ziemiopłodów). W grupie trwałych użytków zielonych dominują gleby klas II, III i IV, stanowiące 90,6% ogólnej ich powierzchni. W strukturze kompleksów rolniczej przydatności gleb dominują:

Kompleks 2 – pszenno-dobry stanowiący 72,2% gleb gruntów ornych,

Kompleks 8 – zbożowo – pastewny mocny stanowiący 17,0% gleb gruntów ornych.

Syntetyczna charakterystyka występujących kompleksów rolniczej przydatności gleb przedstawia się następująco:

Kompleks 2 – pszenno-dobry – najbardziej reprezentatywny w gminie Przeciszów.

Wśród gleb tego kompleksu występują gleby wytworzone z lessów o składzie pyłów zwykłych w typie bielice, pseudobielice i brunatnych wylugowanych. Gleby te zajmują najkorzystniejsze położenie, są dość zwarte, o właściwym uwilgotnieniu, miejscami okresowo nadmiernie uwilgotnione, zaliczane do klasy IIIa i IIIb.

Kompleks 3 – pszenno-wadliwy zajmuje 3,0% gleb gruntów ornych. Występuje w Piotrowicach na dość silnie nachylonych stokach podlegających procesom erozyjnym.

Kompleks 4 – żytni bardzo dobry występuje na 5,2% powierzchni gruntów ornych. Obejmuje gleby lepsze niż w kompleksie 2 i 3.

Kompleks 5 – żytni dobry zajmuje obszar 32 ha tj. 1,6% gleb gruntów ornych. Są to gleby typowo żytnio-ziemniaczane. Skład mechaniczny tych gleb to piaski słabogliniaste mocne i gliny lekkie na przepuszczalnym podłożu. Są one okresowo za suche.

Kompleks 6 – żytni słaby stanowi znikomy odsetek (0,3%) gruntów ornych. Są to piaski słabogliniaste wrażliwe na wysychanie (duża przepuszczalność, mała pojemność wodna).

Kompleks 8 – zbożowo-pastewny mocny zajmuje 17,0% ogólnej powierzchni gleb gruntów ornych. Są to gleby lekkie na zwięzłym trudno przepuszczalnym podłożu, okresowo nadmiernie uwilgotnione, zwłaszcza wiosną i jesienią. Większość gleb szczególnie ciężkich charakteryzuje się złymi właściwościami fizycznymi. Wykazują one niekorzystne stosunki powietrzno-wodne. Pod względem przydatności rolniczej gleby kompleksu 8 stoją na przejściu pomiędzy gruntami ornymi i użytkami zielonymi. W wyniku melioracji relacje te mogą być odwrócone (użytki zielone i grunty orne).

Kompleks 9 – zbożowo pastewny słaby zajmuje na terenie gminy 0,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych i występuje jedynie we wsi Przeciszów. Gleby tego kompleksu występują w obniżeniach terenowych, gdzie utrudniony jest odpływ wód opadowych.

Kompleks 14 – grunty orne przeznaczone pod użytki zielone (wieś Las).

W trwałych użytkach zielonych wyróżnia się kompleks 2z (użytki zielone dobre), które zajmują 85,7% ogólnej ich powierzchni. Na kompleks 3z (użytki zielone słabe i bardzo słabe), obejmujący gleby glejowe deluwialne oraz mady, gleby torfowe i murszowotorfowe (wieś Piotrowice) przypada 14,3% ogólnej powierzchni użytków zielonych gminy. Blisko 74% gleb gruntów rolnych posiada właściwy układ stosunków powietrznowodnych. Wadliwe stosunki wilgotnościowe występują na około 23% ogólnej powierzchni gruntów ornych gminy. Są to gleby podmokłe, bądź okresowo nadmiernie uwilgotnione, zaliczane do kompleksu 8 i 9, oraz gleby okresowo za suche zaliczane do kompleksu 5 i 6 (niektóre gleby kompleksu 4), położone na terenie płaskim lub na słabonachylonych stokach. Zagrożenie erozyjne dotyczy gleb położonych w południowo-zachodniej części Piotrowic. Jest to erozja intensywna, obejmująca około 2% gleb rolnych gminy[#].

1.17.2.1. **Badania gleb**

W ostatnich latach na terenie gminy Przeciszów nie były prowadzone badania jakości gleb. Badania gleb na obszarze powiatu oświęcimskiego prowadzone są w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, stanowiącego podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Stały punkt pomiarowo-kontrolny zlokalizowany jest w mieście Oświęcim, na terenie narażonym na oddziaływanie przemysłowe. W ramach monitoringu co 5 lat pobierana jest próbka gleby należącej do 4 kompleksu żytniego bardzo dobrego (gleby płowe zakwalifikowane do IIIb klasy bonitacyjnej). Ostatnie wyniki pochodzą z 2015 roku.

Wyniki badań prowadzone w okresach pięcioletnich wykazywały znaczące przekroczenia zawartości dziewięciu węglowodorów aromatycznych, natomiast w pozostałych zakresach wyniki nie odbiegały od wartości dopuszczalnych.

Mimo, iż wyniki te nie reprezentują stanu gleb na terenie gminy Przeciszów, pokazują jednak jak wygląda stan gleb w bliskiej odległości od zakładów produkcyjnych zlokalizowanych w Oświęcimiu wśród koncentracji ruchu komunikacyjnego. Można zatem przypuszczać, że gminę Przeciszów pokrywają gleby o mniejszych wartościach zanieczyszczeń i metali ciężkich.

Badania chemiczne gleb, materiału roślinnego, nawozów oraz innych środków do użyźniania gleby mogą być również wykonywane przez rolników w ich własnym zakresie w akredytowanym laboratorium Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Teren Gminy Przeciszów znajduje się w obszarze działania OSChR w Gliwicach. Próbki do badań rolnicy mogą pobierać i dostarczać do laboratorium samodzielnie według instrukcji podanej przez OSChR lub za pośrednictwem specjalistów terenowych obsługujących poszczególne rejonu działania.

Badania wykonywane są w następującym zakresie:

badania odczynu gleby,

badania zasobności gleby w makroelementy,

badania zasobności gleby w mikroelementy,

Ponadto w laboratorium OSChR wykonywane są badania:

składu chemicznego nawozów naturalnych, organicznych i organiczno-mineralnych,

składu chemicznego osadów ściekowych i innych substancji służących do użyźniania gleb,

badania nawozów mineralnych na potrzeby urzędowej kontroli jakości oraz na zlecenie zainteresowanych podmiotów.

Laboratorium Stacji wykonuje także następujące analizy materiału roślinnego:

dla potrzeb doradztwa nawozowego badanie aktualnego stanu odżywienia roślin i określenie uzupełniającej dawki nawozów do nawożenia dolistnego roślin,

badanie składu i wartości pokarmowej pasz gospodarskich,

badania produktów roślinnych i ocena ich przydatności do celów konsumpcyjnych, zwłaszcza określenie zawartości azotanów i metali ciężkich.

Na podstawie wyników analiz chemicznych ustala się zalecenia nawozowe, czyli potrzeby nawozowe w postaci określonych dawek nawozów w nawożeniu podstawowym bądź pogłównym. Do tego celu wykorzystuje się zwykle metodę bilansową, gdzie porównuje się rozchody składników pokarmowych (wynoszenie składników z plonem, straty w glebie), z przychodami (nawożenie organiczne, resztki poźniwne, uwalnianie składników w glebie). Na podstawie różnicy bilansowej oblicza się potrzebną dawkę nawozów.

1.17.2.2. *Rolnictwo*

Na terenie gminy Przeciszów powierzchnia wszystkich gruntów wynosi 3544 ha, w tym:

grunty rolne – 2997 ha (84,5% całkowitej powierzchni gruntów),

grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - 171 ha (4,8% całkowitej powierzchni gruntów),

grunty zabudowane i zurbanizowane - 263 ha (7,4% całkowitej powierzchni gruntów),

grunty pod wodami - 57 ha (1,6% całkowitej powierzchni gruntów),

tereny różne - 58 ha (1,7% całkowitej powierzchni gruntów).

Widać zatem typowo rolniczy charakter gminy Przeciszów – praktycznie 85% powierzchni gruntów w przeznaczeniu pod rolnictwo świadczy o bardzo dobrych warunkach glebowych i urodzajnych uprawach.

W 2020 r. przeprowadzony na terenie kraju został kolejny już Powszechny Spis Rolny, w którym pytano rolników m.in. o powierzchnię gruntów i liczbę zwierząt gospodarskich, uprawy rolne i ogrodnicze. Ponadto zbierano dane o liczbie ciągników, maszyn rolniczych i budynków gospodarskich związanych z prowadzoną produkcją rolniczą. Na dzień opracowania niniejszego Programu dane ze spisu nie zostały jeszcze udostępnione.

W 2021 roku Starosta Oświęcimski wydał decyzje w sprawie wyłączeń z produkcji rolniczej dla terenów gminy Przeciszów o łącznej powierzchni 0,6064 ha. Powierzchnia ta dotyczyła gruntów klas bonitacyjnych I-III, a cel wyłączenia z produkcji rolniczej to zabudowa mieszkaniowa.

Zgodnie z danymi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pozyskanymi na podstawie dokonanych przez rolników zgłoszeń na dzień 1 stycznia 2021 roku, na terenie gminy Przeciszów hodowanych było:

112 sztuk bydła,

484 sztuk trzody chlewnej,

2 sztuki kóz,

4 sztuki owiec.

Teren gminy obejmują swoim działaniem Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu oraz Małopolski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które okresowo organizują szkolenia, spotkania informacyjne czy punkty konsultacyjne dla zainteresowanych rolników. Porady dotyczą głównie wypełniania wniosków obszarowych oraz wniosków o dofinansowania unijne. Część z tych usług realizowana jest bezpłatnie, natomiast wsparcie przy składaniu wniosków o dofinansowanie pochodzące ze środków unijnych jest płatne.

W ramach programów rolnośrodowiskowych Departament Płatności Bezpośrednich ARiMR zrealizował w latach 2019-2021 dla terenu gminy Przeciszów płatności w zakresie:

Wariantu 1.1-Rolnictwo zrównoważone,

Wariantu 2.1-Międzyplony,

Wariantu 4.5-Półnaturalne łąki świeże

Wariantu 4.7-Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO),

Wariantu 5.5-Półnaturalne łąki świeże.

Tabela Dane dotyczące realizacji programu rolnośrodowiskowego na terenie gminy Przeciszów

Rok	Wariant	Liczba wniosków	Powierzchnia [ha]
2019	Wariant 1.1-Rolnictwo zrównoważone	1	30,85
	Wariant 2.1-Międzyplony	1	0,33
	Wariant 5.5-Półnaturalne łąki świeże	1	8,50
2020	Wariant 1.1-Rolnictwo zrównoważone	1	30,82
	Wariant 2.1-Międzyplony	1	0,31
	Wariant 4.7-Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	1	0,01
	Wariant 5.5-Półnaturalne łąki świeże	1	8,50
2021	Wariant 2.1-Międzyplony	1	0,33
	Wariant 4.7-Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	1	0,01
	Wariant 5.5-Półnaturalne łąki świeże	1	8,30

Źródło: pismo ARiMR z dnia 14.03.2022 r. znak: BDSPB06.65102.2.2022.AK

Z powyższych danych wynika, iż w latach 2019-2021 przyznano 10 dopłat, a łączna powierzchnia gospodarstw objętych wsparciem wyniosła 87,96 ha.

Obszar gminy obejmuje także swoim zasięgiem działania Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, który corocznie prowadzi kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów kwarantannowych i niekwarantannowych oraz w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin. W latach 2019-2021 przeprowadzono:

3 kontrole materiału siewnego – nie stwierdzono nieprawidłowości;

16 obserwacji pod kątem organizmów niekwarantannowych – brak wykryć;

nie stwierdzono obecności agrofagów wymagających zwalczania;

2 kontrole punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu – nie stwierdzono nieprawidłowości;

35 kontroli stosowania środków ochrony roślin – nie stwierdzono nieprawidłowości;

pobrano próbę płodów rolnych na pozostałości środków ochrony roślin – nie stwierdzono przekroczeń.

1.17.3. Analiza SWOT

Gleby i rolnictwo	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
bardzo duże powierzchnie gruntów rolnych dobrej klasy gleby brak istotnych zanieczyszczeń gleb wykonywanie badań na występowanie patogenów w uprawach	brak badań gleb na terenie gminy
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość korzystania ze wsparcia ARiMR możliwość wykonania badań gleb, kontroli materiału siewnego oraz kontroli stosowanych środków ochrony roślin Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach	ryzyko pojawienia się szkodników lub patogenów

Źródło: opracowanie własne

4.7.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb i rolnictwa

Z przeprowadzonej analizy stanu obecnego wynika, że na terenie gminy Przeciszów dominują gleby o bardzo dobrej wartości rolniczej (klasy I-III i IV). W gminie nie został zlokalizowany punkt monitoringu jakości gleb, jednak na podstawie ogólnych danych pochodzących z badań wykonywanych w powiecie oświęcimskim można wnioskować, iż na terenie gminy nie występują istotne zanieczyszczenia gleb.

Prowadzenie rolnictwa zrównoważonego jest warunkiem zachowania funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb. Czynnikiem sprzyjającym w tym zakresie jest szeroki wachlarz mechanizmów wsparcia i finansowego oferowanego rolnikom. szkoleniowego

Jak wykazały badania i kontrole Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, próbki pobrane z płodów rolnych w gminie nie wykazały żadnych nieprawidłowości.

1.18. *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów*

4.8.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Planowane zadania	Podjęte działania
Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Sprawozdania opracowywane są terminowo corocznie zgodnie z przepisami do końca marca każdego roku.
Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Na terenie gminy Przeciszów obserwuje się nielegalne porzucanie odpadów, szczególnie w rejonie stawów na Przyrębie. Takie odpady są na bieżąco usuwane. Poza tym, dzikie wysypiska nie występują w innych miejscach w gminie.
Uzyskanie wymaganych przepisami prawa poziomów selektywnego gromadzenia odpadów	Gmina Przeciszów osiągnęła poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w wysokości 1,4% w 2020 r. i 0,28% (ponieważ poziom jest < niż 1% UMWM kazał wpisać 0,28%) w 2021 r., zatem nie przekroczono poziomu określonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 roku, poz. 2412), wynoszącego 35%. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1530), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła powinien być wynieść co najmniej 50% w 2020 r. Gmina Przeciszów osiągnęła poziom 55% w 2020 r., co spełnia wymagania ww. Rozporządzenia. W 2021r. Gmina Przeciszów uzyskała poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości 50% i osiągnęła próg określony w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych dla 2020 i 2021 r. powinien być wynieść co najmniej 70%- Gmina Przeciszów w latach 2020-2021 osiągała poziom 70-72,2%,co również jest zgodne z ww. Rozporządzeniem.
Działalność edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania	Gmina Przeciszów informuje i edukuje mieszkańców poprzez publikację na stronie internetowej artykułów poświęconych właściwemu postępowaniu z odpadami, rozpowszechnianie ulotek związanych z prawidłowymi zasadami segregacji. Działalność edukacyjna prowadzona jest również przez jednostki oświatowe działające na terenie gminy Przeciszów.
Przeprowadzenie terenowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i opracowanie programu usuwania azbestu z terenu Gminy Przeciszów Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy Przeciszów	Gmina Przeciszów nie posiada opracowanego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, ale sporządzano terenową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. W latach 2019 – 2021 z terenu gminy Przeciszów usunięto 318,35 Mg odpadów zawierających azbest. Dane gromadzone w Bazie Azbestowej pozyskiwane są wyłącznie od mieszkańców zainteresowanych demontażem bądź odbiorem wyrobów zawierających azbest z ich posesji, którzy złożyli do Urzędu Gminy Przeciszów odpowiednie wnioski. Baza Azbestowa zawiera obecnie (stan na czerwiec 2022 roku) informację o występowaniu na obszarze gminy Przeciszów 2 435,033 Mg azbestu, z czego całość (100%) odpadów należy do osób fizycznych. Od początku funkcjonowania Bazy Azbestowej z terenu gminy Przeciszów do końca maja 2022 roku usunięto 560,868 Mg, jest to około 23% zinwentaryzowanych wyrobów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

4.8.2. *Opis stanu obecnego*

Na terenie gminy Przeciszów źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- drogi i place,
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należą do nich: poziom rozwoju gospodarczego obszaru, zamożność społeczeństwa, rodzaj zabudowy mieszkalnej, sposób gospodarowania zasobami, przyzwyczajenia

w konsumpcji dóbr materialnych, a także cechy charakterologiczne mieszkańców i ich podatność na edukację ekologiczną. Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupywania poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Gospodarka odpadami w gminie oparta jest na zasadach Planu gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego na lata 2016-2022 (uchwała nr XXXIV/509/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. z późn. zm), którego celem jest określenie systemu gospodarki odpadami zgodnego

z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022 oraz z wymaganiami aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

W dokumencie przyjęto następujące cele główne w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa małopolskiego, wynikające z KPGO:

przerwanie powiązania między rosnącą ilością odpadów, a wzrostem gospodarczym oraz położenie nacisku na zapobieganie powstawaniu odpadów i na ponowne ich użycie,

intensyfikacja odzysku, szczególnie recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych, papieru i tektury, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz uzyskiwania energii zawartej w odpadach zgodnie z wymogami ochrony środowiska,

ograniczenie ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach odpadów,

ograniczanie zjawiska nielegalnego składowania odpadów.

4.8.2.1. Zasady gospodarowania odpadami na terenie gminy

Odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy odbywa się na podstawie zapisów ustawy z dnia 13 września

1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Gminy uchwaliła akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku oraz szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Gminnym systemem gospodarki odpadami objęte zostały wszystkie nieruchomości zamieszkałe z terenu gminy, natomiast odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych odbywa się na podstawie indywidualnie zawartych umów pomiędzy właścicielami nieruchomości, a podmiotem świadczącym usługi w zakresie odbioru odpadów, posiadającym wpis do Rejestru Działalności Regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Przeciszów.

Opłata za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obliczana jest w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Rada Gminy Przeciszów w dniu 25 listopada 2021 r. podjęła uchwałę nr XXVI/193/21w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości opłaty. Od 1 stycznia 2022 r. stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku właścicieli nieruchomości zamieszkałej wynosi 28,00 zł na miesiąc od osoby zamieszkującej daną nieruchomość wielorodzinną oraz 38,00 zł na miesiąc od osoby zamieszkującej daną nieruchomość jednorodziną. Podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obowiązuje tego właściciela nieruchomości, który nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny i wynosi 56,00 zł miesięcznie od osoby zamieszkującej daną nieruchomość wielorodzinną oraz 76,00 zł na miesiąc od osoby zamieszkującej daną nieruchomość jednorodziną. Ponadto ustalono, że właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostują wszystkie bioodpady stanowiące odpady komunalne we własnym kompostowniku przydomowym, są częściowo zwolnieni z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zwolnienie to wynosi 10,00 zł od osoby na miesiąc.

Podmiotem odbierającym odpady jest wykonawca wybrany zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. Realizuje on zamówienie publiczne na rzecz Gminy stosując zasady określone w uchwale Rady Gminy Przeciszów z dnia 13 października 2021r. nr XXV/184/2021w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Przeciszów.

Obecnie Gmina Przeciszów ma zawarte następujące umowy dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi:

na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Przeciszów - wykonawcą jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu, 32-600 Oświęcim, ul. Bema 12 A,

na usługę utworzenia i prowadzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) na terenie gminy Przeciszów – wykonawcą jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu, 32-600 Oświęcim, ul. Bema 12 A, PSZOK zlokalizowany jest w Oświęcimiu przy ul. Bema 12A, 32 – 602Oświęcim.

Do celów niniejszego opracowania wykorzystano dane pochodzące z Urzędu Gminy Preciszów zamieszczone w rocznych sprawozdaniach z gospodarowania odpadami za lata 2020-2021 oraz danych GUS.

Na terenie gminy Preciszów nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Gmina Preciszów nie posiada instalacji komunalnych oraz innych niż komunalnych do przetwarzania odpadów komunalnych, zatem wszystkie zebrane powyżej odpady terenu Gminy Preciszów, zgodnie z zawartą umową przekazywane były do Komunalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Oświęcimiu, ul. Nadwiślańska 36, 32 – 600 Oświęcim oraz do Komunalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Choczni, ul. T. Kościuszki 304, 34 - 123 Chocznia.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na następujące frakcje:

- 1) papieru;
- 2) szkła;
- 3) tworzyw sztucznych, metali i opakowań wielomateriałowych;
- 4) bioodpadów, w tym odpadów zielonych;
- 5) zużytych baterii i akumulatorów;
- 6) zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 7) przeterminowanych leków;
- 8) odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- 9) chemikaliów (farb, rozpuszczalników, olei odpadowych, pestycydów, detergentów, itd.);
- 10) mebli i innych odpadów wielkogabarytowych;
- 11) odpadów budowlanych i rozbiórkowych, takich jak: gruz ceglany, odpady materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, zmieszane odpady betonu, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, usunięte tapety, tynki, okleiny, itp.;
- 12) zużytych opon, pochodzących wyłącznie z pojazdów osobowych.

Pozostałe niewyselekcjonowane odpady stanowią odpady niesegregowane (zmieszane).

Do potrzeb selektywnej zbiórki odpadów komunalnych stosuje się worki w następującej kolorystyce:

- a) niebieski z napisem „Papier” – na odpady z papieru i tektury;
- b) zielony z napisem „Szkło” – na odpady ze szkła;
- c) żółty z napisem „Metale i tworzywa sztuczne” – na odpady metali, odpady tworzyw sztucznych i odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- d) brązowy z napisem „BIO” – na odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone.

Pojemniki przeznaczone na odpady komunalne niesegregowane (zmieszane) z nieruchomości zamieszkałych powyżej 120 l muszą być wyposażone w system jezdny.

Aktualna częstotliwość odbioru odpadów z nieruchomości:

dla niesegregowanych (zmieszanych) – co najmniej raz na dwa tygodnie w miesiącach od kwietnia do października oraz co najmniej raz w miesiącu w okresie od listopada do marca z budynków mieszkalnych jednorodzinnych i raz na tydzień z budynków wielolokalowych. Odbieranie tego rodzaju odpadów będzie się odbywało bezpośrednio przed posesją;

dla odpadów segregowanych (papieru, szkła, metali i tworzywa sztucznego, opakowań wielomateriałowych) – co najmniej jeden raz w miesiącu. Odbieranie tego rodzaju odpadów będzie się odbywało bezpośrednio sprzed posesji;

dla odpadów przeterminowanych leków i chemikaliów oraz pozostałych odpadów niebezpiecznych wchodzących w strumień odpadów komunalnych – odbiór tych odpadów będzie się odbywał

w stacjonarnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Ponadto zużyte baterie

i przeterminowane leki właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, będą mogli przekazywać do specjalnych pojemników zlokalizowanych na terenie Gminy Przeciszów;

dla odpadów wielkogabarytowych – co najmniej jeden raz w roku. Odbieranie tego rodzaju odpadów będzie się odbywało w systemie objazdowym wg wcześniej ustalonego harmonogramu. W dzień odbioru odpadów wielkogabarytowych wytwórcy odpadów powinni wystawić je przed nieruchomością;

dla odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – odbiór tych odpadów będzie się odbywał w stacjonarnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wskazanym przez Gminę Przeciszów;

dla odpadów zużytych opon – odbiór tych odpadów będzie się odbywał w stacjonarnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wskazanym przez Gminę Przeciszów;

dla odpadów ulegających biodegradacji (w tym odpadów zielonych):

- a) dla nieruchomości niezamieszkałych - co najmniej raz w miesiącu, a w okresie od kwietnia do października co najmniej raz na dwa tygodnie;
- b) dla nieruchomości zamieszkałych - w okresie od kwietnia do października co najmniej raz na dwa tygodnie, natomiast w okresie od listopada do marca właściciel nieruchomości może te odpady samodzielnie dostarczyć bezpłatnie do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
- c) dla budynków wielolokalowych – w okresie od kwietnia do października co najmniej raz w tygodniu, natomiast w okresie od listopada do marca właściciel lokalu może te odpady samodzielnie dostarczyć bezpłatnie do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Odbieranie tego rodzaju odpadów będzie się odbywało bezpośrednio sprzed posesji.

dla odpadów budowlanych i rozbiórkowych – w zależności od potrzeb mieszkańców. Odbieranie tego typu odpadów będzie się odbywało poprzez punkt zbiórki odpadów (kontener) do którego wytwórca odpadów będzie mógł przywieźć odpady. Lokalizacja kontenerów zostanie podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej gminy.

Jednocześnie wszystkie rodzaje odpadów zbieranych selektywnie mieszkańcy mogą we własnym zakresie przywozić do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Na terenie nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny zaleca się kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych.

System gospodarki odpadami na terenie gminy Przeciszów funkcjonuje prawidłowo. Na koniec 2021 roku systemem było objętych 6062 osób przy liczbie mieszkańców zameldowanych wynoszącej 6658 osób. Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy lub kraju.

Gmina Przeciszów realizuje zadania z zakresu gospodarki odpadami w sposób rzetelny i zgodny z prawem –

w ciągu roku mają miejsce kontrole systemu gospodarowania odpadami oraz spalania odpadów. W 2021r. przeprowadzono 75 kontroli dotyczących segregacji i 109 kontroli dotyczących spalania odpadów.

4.8.2.2. Ilości zebranych odpadów

W ostatnich latach z nieruchomości zamieszkałych położonych w gminie Przeciszów zebrano:

w 2021 – 2636,3190 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej

1633,5800 Mg,

w 2020 roku – 2713,0900 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 1620,9400 Mg.

Gmina Preciszów osiągnęła poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w wysokości 1,4% w 2020 r. i 0,28% w 2021 r., zatem nie przekroczono poziomu określonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 roku, poz. 2412), wynoszącego 35%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1530), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła powinien być wynieść co najmniej 50% w 2020 r. Gmina Preciszów osiągnęła poziom 55% w 2020 r., co spełnia wymagania ww. Rozporządzenia.

W 2021r. Gmina Preciszów uzyskała poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości 50% i osiągnęła próg określony w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku

w gminach.

Natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych dla 2020 i 2021 r. powinien być wynieść co najmniej 70% - Gmina Preciszów w latach 2020-2021 osiągała poziom 70-72,2%, co również jest zgodne z ww. Rozporządzeniem.

4.8.2.4. Azbest

Na terenie gminy Preciszów została przeprowadzona terenowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest, ale gmina nie ma opracowanego Programu Usuwania Azbestu.

Co roku Gmina Preciszów prowadzi odbiór, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest na swój koszt. Od właścicieli nieruchomości odbierane są już zdemontowane materiały azbestowe na podstawie indywidualnie składanych wniosków (wnioski na odbiór, transport i utylizację).

W latach 2019 – 2021 z terenu gminy Preciszów usunięto 318,35 Mg odpadów zawierających azbest.

Dane gromadzone w Bazie Azbestowej pozyskiwane są wyłącznie od mieszkańców zainteresowanych demontażem bądź odbiorem wyrobów zawierających azbest z ich posesji, którzy złożą do Urzędu Gminy Preciszów odpowiednie wnioski. Baza Azbestowa zawiera obecnie (stan na czerwiec 2022 roku) informację

o występowaniu na obszarze gminy Preciszów 2 435,033 Mg azbestu, z czego całość (100%) odpadów należy do osób fizycznych. Od początku funkcjonowania Bazy Azbestowej z terenu gminy Preciszów do końca maja 2022 roku usunięto 560,868 Mg, jest to około 23% zinwentaryzowanych wyrobów.

4.8.3. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
wszystkie nieruchomości zamieszkałe są objęte zbiórką odpadów przeprowadzane akcje edukacyjne sprawnie działający system wywozu odpadów	ciągle duża ilość odpadów zmieszanych w strumieniu odpadów komunalnych duża ilość odpadów zawierających azbest do unieszkodliwienia wg danych Bazy Azbestowej brak Programu Usuwania Azbestu
SZANSE	ZAGROŻENIA

czynniki zewnętrzne	czynniki zewnętrzne
usprawnienia w gospodarce odpadowej zwiększenie świadomości ekologicznej w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami dzięki akcjom edukacyjnym modernizacja infrastruktury gospodarowania odpadami znajdującej się na terenie gminy możliwość pozyskania dofinansowania na opracowanie Programu Usuwania Azbestu	nieusunięcie odpadów zawierających azbest do 2032 roku

Źródło: opracowanie własne

4.8.4. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów na zasadzie u źródła oraz w PSZOK-u. Mieszkańcy mogą także kompostować bioodpady na własnej posesji.

Analiza SWOT wykazała, iż na terenie gminy Przeciszów system gospodarki odpadami działa sprawnie. Niemniej jednak gmina zmagą się nadal z problemami takimi jak duża ilość odpadów azbestowych do unieszkodliwienia, czy też brak Programu Usuwania Azbestu.

W zakresie gospodarki odpadami wskazane jest dalsze doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Ważnym elementem w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu ich powstawania jest świadomość ekologiczna społeczeństwa. Celem prowadzonej edukacji ekologicznej powinno być kształtowanie odpowiedzialnej postawy mieszkańców w sferze konsumpcji oraz prawidłowych nawyków dotyczących postępowania z odpadami. Świadomość ekologiczna społeczeństwa, które bierze aktywny udział w procesie zagospodarowania odpadów wymaga ciągłego doskonalenia.

1.19. *Zasoby przyrodnicze, w tym także leśne*4.9.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Planowane zadania	Podjęte działania
Inwentaryzacja przyrodnicza istniejących oraz proponowanych pomników przyrody, a także innych obszarów gminy	<p>W 2019r. przeprowadzono inwentaryzacje przyrodnicze w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia pn. „Wydobywanie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego Przeciszów”.</p> <p>W okresie od zimy 2018/2019 do jesieni 2019r. wykonano inwentaryzację przyrodniczą w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia pn. „Rodzinny Park Rozrywki „Energylandia”.</p>
Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg będących w utrzymaniu gminy, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne konserwujące zieleni przydrożnej	<p>Podczas prac polegających na modernizacji i przebudowie dróg gminnych w latach 2019-2021 nie zostały wycięte żadne drzewa. Z kolei podczas tych samych prac na drodze wojewódzkiej i na drodze krajowej nr 44 zostały wycięte drzewa w liczbie 18 drzew (5 drzew przy drodze krajowej nr 44, 13 drzew przy drodze wojewódzkiej), a także GDDKiA nasadziło 3 szt. nowych drzew.</p>
Utrzymanie i rozwój terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów, terenów rekreacyjnych - wypoczynkowych	
Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczych	<p>W 2021r. wykonano ścieżki pieszo – rowerowe (połączenie ul. Jazowej i Boconek) oraz dofinansowano inwestycje przebudowy drogi powiatowej (ul. Podlesie) w ramach której wykonano ścieżkę pieszo – rowerową.</p> <p>W latach 2019 – 2021 wytyczono trasy szlaków rowerowych Dolina Karpia.</p>

<p>iczo cennych, w tym: rozbudo wa sieci ścieżek rowerow ych i szlaków pieszych, zorgani zowanie punktów widokow ych, tablic informac yjnych</p>	
<p>Wyznac zenie i ochrona korytarzy ekologicz nych w planach zagospod arowania przestrze nnego oraz graficzne naniesien ie obszarów Natura 2000</p>	<p>W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Przeciszów naniesiono obszary Natura 2000. Na terenie gminy nie zostały wyznaczone korytarze ekologiczne, w związku z czym takie obiekty nie zostały uwzględnione w dokumentach planistycznych.</p>
<p>Edukacja w zakresi e ochrony i zachowan ia walorów krajobra zu i przyrody oraz promocja tych walorów</p>	<p>W latach 2019–2021 na terenie Gminy Przeciszów odbyły się prelekcje w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach. Zajęcia odbywały się w placówkach, w terenie lub na ścieżkach edukacyjnych. Tematem spotkań był aparcieleśnika, ochrona lasu i przyrody oraz zwierzęta i rośliny nasych lasów. Łącznie w latach 2019–2021 odbyło się 9 spotkań.</p> <p>Dodatkowo zajęcia edukacyjne z zakresu ochrony przyrody i lasów mają miejsce w placówkach oświaty, a także przy okazji innych kampanii edukacyjnych w gminie.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

4.9.2. *Opis stanu obecnego*

4.9.2.1. *Flora i fauna terenu gminy*

Obszar gminy Przeciszów wg podziału geobotanicznego W. Szafera wchodzi w skład:

- Działu Północnego,
- Poddziału Pasa Kotlin Podgórskich,
- Krainy Kotliny Sandomierskiej,
- Okręgu Oświęcimskiego.

Należy do rejonów zróżnicowanych pod względem siedliskowym. Stosunkowo duży obszar (doliny Wisły, doliny potoku Bachórz i Łowiczanki) charakterystyczny jest dla niżowych łągów olszowych i jesionowo-olszowych siedlisk wodogruntowych okresowo lekko zabagnionych (Circaeo-Alnetum).

W części wyżynnej dominują grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (TilioCarpinetum) odmiany małopolskiej (z bukiem i jodłą), formy wyżynnej, serii ubogiej, oraz grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (Tilio-Carpinetum) odmianamałopolskiej (z bukiem i jodłą), formy podgórskiej, serii żyznej.

Szata roślinna terenu gminy wykazuje wyraźne zróżnicowanie pozwalające nawyodrębnić trzech rejonów:

1. W części północnej gminy, po linię kolejową, dominują zbiorowiska łąkowe, o różnejwilgotności, w tym łąki zabagnione, z dużym udziałem m.in. turzyc, szczawika, knieci błotnej, babki lancetowatej oraz częściowo zmeliorowane stanowiące tereny pastwiskowe. W obszarze tym dominują liczne gatunki traw. Obok zieleni łąkowo –pastwiskowej występuje także roślinność towarzysząca uprawom polowym – są to głównie zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, szpalery drzew na miedzach, wzdłużcieków i rowów a także luźne zgrupowania drzew.

W północno – wschodniej części tego rejonu gminy wytworzyły się specyficzne zespoły roślinności związane

z kompleksem stawów Przeręb, wśród których przeważają zbiorowiska szuwarowe.

Szate roślinną stawów tworzą m.in. zespoły trzcin i oczeretów oraz szuwały wielkoturzycowe. Na groblach występują pasy zarośli wierzbowych oraz pojedyncze okazy wierzb. W sąsiedztwie stawów rozciągają się zbiorowiska łąk świeżych, fitocenozy pastwiskowe oraz synantropijne zespoły polne.

Zbiorowiska leśne tej części obszaru gminy związane są z rezerwatem „Przeciszów” zajmującym obszar ok. 86 ha, gdzie dominuje las mieszany z udziałem: dębu, grabu, lipy, sosny.

Różnorodność siedlisk stwarza dogodne warunki bytowania wielu gatunkom zwierząt. Największym walorem obszaru, szczególnie w rejonie stawów rybnych, są liczne gatunki ptaków. Obszar ten zakwalifikowany został do najcenniejszych ostoi ptaków w skali Europy w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000. Ogółem odnotowano tu ponad 200 gatunków ptaków, z czego 124 to gatunki lęgowe, zaś 75 gatunków ptaków to gatunki przelotne. Występują tu m.in.: perkoz rdzawoszyi (*Podicepsgriseus*), perkoz zausznik (*Podiceps cristatus*), bąk (*Botaurusstellaris*), bączek (*Ixobrychus minutus*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), błotniak stawowy (*Circusaeruginosus*), kropiatka (*Porzana porzana*), sieweczka obrożna (*Chradriushiatricula*), rycyk (*Limosalimosus*), rybitwa zwyczajna (*Sterna hirundo*) rybitwa czarna, (*Chlidonias niger*), rokitniczka (*Acrocephalus schoenobaenus*), trzcinniczek (*Acrocephalus scirpaceus*) oraz trzcinia (*Acrocephalus arundinaceus*). Stwierdzono też nieregularnie gnieźdzenie się ślepowrona (*Nycticorax nycticorax*) i rybitwy białowąsej (*Chlidonias hybrida*).

Stawy pozbawione lustra wody jak również wyspy gęsto porośnięte roślinnością, są miejscami legowiskami dla gniazdujących ptaków siewkowatych a także miejscem dla płazów oraz niektórych owadów.

2. W centralnej części gminy dominującą rolę odgrywają zbiorowiska roślinne o charakterze typowo rolniczym, użytkowane jako grunty pod uprawy zbożowe i roślinokopowych. Pod względem użytkowania terenu zajmują największą powierzchnię w tej części gminy. Z dolinami cieków oraz rowów melioracyjnych, wpływających na wilgotnienie i mozaikowość siedlisk, związane są łąki oraz zbiorowiska roślinności drzewiastej, wykształcone jako łągi wierzbowo – topolowe, olszowo – jesionowe i wiązowe. We wschodniej części tego rejonu gminy występują dwa kompleksy leśne z udziałem dębu i sosny – są to Las Dulski i Bażant (Łowiczki Pańskie). W tym rejonie zachowały się dęby o znacznych wymiarach.

Wśród zabudowy wiejskiej występuje roślinność synantropijna silnie związana m. in. z istniejącymi ogrodami przydomowymi, sadami, uprawami warzywniczymi. W części zachodniej, w dolinie potoku Bachórz, występują zbiorowiska roślin związane z łąkami i stawami a także zbiorowiska łąk nadrzecznych.

3. W południowym rejonie gminy największą powierzchnię zajmują zbiorowiska roślinne pół uprawnych, jak również niezbyt duże powierzchnie łąk świeżych i wilgotnych. Występują liczne lokalne zadrzewienia

i zakrzewienia śródpolne oraz wzdłuż cieków jako roślinność lęgowa. Wyniki badań florystycznych wykazują, że na terenie gminy występuje łącznie 537 gatunków roślin naczyniowych w tym gatunków rodzimych było 445 - to stanowi 82,9 % całości flory badanego terenu oraz gatunków obcego pochodzenia – antropofitów - 92 (17,1 %).

Najliczniej odnotowane zostały gatunki roślin występujących na siedliskach leśnych – 110, łąkowych – 102, zaroślowych – 90 i nadwodnych – 93. Stosunkowo liczniej odnotowane były gatunki rosnące na siedliskach ruderalnych – 73, natomiast ilość gatunków roślin odnotowanych na pozostałych siedliskach wynosiła: murawypiaszczyskowe - 29, rośliny wodne – 26, segetalne – 14, murawy kserotermiczne.

Fauna obszaru gminy Przeciszów charakteryzuje się typowymi gatunkami dla obszarów przejściowych, sięgających od terenów podgórskich do niżowych z przewagą gatunków typowych dla terenów nizinnych. Bogato rozwinięta jest grupa kręgowców – szczególnie ptaków zarówno lądowych jak i błotno – stawowych, występująca szczególnie w dolinie Wisły, stanowiącej jeden z głównych szlaków sezonowych wędrówek ptaków w Polsce. Kompleks stawów występujący w obszarze zalewowym Wisły, stanowi miejsce ostoju i żerowania ptaków naszlaku przelotów. Wśród kręgowców liczną grupę stanowią ptaki, szczególnie związane z otwartymi przestrzeniami terenów nadwodnych oraz łąk, często podmokłych, a także z obszarami leśnymi, zwłaszcza

w rejonie rezerwatu przyrody „Przeciszów”. Stwierdzono w tym rejonie obecność myszołowa, pustułki, sowy – puszczyka, jak również bociana białego, kukułki, dzięcioły – zielony, zielono-siny i pstry duży. Spośród ptaków śpiewających objętych ochroną obecne są: sikory, kosy, piecuszek, piegża, drozd śpiewak i wiele innych.

Z terenami nadwodnymi, głównie w północnej części obszaru, związane jest występowanie m.in. rybitwy zwyczajnej i czarnej, czapli siwej śmieszki, bąka, bączka, błotniaka stawowego, perkozów, rycyka, łyski, mewy małej, łabędzia niemego oraz rzadkiego ptaka łąkowego – ślepowrona. Na całym terenie gminy występuje bażant. Wśród ssaków licznie reprezentowana jest sarna, sporadycznie można spotkać dziką. Z mniejszych ssaków bardziej pospolite gatunki to: zając, lis, a także prawnie chroniony jeż zachodni. Zając, lis, mają swoje ostoje m. in. w rezerwacie przyrody „Przeciszów”. W dolinie Wisły, na granicy gmin Przeciszów i Zator zlokalizowany jest kompleks stawów, w których prowadzona jest hodowla ryb, głównie karpia. Powierzchniowo znacznie większy jest obszar zajęty przez stawy w dolinie potoku Bachórz, również objęty gospodarką rybacką[#].

4.9.2.2. *Formy ochrony przyrody na terenie gminy Przeciszów*

Na terenie gminy Przeciszów znajdują się formy ochrony przyrody określone w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zmianami):

rezerwat przyrody „Przeciszów”,

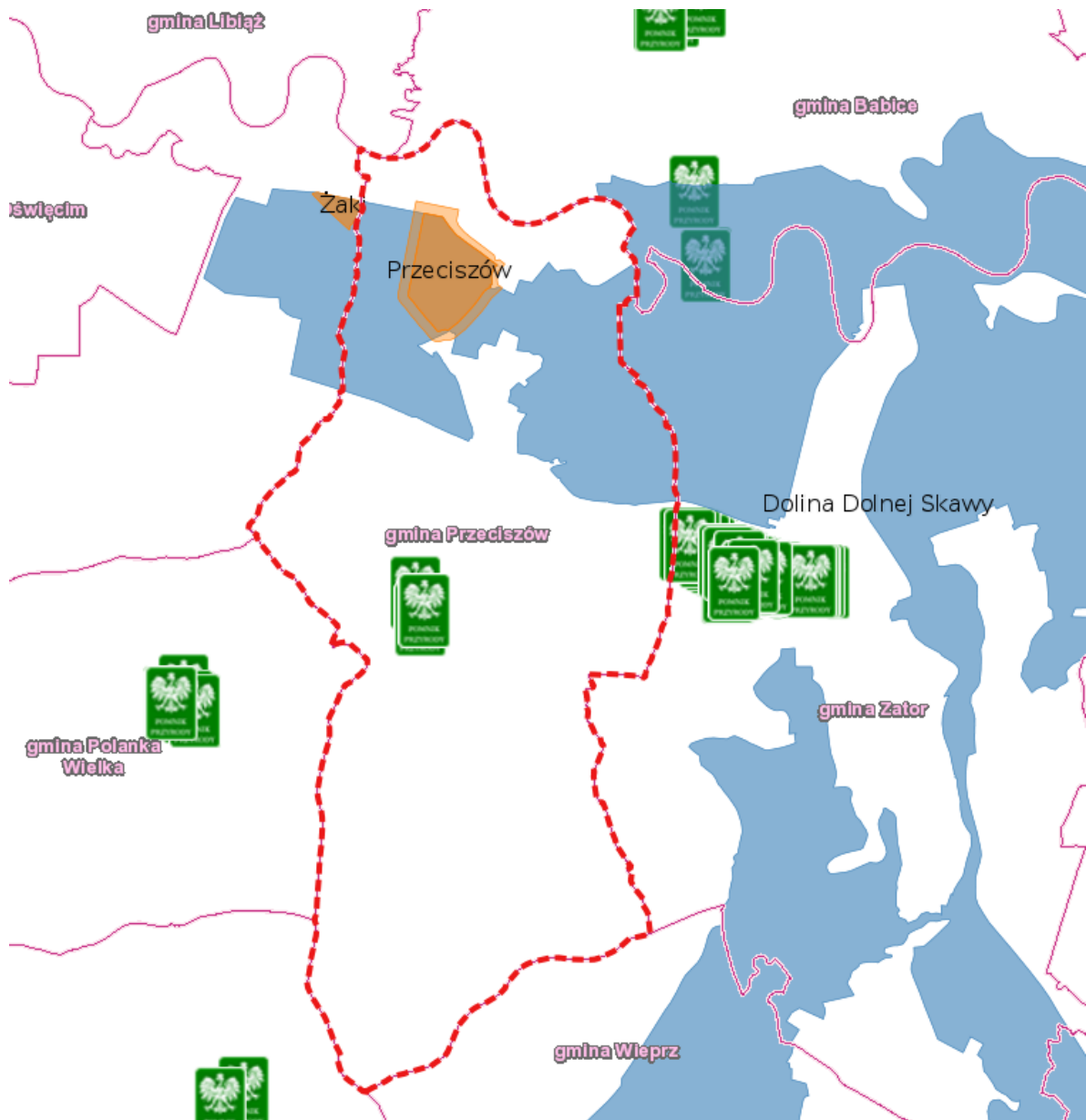
pomniki przyrody,

obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”.

Pomniki przyrody na terenie gminy tworzy łącznie 5 drzew:

grupa drzew (dąb - 4 szt., obwód drzew: 377 – 534 cm)

dąb 1 szt.

Rysunek Formy ochrony przyrody na terenie gminy Przeciszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp: 30.05.2022 r.)

Rezerwat przyrody „Przeciszów” uznany z dniem 11.12.1995 r. Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.01.1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 5 poz.52 z 1996 r.). Jest to rezerwat leśny zakwalifikowany do dwóch typów: biocenotyczny i fizjocenotyczny (podtyp rezerwatu: bioceno z naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk leśnych). Typ ekosystemu - leśny i borowy; podtyp - lasów nizinnych. Powołany został w celu ochrony wielogatunkowego lasu grądowego oraz licznych gatunków flory i fauny.

Na terenie gminy Przeciszów wyznaczono 1 obszar NATURA2000:

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Dolnej Skawy” (PLB120005) - Dolina położona jest we wschodniej części mezoregionu Dolina Górnej Wisły, wchodzącego w skład Kotliny Oświęcimskiej. Obejmuje fragment doliny Wisły i uchodzącej do niej rzeki Skawy. Pierwsze stawy rybne w dolinie górnej Wisły powstały na przełomie XIII i XIV wieku. W kolejnych stuleciach stawy zostały rozbudowane i do dzisiaj funkcjonują. Na większości prowadzona jest intensywna hodowla karpia. Znajduje się tu zanikające w siedliskach naturalnych stanowiska orzecha kotewki wodnej i grzybieńczyka wodnego. Obok karpia - głównego gatunku hodowlanego, prowadzi się hodowlę lina, jazia, tołpygi, amura, karasi oraz ryb drapieżnych. Charakterystyczną cechą krajobrazu jest mozaika użytków: pól uprawnych, otwartych wód

stawów hodowlanych i użytków zielnych. Na skutek eksploatacji żwiru znajdują się zalane wyrobiska. Na wschód od Oświęcimia zachował się płat grądu subkontynentalnego

z przewagą starych okazów lipy. Utworzono dwa rezerваты przyrody - Żaki i Przeciszków. W ostoi stwierdzono występowanie 17 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność 2 gatunków spełniają kryteria międzynarodowej ostoi ptaków. 7 gatunków zostało wymienionych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt jako ptaki zagrożone. Dolina jest jedną

z najważniejszych w Polsce ostoi ślepowrona i bączka. Teren ten ma również duże lokalne znaczenie dla lęgowej rybitwy białowąsej i rzecznej, których lęgi są bardzo nieregularne. Stwierdzono tu przystępowanie do lęgów 1 pary podgorzałki-gatunku zagrożonego wyginięciem w skali globalnej.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 9 grudnia 2016 roku zmieniony został „Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005”.

W przyjętym Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy wskazano konieczność podejmowania działań w obrębie koryta rzeki Skawy i cieków wodnych oraz działań związanych z gospodarką łowiecką i rybacką. W ramach działań ochronnych przewidziano między innymi: utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametrów stanu siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku, ograniczenie wpływu zagrożenia populacje gatunków. Działania te skupiają się na utrzymaniu właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono ten obszar, ich siedlisk, a także na zmniejszeniu negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację chronionych gatunków. Jako podmioty odpowiedzialne za realizację zadań ochronnych wskazano sprawujących nadzór nad obszarami Natura 2000, koła łowieckie, właścicieli gospodarstw rybackich oraz właścicieli gruntów zlokalizowanych w granicach obszaru, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Marszałka Województwa Małopolskiego.

4.9.2.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Lasy państwowe gminy Przeciszów administrowane są przez Nadleśnictwo Andrychów, zajmują powierzchnię 87,32 ha i stanowią 2,49% ogółu obszaru gminy.

Według regionalizacji przyrodniczo - leśnej lasy położone są w obszarze VI Krainie Małopolskiej w Dzielnicy Wyżyny Pogórza Śląskiego w mezoregionie Kotliny Oświęcimskiej.

Typem siedliskowym lasów państwowych jest las świeży (Lśw). Pod względem gatunkowym lasy te odznaczają się dużym zróżnicowaniem gatunkowym. Dominują gatunki liściaste (72,68%) przy stosunkowo niskim udziale gatunków iglastych. Wśród gatunków liściastych przeważa dąb z udziałem jesionu i graba. W grupie drzew iglastych przeważa sosna i świerk.

Na drzewostany starszych klas wieku przypada ponad 42% lasów gminy. Lasy państwowe gminy Przeciszów odznaczają się II stopniem uszkodzeń przemysłowych drzewostanów. Są to uszkodzenia średnie wskazujące na występowanie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzenia przemysłowego i komunalnego. Lasy państwowe

w całości objęte są ochroną rezerwatową.

Lasy innych własności występują przede wszystkim w Piotrowicach oraz w Przeciszowie. Na uwagę zasługują

w Przeciszowie dwa kompleksy o powierzchni ok. 20 ha tj. uroczysko „Bażant” i uroczysko „Las Dulski”. Lasy te zaliczają się do siedliska lasu świeżego (Lśw). W składzie gatunkowym wyróżnić można: dąb (kilka egzemplarzy starych drzew), buk, jesion, grab, robinia akacjowa i topola. W obrębie Piotrowic lasy innych właścicieli w zdecydowanej większości to lasy prywatne koncentrujące się w okolicach Bukowca, Czerwonki (Księży Las). Granic Gołębowskich i Piotrowic Górnych. Siedliska leśne tych kompleksów zaliczają się do lasu świeżego (Lśw), lasu świeżego wyżynnego (Lśw wyż) i olsu. W strukturze gatunkowej dominuje brzoza brodawkowata, olsza czarna, jesion, klon, buk, dąb, grab, osika, wierzba krucha i wierzba biała z udziałem sosny i świerka. Lasy te pełnią funkcję wodo- i gleboochronną. Stanowią bardzo ważne ogniwo biocenotyczne systemu zieleni gminy, o charakterystycznym układzie dolin rzecznych i rowów, częściowo zajętych przez lasy.

Tworzą istotną sieć korytarzy i minikorytarzy ekologicznych, umożliwiających lęgowiskom i migracje różnych gatunków fauny[#].

Stopień lesistości gminy jest bardzo niewielki w stosunku do stopnia lesistości województwa (28,7%) i kraju (29,6%). Należy zatem dążyć do poprawy tego stanu i zwiększenia obszarów leśnych w gminie. Pożądana udział lasów i gruntów leśnych w ogólnej powierzchni gminy to około 10%.

W administracji Lasów Państwowych Nadleśnictwa Andrychów pozostaje ok. 86,13 ha lasów gminy Przeciszów. Najczęściej występującymi typami lasów są las świeży (Lśw.) oraz las wilgotny (Lw). W drzewostanach najliczniej występują dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.) oraz szyszak (Alnus glutinosa L.).

Nadleśnictwo Andrychów prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu obowiązujący na czas od 2015 r. do 2024 r., zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska DLP-I-611-19/13829/15/ŁP. Plan ten określa m.in. podstawowe zadania z zakresu ochrony siedlisk leśnych i cennych biocenoz. W lasach na terenie gminy Przeciszów zadania obejmują:

podniesienie retencyjności gleb leśnych poprzez przebudowę drzewostanów zmierzającą do dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk i przeciwdziałania degradacji gleby,

dążenie do zachowania naturalnych form krajobrazu, jakimi są różne typy lasu, śródleśne łąki, bagna, torfowiska, wrzosowiska, twory przyrody nieożywionej,

prowadzenie odpowiedniej gospodarki leśnej, a szczególnie dostosowanie jej do siedliska i drzewostanu w taki sposób by stworzyć najlepsze warunki dla odnowienia i rozwoju lasu,

pozostawienie od 5 do 15% zasobów drzewnych do naturalnego rozpadu podczas rębni,

wyznaczenie nowych ścieżek przyrodniczych, ustawienie tablic informacyjnych oraz poprowadzenie ścieżek do ciekawych tworów przyrody, kapliczek, źródeł wody itp., wydawanie informatorów

o atrakcjach czekających na turystów w lasach nadleśnictwa.

W latach 2019-2020 Nadleśnictwo Andrychów nie prowadziło prac ani działań polegających na odnowieniach

w lasach na terenie gminy Przeciszów.

Dla lasów prywatnych na terenie gminy Przeciszów opracowano:

Uproszczony Plan Urządzenia Lasu obr. Przeciszów,

Uproszczony Plan Urządzenia Lasu obr. Piotrowice,

wykonane na zlecenie Starosty Oświęcimskiego, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia

2024 r.

Obszary leśne na terenie gminy Przeciszów przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek Obszary leśne na terenie gminy Przeciszów

Źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy> (dostęp: 30.05.2022 r.)

Teren gminy Przeciszów leży w obrębie 4 obwodów łowieckich:

- obwód łowiecki nr 90 „Sokół” – zarządcą obwodu jest PZŁ Bielsko Biała, powierzchnia obwodu na terenie gminy: 989,48 ha,
- obwód łowiecki nr 91 – zarządcą obwodu jest Ośrodek hodowli zwierzyny ZO PZŁ Kraków, powierzchnia obwodu na terenie gminy: 562,54 ha,
- obwód łowiecki nr 93 - zarządcą obwodu jest PZŁ Bielsko Biała, powierzchnia obwodu na terenie gminy: 618,75 ha,
- obwód łowiecki nr 94 - zarządcą obwodu jest PZŁ Bielsko Biała, powierzchnia obwodu na terenie gminy: 981,97 ha.

4.9.2. *Analiza SWOT*

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
brak występowania istotnych zagrożeń ekologicznych 1 obszar Natura 2000 - obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz 1 rezerwat przyrody bogactwo gatunkowe, w tym gatunków chronionych	bardzo niska lesistość w stosunku do lesistości województwa i kraju zapotrzebowanie na tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
nasadzenia, odnowienia zieleni wysokiej utrzymanie form ochrony przyrody w dobrej kondycji poprzez wykonywanie prac pielęgnacyjno-konserwujących i ochronnych edukacja ekologiczna	zanieczyszczenie środowiska (powietrza, gleb, wód) brak środków finansowych na realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla lasów i form ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne

4.9.4 *Cele i zadania środowiskowe w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych*

Na terenie gminy Preciszów ustanowiono kilka ciekawych form ochrony przyrody, z których na szczególną uwagę zasługuje rezerwat przyrody „Preciszów” oraz obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”, wyznaczone dla ochrony cennych gatunków i siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Skawy. W obrębie obszarów chronionych występują duże zróżnicowanie siedliska przyrodniczych i wysoka bioróżnorodność gatunkowa.

Gminę charakteryzuje bardzo niska lesistość. Z punktu widzenia ochrony przyrody niekorzystnym zjawiskiem, związanym z intensywnym rozwojem gospodarczym gminy na przestrzeni ostatniej dekady, jest wzrost zapotrzebowania na obszary pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową. Analiza SWOT wskazuje, że zagrożeniem dla zasobów przyrodniczych i leśnych na terenie gminy są przede wszystkim zanieczyszczenia środowiska (powietrza, wód, gleb) oraz brak środków finansowych na realizację zadań ochronnych. Wskazane jest dokonywanie nowych nasadzeń, prowadzenie prac pielęgnacyjnych dla ustanowionych pomników przyrody, a także szeroko pojętej edukacji ekologicznej.

1.20. Zagrożenia poważnymi awariami

1.20.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

CELE ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZECISZÓW”	
Planowane zadania	Podjęte działania
Remonty i modernizacje oraz wyposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej	Gmina corocznie i na bieżąco przeznaczają środki na wyposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w sprzęt ratowniczo-gaśniczy oraz modernizację i dostosowanie do aktualnych potrzeb jej obiektów.
Informowanie społeczeństwa o możliwości wystąpienia zagrożenia	Powiat oświęcimski posiada także system SMS-owego powiadamiania mieszkańców SiSMS. System pozwala na informowanie mieszkańców o niebezpieczeństwach, ostrzeżeniach bądź utrudnieniach mających miejsce na terenie powiatu. Na chwilę obecną w systemie zarejestrowanych jest ponad 8 000 mieszkańców powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Przeciszów

1.20.2. Opis stanu obecnego

Podstawowym aktem prawnym w zakresie ochrony środowiska dotyczącym przeciwdziałania poważnym awariom jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w której zawarte są: przepisy ogólne, instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej, obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową oraz zagadnienie współpracy międzynarodowej w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej o zasięgu transgranicznym. Zgodnie z ww. ustawą poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe podczas procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast przez poważną awarię przemysłową rozumie się poważną awarię w zakładzie. Wystąpienie poważnej awarii przemysłowej związane jest z bezpośrednim zagrożeniem środowiska naturalnego.

Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska. Prowadzący zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii, podmiot dokonujący przewozu substancji niebezpiecznych oraz organy administracji są obowiązani do ochrony środowiska przed awariami.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, w razie wystąpienia takiej awarii, wojewoda poprzez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, podejmuje działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków. O podjętych działaniach informuje marszałka województwa. W razie wystąpienia awarii wojewódzki inspektor ochrony środowiska może w drodze decyzji:

- zarządzić przeprowadzenie właściwych badań dotyczących przyczyn, przebiegu i skutków awarii,
- wydać zakazy lub ograniczenia w korzystaniu ze środowiska.

Prowadzący zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku sporządza program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym i wdraża ten program za pomocą systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem. W celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej opracowuje się wewnętrzny i zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

Rodzaje i ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w danym zakładzie decydują o uznaniu go za stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i zaliczeniu go do jednej z dwóch grup - zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii. Kwalifikacji dokonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. (Dz. U. z 2016 roku, poz. 138).

Na terenie gminy Przeciszów nie występują zakłady przemysłowe zaliczone do grupy dużego czy zwiększonego ryzyka. Tego typu zakłady zlokalizowane najbliżej gminy znajdują się w Oświęcimiu. Są to Zakład Produkcyjny Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. oraz Zakład Produkcyjny Synthos Agro Sp. z o.o.

Głównymi zagrożeniami na terenie gminy jakie mogą wystąpić w toku zwykłego funkcjonowania są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary, powodzie i podtopienia, a także ewentualne zagrożenia chemiczne. Zagrożenia chemiczne i pożarowe wynikają głównie z gęstości zaludnienia, charakteru zabudowy i stopnia

uprzemysłowienia. Na zagrożenia pożarowe wpływ ma bliskie sąsiedztwo budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, schody, więźba dachowa i pokrycia dachów) oraz magazynowane w nich środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

Potencjalne zagrożenie może stwarzać także transport toksycznych substancji przemysłowych przewożonych cysternami samochodowymi przez teren gminy. W celu wyeliminowania ewentualnego zagrożenia, wyznacza się trasy optymalnego przewozu substancji niebezpiecznych. Ma to jednak miejsce tylko w przypadku transportu substancji szczególnie niebezpiecznych, gdy występuje konieczność ich eskorty przez policję bądź straż pożarną. W pozostałych przypadkach, jeśli znaki drogowe tego nie zabraniają, transport może się odbywać po trasach dogodnych z punktu widzenia przewoźnika. Na terenie gminy Przeciszów drogi powiatowe nie są objęte oznakowaniem zakazu transportu materiałów niebezpiecznych.

W ostatnich latach na terenie gminy Przeciszów nie miały miejsca poważne awarie związane z transportem substancji niebezpiecznych.

Zgodnie z Raportem o stanie Powiatu Oświęcimskiego za rok 2020, na podstawie przyjętej 5 - stopniowej skali zagrożeń powiatów, gdzie poziom I oznacza powiat o najmniejszych zagrożeniach, a poziom V zagrożenia największe, powiat oświęcimski zaliczony został do IV stopnia zagrożeń – „zagrożenie duże”. Ma na to wpływ zarówno silne zurbanizowanie terenu, rozwinięta sieć infrastruktury kolejowej i drogowej, liczne zakłady przemysłowe oraz duże zagrożenie powodziowe.

1.20.2.1. Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu

1 maja 2013 roku decyzją Starosty Oświęcimskiego zostało uruchomione Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu (PCZK), które funkcjonuje w strukturze Biura Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu.

Głównym zadaniem PCZK jest pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania. Do pozostałych zasadniczych zadań PCZK należy:

współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej;

nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemem wczesnego ostrzegania ludności;

współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska;

współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne.

Utworzenie PCZK jest spełnieniem wymogu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Powiat oświęcimski posiada także system SMS-owego powiadamiania mieszkańców SiSMS. System pozwala na informowanie mieszkańców o niebezpieczeństwach, ostrzeżeniach bądź utrudnieniach mających miejsce na terenie powiatu. Na chwilę obecną w systemie zarejestrowanych jest ponad 8 000 mieszkańców powiatu.

Ponadto corocznie, zgodnie z planem zamierzeń Starosty Oświęcimskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu, na terenie powiatu oświęcimskiego odbywają się treningi Systemu Wykrywania i Alarmowania ludności przed zagrożeniami. W ramach treningów powiatowego Systemu Wykrywania i Alarmowania dyrektorzy szkół na terenie powiatu przeprowadzają szkolenia i ewakuację z budynków szkolnych oraz dokładnie zapoznają uczniów z sygnałami alarmowymi. W czasie treningu Powiatowy Zespół Kierowania Obroną Cywilną pod kierownictwem Starosty Oświęcimskiego oraz grupa specjalistów Powiatowego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania (powołanego do ćwiczeń obrony cywilnej) dokonują analizy zagrożeń na terenie powiatu i przedkładają Staroście propozycje podjęcia decyzji do dalszego postępowania, w tym ogłoszenia odpowiedniego alarmu.

1.20.2.1. Miejscowe zagrożenia

Na terenie gminy Przeciszów mogą występować zagrożenia miejscowe, które wynikają np. z sytuacji meteorologicznej czy pożarów. Usuwaniem tego typu zdarzeń zajmują się Państwowa Straż Pożarna oraz Ochotnicze Straże Pożarne:

Ochotnicza Straż Pożarna w Preciszowie,

Ochotnicza Straż Pożarna w Piotrowicach.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Starostę Oświęcimskiego, w ostatnich latach (2019-2021) na terenie gminy Preciszów nie miało miejsca żadne istotne zagrożenie.

1.20.2.2. *Działalność kontrolna*

Realizowanie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie zadań z zakresu poważnych awarii polega na:

przeprowadzaniu kontroli podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii;

prowadzeniu rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów zaliczonych do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii;

rejestrowaniu zaistniałych poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii;

przeprowadzaniu kontroli w sprawie zaistniałych poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii, badaniu przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska;

współdziałaniu w zwalczaniu poważnej awarii z organami właściwymi do jej zwalczania oraz sprawowaniu nadzoru nad usuwaniem skutków tej awarii.

Na terenie gminy Preciszów nie występują zakłady o dużym czy zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, dlatego też w ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie nie prowadził kontroli w tym zakresie na terenie gminy.

1.20.3. *Analiza SWOT*

Zagrożenia poważnymi awariami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
2 doposażane na bieżąco jednostki OSP na terenie gminy istniejący system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach na terenie powiatu	Potencjalne występowanie miejscowych zagrożeń, przede wszystkim pożarów i powodzi
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zmniejszenie zagrożenia wypadkowego i pożarowego poprzez remonty i modernizację budynków oraz dróg	zagrożenia wypadkowe związane z przebiegiem drogi krajowej i wojewódzkiej nasilające się miejscowe zagrożenia, m. in. pożary, powódzie

Źródło: opracowanie własne

4.10.4 *Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń poważnymi awariami*

Na terenie gminy nie ma zakładów zakwalifikowanych do zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Głównymi zagrożeniami na terenie gminy jakie mogą wystąpić są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary, powódzie i podtopienia. Najważniejszymi jednostkami zajmującymi się w pierwszej kolejności minimalizacją skutków zdarzeń są Straże Pożarne. Analiza SWOT jako mocną stroną istniejący system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach na terenie powiatu oświęcimskiego.

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska, zaplanowano cele i zadania jakie będą realizowane na terenie gminy Preciszów w perspektywie do roku 2027.

Zagadnienia horyzontalne

Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie czterech zagadnień horyzontalnych, stanowiących fundament wszystkich działań zapisanych w niniejszym „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027”.

Wszystkie obszary interwencji wskazane w niniejszym dokumencie uwzględniają zagadnienia horyzontalne jakimi są:

- adaptacja do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- edukacja ekologiczna,
- monitoring środowiska.

Wyznaczone w ramach każdego obszaru interwencji kierunki działań są spójne z powyższymi zagadnieniami.

5.1. Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z opracowanym w 2013 roku przez Ministerstwo Środowiska „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla rozwoju społecznego i gospodarczego w Polsce. W związku z tym należy podjąć wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu, szczególnie w sytuacji, gdy wiadome jest, że bez względu na podejmowane działania mające na celu łagodzenie tych zmian, zjawiska z nimi związane będą stanowić coraz większe zagrożenie dla społeczeństwa. Już obecnie w różnych dziedzinach życia w istotny sposób odczuwane są negatywne konsekwencje wynikające ze zmieniających się warunków klimatycznych.

Zmiany klimatu mogą oddziaływać na życie społeczne i gospodarcze zarówno niekorzystnie, jak i korzystnie. Wzrost średniej temperatury powietrza może mieć pozytywne skutki w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, czy skrócenia okresu grzewczego. Jednakże przewidywane skutki pozytywne nie będą kompensować dominujących zmian negatywnych. Niekorzystnym przejawem zmian klimatycznych będą między innymi zmiany warunków hydrologicznych. Pojawiać się będą długie okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną oraz na zbiorniki wodne. Skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej oraz nasili proces ewaporacji, co spowoduje spadek zasobów wodnych. Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie wzrost natężenia i częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych, stanowiących duże zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień oraz osuwisk. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry, a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne. Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej.

Oddziaływania związane z prognozowanymi zmianami klimatu będą z różnym natężeniem wzmacniane wskutek działalności człowieka, zarówno poprzez podejmowanie aktywności gospodarczej (wydobycie kopalin, kierunkowa gospodarka leśna i hodowla zwierząt oraz rolnictwo), jak i jej zaniechania (porzucanie łąk i muraw, zanik tradycyjnych form wykorzystania terenu).

Wśród kluczowych działań, które według zapisów „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” powinny być realizowane należy wymienić przede wszystkim: edukację w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków, adaptację do zmian klimatu w miastach, której przykładem może być dostosowanie instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawałnych, ograniczanie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnianie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień, promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych, uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej. Szczególne znaczenie dla działań adaptacyjnych

powinno mieć też prawidłowe zagospodarowywanie terenów, które w znaczący sposób może przyczynić się do ograniczenia skutków zmian klimatu w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego.

Adaptacja do potencjalnych skutków zmian klimatu została rozważona podczas sporządzania niniejszego dokumentu i uwzględniona w nim poprzez zaplanowanie w ramach poszczególnych kierunków interwencji zadań, które przyczynią się do realizacji celów kierunków działań zapisanych w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

1.22. Nadzwyczajne zagrożenia

Jako nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska, podobnie jak poważne awarie, należy traktować zdarzenia takie jak pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów, wybuch, awaria zbiornika, katastrofa autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awaria instalacji czy obiektów hydrotechnicznych, itp. Duża gęstość zabudowy i występowanie w budynkach palnych elementów konstrukcyjnych oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne mogą być przyczyną pożaru. Na terenach rolniczych może wystąpić zanieczyszczenie wód na skutek niewłaściwego magazynowania i stosowania nawozów i środków ochrony roślin.

Nadzwyczajne zagrożenia, do których może dojść na terenie gminy sprecyzowano w rozdziale „Zagrożenia poważnymi awariami”. Ponadto w rozdziale tym określono jednostki, które zajmują się identyfikacją takich zdarzeń, ratowaniem zdrowia, życia i mienia oraz ograniczaniem i usuwaniem skutków dla środowiska.

1.23. Działania edukacyjne

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 1973 ze zm.) narzuca obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju

w programach nauczania wszystkich typów szkół, a także kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych. W środkach masowego przekazu w publikacjach i audycjach również istnieje obowiązek kształtowania pozytywnego stosunku społeczeństwa do ochrony środowiska i popularyzacji tego zagadnienia. Także organy administracji, instytucje koordynujące oraz kierujące działalnością naukową i naukowo-badawczą w swym zakresie działania są zobowiązane uwzględniać w ustalanych programach oraz w swej działalności badania dotyczące zagadnień ochrony środowiska.

W zakresie edukacji ekologicznej najważniejszym celem, który należy osiągnąć jest wykształcenie prawidłowych, proekologicznych postaw wśród społeczeństwa, które dzięki temu będzie podejmować działania według zasad ekorozwoju. Jest to cel dalekosiężny, wykraczający poza horyzont czasowy niniejszego Programu, do którego jednakże można się zbliżyć poprzez stopniowe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Poszczególne elementy prowadzonej edukacji ekologicznej powinny być dobrane w taki sposób, by dotrzeć do wszystkich grup społecznych niezależnie od wieku, sytuacji materialnej czy poziomu wykształcenia. Niezwykle istotne jest również, by działania realizowane były w szkołach, a nawet przedszkolach, co pozwoli na ukształtowanie u dzieci właściwych postaw proekologicznych i przyniesie wymierne korzyści w przyszłości.

W ramach działalności edukacyjnej w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na terenie gminy organizuje się różnorakie akcje, spotkania, konkursy, warsztaty czy imprezy plenerowe. W ostatnich latach gmina Przeciszów prowadziła szereg działań edukacyjnych, które były głównie związane z tematyką ochrony powietrza i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, właściwego postępowania z odpadami i zapobiegania ich powstawaniu, ochrony zasobów przyrodniczych i wodnych, natomiast pozostałe komponenty środowiskowe zostały uwzględnione w toku zajęć poświęconych wymienionej tematyce. Wiele akcji edukacyjnych prowadzonych było przez placówki przedszkolne i szkolne z terenu gminy, co dało możliwość budowania świadomości społeczeństwa wśród najmłodszej części społeczeństwa. Zrealizowane działania zostały szczegółowo przedstawione we wcześniejszych rozdziałach niniejszego Programu.

Gmina Przeciszów w kolejnych latach powinna kontynuować prowadzoną wśród mieszkańców edukację ekologiczną i rozwijać podjętą współpracę z organizacjami społecznymi i innymi instytucjami przy organizowaniu prelekcji, wystaw, spotkań o tematyce ekologicznej i przyrodniczej.

Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców gminy przyczyni się do powstania właściwych nawyków w zakresie korzystania z zasobów środowiska naturalnego w celu ich ochrony, ale też ze względu na wykształcenie poczucia odpowiedzialności o całość otaczającej przyrody pozwoli zmniejszyć społeczne przyzwolenie na zachowania antyekologiczne.

Tematykę edukacji ekologicznej uwzględniono podczas tworzenia niniejszego Programu i w związku z tym w opracowanych harmonogramach zadań dotyczących poszczególnych obszarów interwencji wskazano do realizacji zadania związane z kształtowaniem świadomości ekologicznej.

1.24. *Monitoring środowiska*

Podstawowym źródłem danych i informacji o stanie środowiska jest państwowy monitoring środowiska. Od 2019 roku jest on prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - na terenie województwa małopolskiego za pośrednictwem Regionalnego Departamentu Monitoringu Środowiska w Krakowie.

Państwowy monitoring środowiska wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie społeczeństwa i organów administracji publicznej o stanie elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów, a także o występujących zmianach stanu elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian.

Monitoring środowiska prowadzony jest w zakresie powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby i ziemi, hałasu, promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych oraz elementów różnorodności biologicznej.

Informacje powstające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykorzystywane są przez organy administracji na potrzeby zarządzania środowiskiem, w tym do prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, wydawania pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii czy tworzenia planów zagospodarowania przestrzennego, a także planów i programów dotyczących w całości lub w części ochrony środowiska. Ponadto uzyskane w ramach monitoringu dane są podstawą do oceny skuteczności wdrażanych działań i rozwiązań mających na celu poprawę stanu środowiska.

Opisane powyżej zagadnienie wzięto pod uwagę przy opracowywaniu niniejszego „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” i w związku z tym wśród zaplanowanych do realizacji zadań zostały także wskazane zadania związane z prowadzeniem monitoringu poszczególnych komponentów środowiska.

Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka		
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych	Liczba nowych kotłów węglowych spełniających wymagania ekoprojektu zgodnie z Dyrektywą 2009/125/EC źródło danych: Gmina Przeciszów	1	wg potrzeb	Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych	Prowadzenie stałego monitoringu postępu procesu wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania na terenie Gminy	Zadanie własne Gminy Przeciszów Zadanie monitorowane mieszkańców gminy Przeciszów	brak środków finansowych		
			Liczba nowych kotłów gazowych źródło danych: Gmina Przeciszów	145							
			Liczba nowych kotłów na pellet drzewny źródło danych: Gmina Przeciszów	1							
			Liczba nowych instalacji pomp ciepła źródło danych: Gmina Przeciszów	12	wg potrzeb					Podjęcie starań na rzecz ulokowania profesjonalnych czujników monitorowania stanu powietrza na terenie Gminy oraz udostępnianie informacji o jakości powietrza	Zadanie własne Gminy Przeciszów
			Liczba profesjonalnych czujników monitorowania stanu powietrza źródło danych: Gmina Przeciszów	2							
			Liczba termomodernizacji budynków użyteczności publicznej źródło danych: gmina Przeciszów	0	2					Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Zadanie własne Gminy Przeciszów
			Liczba instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	190	wg potrzeb i budżetu					Zwiększenie wykorzystania energii pochodzących z OZE	Zadanie monitorowane mieszkańcy gminy

			(mieszkańcy) źródło danych: Gmina Przeciszów Tauron Dystrybucja S.A.		mieszkańców			Przeciszów	
			Liczba spotkań edukacyjnych źródło danych: Gmina Przeciszów	kilka/rok	kilka/rok		Działania promocyjne i edukacyjne w zakresie ochrony powietrza	Zadanie własne Gminy Przeciszów	
			Długość sieci gazowej (km) źródło danych: PSG Sp. z o.o. O/Kraków GUS	105,6	w zależności od potrzeb inwestycyjnych		Budowa/przebudowa sieci gazowej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane PSG Sp. z o.o. O/Kraków	brak środków finansowych
			Długość sieci elektroenergetycznej na terenie gminy Przeciszów (km) źródło danych: Tauron Dystrybucja S.A.	157,6	wg potrzeb		Budowa/modernizacja sieci elektroenergetycznej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane Tauron Dystrybucja S.A.	brak środków finansowych
			Liczba modernizacji taboru i infrastruktury kolejowej źródło danych: PKP PLK S.A.	0	wg potrzeb		Budowa/modernizacja tras kolejowych - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane PKP PLK S.A.	brak środków finansowych
			Liczba przeprowadzonych kontroli źródło danych: Gmina Przeciszów	ok. 150/rok	wg zgłoszeń		Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	Zadanie własne Gminy Przeciszów	brak środków finansowych
			Liczba kontroli zakładów w ciągu roku źródło danych: WIOŚ	1	wg zgłoszeń i planów WIOŚ		Kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń związanych z działalnością gospodarczą	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych

			Liczba remontowanych lub modernizowanych dróg i obiektów źródło danych: Gmina Przeciszów, Starosta Oświęcimski, ZDW w Krakowie, GDDKiA	ok. 10	wg potrzeb	Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu, na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu niepowodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza	Modernizacja i budowa infrastruktury w zakresie dróg oraz systemu oświetlenia ulicznego	Zadanie własne Gminy Przeciszów Zadanie monitorowane Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, ZDW w Krakowie, GDDKiA	brak środków finansowych
			Liczba inwestycji Źródło danych: Gmina Przeciszów	1	wg potrzeb		Budowa alternatywy komunikacyjnej w postaci ciągów pieszych i rowerowych	Zadanie własne Gminy Przeciszów	brak środków finansowych

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Prowadzenie stałego monitoringu postępu procesu wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania na terenie Gminy	Gmina Przeciszów	100	100	100	100	700	środki Gminy Przeciszów, WFOŚiGW	
		Podjęcie starań na rzecz ulokowania profesjonalnych czujników monitorowania stanu powietrza na terenie Gminy oraz udostępnianie informacji o jakości powietrza		wg potrzeb – ok. 100					środki Gminy Przeciszów,	
		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej		670					środki Gminy Przeciszów, WFOŚiGW	
		Zwiększenie wykorzystania energii pochodzących z OZE		ok. 800					środki Gminy Przeciszów, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Działania promocyjne i edukacyjne w zakresie ochrony powietrza		5	5	5	5	40	środki Gminy Przeciszów, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania		w zależności od potrzeb					środki Gminy Przeciszów	

	odpadów w urządzeniach grzewczych				
	Modernizacja i budowa infrastruktury w zakresie dróg oraz systemu oświetlenia ulicznego		ok. 100 000	środki Gminy Przeciszów, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
	Budowa alternatywy komunikacyjnej w postaci ciągów pieszych i rowerowych		ok. 200	środki Gminy Przeciszów, NFOŚiGW/WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022 – 2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Zwiększenie wykorzystania energii pochodzących z OZE	mieszkańcy	w zależności od potrzeb mieszkańców	środki własne mieszkańców, POIiŚ/RPO 2014-2020, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Budowa/przebudowa sieci gazowej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	PSG Sp. z o.o	w zależności od potrzeb mieszkańców	środki własne PSG Sp. z o.o.	
		Budowa/modernizacja sieci elektroenergetycznej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Tauron Dystrybucja S.A.	w zależności od potrzeb inwestycyjnych	środki własne Tauron Dystrybucja S.A.	
		Budowa/modernizacja tras kolejowych - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	PKP PLK S.A.	w zależności od potrzeb inwestycyjnych	środki własne PKP PLK S.A.	
		Kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń związanych z działalnością gospodarczą	WIOŚ	w zależności od potrzeb inwestycyjnych	środki własne WIOŚ	
		Modernizacja i budowa infrastruktury w zakresie dróg oraz systemu oświetlenia ulicznego	Powiat Oświęcimski, ZDW, GDDKiA	1 500	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, ZDW, GDDKiA, POIiŚ/RPO 2014-2020	
		Budowa alternatywy komunikacyjnej w postaci ciągów pieszych i rowerowych	Powiat Oświęcimski, ZDW, GDDKiA	2 200	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, ZDW, GDDKiA, POIiŚ/RPO 2014-2020	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. POWIETRZA:

GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

OZE – odnawialne źródła energii

PKP PLK S.A. – Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe

POP – Program ochrony powietrza

PSG – Polska Spółka Gazownictwa

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Klimat akustyczny	Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska	Liczba badanych przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania norm hałasu w których wykazano naruszenia źródło danych: WIOŚ	0 0	wg potrzeb	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Zadanie monitorowane WIOŚ	
			Liczba remontowanych odcinków dróg/liczba inwestycji źródło danych: PowiatOświęcimski, ZDW, GDDKiA	3	w zależności od potrzeb		Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych, wojewódzkiej i drogi krajowej	Zadanie monitorowane PowiatuOświęcimskiego ZDW, GDDKiA	
			Długość ekranów akustycznych (m) źródło danych: PowiatOświęcimski, ZDW, GDDKiA	0	w zależności od potrzeb		Zmniejszenie emisji hałasu komunikacyjnego na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Zadanie monitorowane PowiatuOświęcimskiego, ZDW, GDDKiA	
			Czy zostały wprowadzone do PZP zapisy dot. ograniczenia emisji hałasu źródło danych: Gmina Przeciszów	tak	tak		Uwzględnianie w MPZP zapisów o dopuszczalnych poziomach hałasu	Zadanie własne GminyPrzeciszów	brak środków finansowych
			Ilość akcji edukacyjnych w szkołach i przedszkolach źródło danych: Gmina Przeciszów	kilka	kilka*		Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przed hałasem	Zadanie własne GminyPrzeciszów	* tematyka hałasu poruszana jest w trakcie innych działań edukacyjnych
			Ilość punktów monitoringowych na terenie gminy źródło danych:	0	1		Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane GIOŚ

			GIOŚ			ponadnormatywny hałas			
--	--	--	------	--	--	-----------------------	--	--	--

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Klimaty akustyczny	Uwzględnianie w MPZP zapisów o dopuszczalnych poziomach hałasu	Gmina Przewodów	według potrzeb – ok. 250					środki własne Gminy Przewodów, dofinansowanie UE	edukacja realizowana jest nie tylko w zakresie hałasu
		Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przed hałasem		35						

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przewodów, a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022 – 2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Klimat akustyczny	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	w razie potrzeby
		Bieżące remonty i modernizacje dróg powiatowych, wojewódzkiej i drogi krajowej	Zarządzający drogami	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich, GDDKiA	zakres zadań na drogach powiatowych ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Zmniejszenie emisji hałasu komunikacyjnego na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Zarządzający drogami	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich, GDDKiA	zakres zadań na drogach powiatowych ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	koszty administracyjne	środki własne GIOŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przewodów a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. KLIMATU AKUSTYCZNEGO:

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

MPZP – Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	Dalsze prowadzenie monitoringu środowiska w celu określenia aktualnego poziomu promieniowania niejonizującego	Zadanie monitorowaneGIOŚ	wzrost liczby źródeł promieniowania
			Czy zostały wprowadzone do PZP dotyczące ustaleń dla modernizacji, rozbudowy i budowy sieci elektroenergetycznych jak i oddziaływań elektromagnetycznych ? Czy zostały wprowadzone do PZP dotyczące ustaleń dla lokalizacji instalacji wytwarzającym PEM? źródło danych: Gmina Przeciszów	tak	tak		Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego - wprowadzanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego	Zadanie własne GminyPrzeciszów	zmiana w przepisach dotyczących praw właścicielskich, ryzyko sprzeciwu mieszkańców
			Liczba zgłoszeń nowych instalacji wytw. PEM źródło danych: Powiat Oświęcimski	2	wg zgłoszeń		Gromadzenie danych dotyczących instalacji powodujących wytwarzanie pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowanePowiatu Oświęcimskiego	

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
------	--------------------	---------	------------------------	--	---------------------	----------------------

			ny za realizację	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Pola elektromagnetyczne	Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego - wprowadzanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Przepiszów	koszt aktualizacji miejscowego PZP ok. 250					środki własne Gminy Przepiszów	brak środków finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przepiszów, a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Pola elektromagnetyczne	Dalsze prowadzenie monitoringu środowiska w celu określenia aktualnego poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego	GIOŚ	koszty administracyjne	środki własne GIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane w cyklach 3 letnich
		Gromadzenie danych dotyczących instalacji powodujących wytwarzanie pól elektromagnetycznych	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przepiszów, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. KLIMATU AKUSTYCZNEGO:

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

MPZP – Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

PEM – Promieniowanie elektromagnetyczne

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarowanie wodami	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu	Ocena JCWP źródło danych: WIOŚ	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan dobry	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zadanie monitorowane WIOŚ, PiG	brak
			Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych w Gminie źródło danych: Gmina Przeciszów	1 akcja	2 rocznie		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne GminyPrzeciszów Zadanie monitorowane PGWWP	brak zainteresowania
			Koszty poniesione na konserwację i bieżące utrzymanie koryt cieków źródło danych: PGWWP	stałe prace utrzymaniowe i konserwacyjne na ciekach naturalnych, budowlach przeciwpowodziowych oraz urządzeniach wodnych	dalsza konserwacja i utrzymanie cieków naturalnych, budowli przeciwpowodziowych oraz urządzeń wodnych		Utrzymanie, modernizacje i bieżące remonty cieków i urządzeń wodnych	Zadanie własne GminyPrzeciszów tylko jako współpraca z administratorami cieków iurzędzeń wodnych Zadanie monitorowane PGWWP, GminyPrzeciszów	brakujące środki finansowe
							Rozpoznanie dalszych potrzeb w zakresie ochrony przeciwpowodziowej		

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarowanie wodami	Utrzymanie, modernizacje i bieżące remonty cieków i urządzeń wodnych	W przypadku urządzeń melioracji wodnych:	realizacja wg potrzeb					budżet gminy, środki PGWWP	zadanie realizowane

		Rozpoznanie dalszych potrzeb w zakresie ochrony przeciwpowodziowej	Gmina Przepiszów w przypadku cieków naturalnych PGW WP			jako kontynuacja
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina Przepiszów	ok. 35	środki Gminy oraz zewnętrzne źródła finansowania (np. WFOŚiGW)	zadanie realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przepiszów a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027(w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu w tym wzmocnienie monitoringu wód	WIOŚ, PiG	w zależności od ilości punktów monitoringowych	środki WIOŚ	realizacja jako kontynuacja
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	PGW WP	w zależności od potrzeb i możliwości finansowych	środki PGWWP	zadanie ciągle
		Utrzymanie, modernizacje i bieżące remonty cieków i urządzeń wodnych	PGWWP	w zależności od potrzeb i możliwości finansowych	środki PGWWP	realizacja jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przepiszów a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT.GOSPODAROWANIA WODAMI:

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWpd – Jednolite Części Wód Podziemnych

GIOS – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

MPZP – Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

PGW WP - Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka					
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027									
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J					
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiające zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gmina Przepiszów	69,56 km	zgodnie z harmonogramem inwestycyjnym	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Przepiszów	Zadanie własne Gminy Przepiszów	brak środków finansowych					
			Skanalizowanie Gminy źródło danych: Gmina Przepiszów	54%	100 %									
			Zwodociągowanie Gminy źródło danych: Gmina Przepiszów	99,79%	100%		Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Przepiszów							
			Długość sieci wodociągowej źródło danych: Gmina Przepiszów	59,62 km	zgodnie z harmonogramem inwestycyjnym									
			Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych /rocznie/ źródło danych: Gmina Przepiszów	1	2		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży			Zadanie własne Gminy Przepiszów	brak zainteresowania mieszkańców Gminy			
			Czy prowadzona jest ewidencja źródło danych: Gmina Przepiszów	TAK	TAK							Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpornych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne Gminy Przepiszów	brak kadr i przeszkolonych pracowników
			Liczba kontroli podmiotów wprowadzających	0/rok	wg zgłoszeń									

			ścieki do wód lub ziemi źródło danych: WIOŚ			Planami gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły	wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Przeciszów	Gmina Przeciszów	5 500					środki Gminy Przeciszów, środki WFOŚiGW	
		Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Przeciszów								
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży		5	5	5	5	35		
		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków		koszty administracyjne					środki Gminy Przeciszów	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027(w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do	WIOŚ	koszty administracyjne	środki WIOŚ	realizowane jako

		ziemi				kontynuacja
--	--	--------------	--	--	--	-------------

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ:

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zasoby geologiczne oraz zagrożenia ruchami masowymi	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami ze złóż	Liczba wykrytych nielegalnych eksploatacji źródło danych: dane OUG	0	0	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalni	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia	Zadanie monitorowane Marszałka, Starosty Oświęcimskiego, administracji szczebla centralnego, organów nadzoru górniczego	zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
			Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji źródło danych: Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	0	wg rzeczywistych potrzeb		Rekultywacja i rewitalizacja terenów	Zadanie monitorowane użytkowników złoża	realizacja zakończeni eksploatacji
			Liczba terenów osuwiskowych na terenie gminy Przeciszów źródło danych: Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	20	wg stanu rzeczywistego	Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach (art. 118 ust. POŚ)	Zadanie monitorowane Starosty Oświęcimskiego	zmiany w przepisach
							Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	Zadanie monitorowane Państwowego Instytutu Geologicznego Oddziału Karpackiego	brak środków finansowych na realizację zadania

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D		J	K
1	Zasoby geologiczne oraz zagrożenia ruchami masowymi	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia	Marszałek, Starosta Oświęcimski, administracja szczebla centralnego, organy nadzoru górniczego	koszty administracyjne	środki budżetu Państwa	działanie realizowane na bieżąco i będzie kontynuowane
		Rekultywacja i rewitalizacja terenów	Użytkownicy złóża	w zależności od skaliprzedsiewzięcia	środki własne użytkowników złóża	realizacja pozakończeniueksplotacji
		Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach (art. 118 ust. POŚ)	Starosta Oświęcimski	według potrzeb	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	działanie będzie realizowane w razie potrzeby
		Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwickowej SOPO, jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	PIG	według potrzeb	środki własne PIG	działanie będzie realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Preciszów, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH:

SOPO – System Osłony Przeciwosuwickowej

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie ochrony gleb

Lp	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gleby i rolnictwo	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni	Powierzchnia terenów, dla których zostały złożone wnioski do ARiMR o dopłaty [ha] źródło danych: ARiMR	87,96	wg potrzeb	Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji żywności	Zadanie monitorowane ARiMR	trudności organizacyjnej finansowe
			Liczba działań promocyjnych źródło danych: ODR	kilka/rok	kilka/rok		Promocja rolnictwa ekologicznego	Zadanie monitorowane ODR	
			Ilość kontroli źródło danych: WIORIN	56	wg potrzeb		Kontrole rolnictwa prowadzone przez WIORIN	Zadanie monitorowane WIORIN	mała ilość kontroli i niskawykrywalność zanieczyszczeń
			Badania poziomu pH oraz zasobności gleb w fosfor, potas i magnez źródło danych: OSChR w Gliwicach	brak danych	wg potrzeb		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych	Zadanie monitorowane OSChR w Gliwicach	presja na nowetereny podzabudowę

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D		J	K
1.	Gleby i rolnictwo	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji żywności	ARiMR	dopłaty ARiMR	środki własne ARiMR	
		Promocja rolnictwa ekologicznego	ODR	koszty rolników	środki rolników, środki ODR	
		Kontrole rolnictwa prowadzone przez WIORIN	WIORIN	w zależności od ilości kontroli	środki własne WIORIN	
		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych	rolnicy, OSChR w Gliwicach	koszty własne rolników	środki własne rolników, OSChR w Gliwicach, dofinansowanie WFOŚiGW	działalność doradczą

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Preciszów, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. OCHRONY GLEB:

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego

OSChR – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza

WIORIN – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Rocznie wykonywane sprawozdania źródło danych: Gmina Przeciszów	1	1	Doskonalenie gospodarki odpadami	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Zadanie własne GminyPrzeciszów	
			Ilość PUA źródło danych: Gmina Przeciszów	0	1		Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne GminyPrzeciszów	
			Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest z terenu gminy źródło danych: Gmina Przeciszów	318,35 Mg	2435,033Mg		Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Przeciszów (wsparcie dla mieszkańców)	Zadanie własne GminyPrzeciszów Zadanie monitorowane mieszkańców	możliwe dofinansowanie ze środków WFOŚiGW
			Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych źródło danych: Gmina Przeciszów	50%	zgodnie z ustawą		Uzyskanie wymaganych przepisami prawa poziomów selektywnego gromadzenia odpadów – prowadzenie i doskonalenie selektywnej gospodarki odpadami	Zadanie własne GminyPrzeciszów	
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Przeciszów	kilka/rok	kilka/rok		Działalność edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania	Zadanie własne GminyPrzeciszów	
			Ilość kontroli w przedsiębiorstwach Ilość kontroli mieszkańców źródło danych: WIOŚ Gmina Przeciszów	3 ok. 150/rok	wg potrzeb wg potrzeb		Przeprowadzanie kontroli przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości	Zadanie monitorowane WIOŚ Zadanie własne GminyPrzeciszów	w ramach planowanych i pozaplanowych kontroli
			Liczba „dzikich wysypisk” rocznie źródło danych: Gmina Przeciszów	0	0		Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Zadanie własne GminyPrzeciszów	

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Przeciszów	koszty administracyjne					środki własne Gminy Przeciszów	
		Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest		30					środki własne Gminy Przeciszów	
		Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Przeciszów (wsparcie dla mieszkańców)		koszty zależne od złożonych wniosków mieszkańców					środki własne Gminy Przeciszów, WFOŚiGW	w zależności od ilości zainteresowanych mieszkańców
		Uzyskanie wymaganych przepisami prawa poziomów selektywnego gromadzenia odpadów – prowadzenie i doskonalenie selektywnej gospodarki odpadami		2 500	2 500	2 500	2 500	15 000	środki własne Gminy Przeciszów	
		Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości		koszty administracyjne					środki własne Gminy Przeciszów	
		Działalność edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania		10	10	10	10	60	środki własne Gminy Przeciszów	głównie poprzez placówki oświatowe
		Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)		koszty zależne od zidentyfikowanych przypadków porzucania odpadów					środki własne Gminy Przeciszów	brak środków finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów, a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu	Przeprowadzanie kontroli przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami	WIOŚ	w zależności od liczby kontroli	środki własne WIOŚ	jako kontynuacja aktualnych działań

	odpadów	Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy Przeciszów	mieszkańcy	w większości koszty po stronie Gminy Przeciszów	środki własne mieszkańców	w zależności od możliwości finansowych
--	---------	---	------------	---	---------------------------	--

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. ODPADÓW:

PUA – Program usuwania azbestu

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela Cele, kierunki interwencji w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

L.p.	Obszar interwencji	Cel				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zasoby przyrodnicze, w tym leśne	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Liczba działań/akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Przeciszów, Nadleśnictwo Andrychów	kilka/rok	kilka/rok	Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Gminy, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej	Edukacja w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Zadanie własne Gminy Przeciszów Zadanie monitorowane Nadleśnictwo Andrychów	brak zainteresowania mieszkańców
			Liczba nasadzeń/wycinka drzew źródło danych: Gmina Przeciszów, Starosta Oświęcimski, ZDW Kraków, GDDKiA	3/18	liczba nasadzeń >= liczba wycinek		Przebudowa i częściowa wymiana kładu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg będących w utrzymaniu gminy, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwujące zieleni przydrożnej	Zadanie własne Gminy Przeciszów Zadanie monitorowane Starosty Oświęcimskiego, ZDW Kraków, GDDKiA	brak środków finansowych
			Uwzględnianie form ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (TAK/NIE) źródło danych: Gmina Przeciszów	TAK	TAK		Uwzględnianie form ochrony przyrody w MPZP w trakcie ich aktualizacji	Zadanie własne Gminy Przeciszów	przedłużający się okres uchwalenia planów
			Liczba planów zadań ochronnych dla obszaru NATURA2000 źródło danych: RDOŚ Kraków	1	1		Utrzymanie walorów i funkcji obszarów objętych ochroną prawną poprzez realizację Planów zadań ochronnych na wyznaczonych obszarach Natura 2000	Zadanie monitorowane RDOŚ Kraków	
			Ilość zrealizowanych inwentaryzacji/analiz dendrologicznych źródło danych: Gmina Przeciszów	2	w zależności od potrzeb		Prowadzenie prac pielęgnacyjno-konserwacyjnych pomników przyrody oraz drzewostanu o charakterze pomnikowym	Zadanie własne Gminy Przeciszów	brak środków finansowych
			Liczba obiektów do	0	wg potrzeb		Objęcie ochroną prawną obiektów	Zadanie własne	brak środków

			objęcia ochroną prawną źródło danych: Gmina Przewodów				najbardziej wartościowo przyrodniczo	Gminy Przewodów	finansowych
	Zwiększenie lesistości	Powierzchnia zalesień i odnowień na rok (ha) źródło danych: Nadleśnictwo Andrychów	0	wg planów zalesień	Zrównoważony rozwój lasów	Zalesianie gruntów zgodnie z Planem Urządzenia Lasu lub Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasów	Zadanie monitorowane właścicieli gruntów, Nadleśnictwa Andrychów	brak zainteresowania zalesieniami	

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Zasoby przyrodnicze, w tym leśne	Edukacja w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Gmina Przewodów	5/rok					środki Gminy Przewodów (ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg będących w utrzymaniu gminy, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwujące zieleni przydrożnej		350/rok					środki Gminy Przewodów (ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
		Uwzględnianie form ochrony przyrody w MPZP w trakcie ich aktualizacji		w zależności od potrzeb					środki Gminy Przewodów	
		Prowadzenie prac pielęgnacyjno- konserwacyjnych pomników przyrody oraz drzewostanu o charakterze pomnikowym		10-15/rok					środki Gminy Przewodów	
		Objęcie ochroną prawną obiektów najbardziej wartościowo przyrodniczo		w zależności od potrzeb					środki Gminy Przewodów	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przewodów, a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zasoby przyrodnicze, w tym leśne	Edukacja w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Nadleśnictwo Andrychów	20-30/rok	środki własne Nadleśnictwa	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg będących w utrzymaniu gminy, nowe nasadzenia zieleni	Starosta Oświęcimski, ZDW, GDDKiA	10-20/rok	środki własne zarządców dróg	

		wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwujące zieleni przydrożnej				
		Utrzymanie walorów i funkcji obszarów objętych ochroną prawną poprzez realizację Planów zadań ochronnych na wyznaczonych obszarach Natura 2000	RDOŚ Katowice, RDOŚ Kraków	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne RDOŚ, WFOŚiGW	
		Zalesianie gruntów zgodnie z Planem Urządzania Lasu lub Uproszczonymi Planami Urządzania Lasów	Nadleśnictwo Andrychów, właściciele gruntów	250	środki własne Nadleśnictwa, właściciele terenów	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Preciszów, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. OCHRONY PRZYRODY:

GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich

Tabela Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu zagrożeń poważnymi awariami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2021	Wartość docelowa rok 2027				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych	Ilość kontroli w zakresie ochrony środowiska w przedsiębiorstwach źródło danych: dane WIOŚ	5	wg zgłoszeń	Zmniejszenie zagrożenia awariami oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Zadanie monitorowane WIOŚ, przedsiębiorstw	brak środków na działania kontrolne
		Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska	Ilość jednostek OSP, które dostały wsparcie źródło danych: Gmina Przewodów	2	2		Modernizacje remiz i doposażenie jednostek OSP w sprzęt zapewniający sprawne działania ratowniczo-gaśnicze	Zadanie własne gminy Przewodów	brak środków finansowych
			Liczba poważnych awarii na terenie powiatu źródło danych: WIOŚ	0	0		Zapobieganie lub usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku w razie zaistnienia takiej konieczności	Zadanie monitorowane sprawców awarii, Wojewody, Marszałka Woj. Małopolskiego, Straży Pożarnej, WIOŚ i organy administracji	brak potrzeby realizacji zadania z powodu braku awarii
			Ilość trasprzewozu substancji niebezpiecznych źródło danych: zarządcy dróg	0	wg potrzeb		Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Zadanie monitorowane zarządców dróg	ograniczone środki finansowe
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Przewodów	kilka/rok	kilka/rok		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń	Zadanie własne gminy Przewodów Zadanie monitorowane Starosty Oświęcimskiego, Policji	brak zaangażowania mieszkańców

Tabela Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2022	2023	2024	2025	2027		

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Modernizacje remiz i doposażenie jednostek OSP w sprzęt zapewniający sprawne działania ratowniczo-gaśnicze	Gmina Przeciszów	1 000				środki własne Gminy Przeciszów, WFOSiGW		w ramach posiadanych środków
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii		20				środki własne Gminy Przeciszów		działanie będzie realizowane w razie potrzeby

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Przeciszów, a także szacunków własnych

Tabela Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2022-2027(w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	L	Ł
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	WIOŚ przedsiębiorstwa	w zależności od potrzeb	środki WIOŚ, przedsiębiorców	
		Zapobieganie lub usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku w razie zaistnienia takiej konieczności	sprawcy awarii Wojewoda, Marszałek Woj. Małopolskiego, Straż Pożarna, WIOŚ	w zależności od potrzeb	środki sprawcy awarii środki Wojewody, Marszałka Woj. Małopolskiego, Straży Pożarnej, WIOŚ	realizacja w razie potrzeby
		Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	zarządcy dróg	koszt znaków	środki zarządców dróg	realizacja w razie potrzeby
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Starosta Oświęcimski Policja	10	środki Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, środki Policji	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF Gminy Przeciszów, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. POWAŻNYCH AWARII:

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

System realizacji Programu ochrony środowiska

Instrumentami wspomagającymi realizację programu ochrony środowiska są elementy strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku, poz.1057). Wynikają one z obowiązków i kompetencji gminy. Narzędziem, które koordynuje i spaja w jedną całość działania związane z ochroną środowiska jest program ochrony środowiska. Zapisy w nim zawarte przyczyniają się do zacieśniania współpracy Gminy, instytucji i organizacji oraz podmiotów gospodarczych działających na jej terenie.

W procesie wdrażania zapisów niniejszego Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w jego opracowanie, opiniowanie i uchwalanie, ale też inne jednostki administracji samorządowej i rządowej, jednostki udzielające dofinansowania, a także podmioty gospodarcze i osoby fizyczne.

Procedura wdrażania i realizacji Programu powinna zostać jasno i czytelnie przedstawiona, tak by instytucje i organizacje działające w szeroko pojętej ochronie środowiska miały możliwość weryfikacji zestawionych w dokumencie celów i zadań środowiskowych. Niezbędne jest by w procesie wdrażania Programu wzięły udział przedsiębiorstwa i instytucje różnych profili gospodarki oraz różnych sfer życia społecznego, wynikiem czego możliwa będzie jego realizacja przy zachowaniu ładu gospodarczego, społecznego i ekologicznego. W każdej fazie wdrażania programu powinni uczestniczyć mieszkańcy gminy, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień programu (np. sieć kanalizacji sanitarnej, zmodernizowana droga czy akcja ekologiczna).

Podstawową zasadą w realizacji zapisów dokumentu jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań przez poszczególne jednostki świadome własnej roli w jego wdrażaniu i odpowiedzialne za swoje uczestnictwo w Programie. Główna odpowiedzialność za prawidłowe wdrożenie spoczywa na Wójcie Gminy Przeciszów, który współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu wynikające z ich kompetencji.

Źródła finansowania Programu mogą stanowić środki własne samorządów, podmiotów gospodarczych, środki pozyskiwane z WFOŚiGW w Krakowie, NFOŚiGW w Warszawie, RPO WM 2021-2027 oraz innych funduszy unijnych, itp.

Tabela Działania w ramach zarządzania środowiskiem w gminie Przeciszów

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2022 -2027	Instytucje uczestniczące
1.	Wdrażanie programu ochrony środowiska	Raport z wykonania programu (co dwa lata)	Gmina Przeciszów, inne jednostki wdrażające Program
		Opracowanie programu ochrony środowiska i jego okresowa aktualizacja	Gmina Przeciszów
2.	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Realizacja programu ochrony środowiska oraz współpraca z instytucjami zajmującymi się szeroko pojętą ochroną środowiska	Gmina Przeciszów, Powiat Oświęcimski, WIOŚ, GIOŚ, organizacje pozarządowe
		Prowadzenie sprawozdawczości z realizacji działań naprawczych Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego	Gmina Przeciszów
3.	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów, instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Gmina Przeciszów, Powiat Oświęcimski
4.	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi	GIOŚ, WSSE, PIG oraz inne podmioty wskazane przepisami prawa

Źródło: pracowanie własne

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji działań objętych programem ochrony środowiska jest ciągły monitoring oraz kontrola prowadzenia zapisanych w nim zadań. Raporty z wykonania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” Wójt Gminy Przeciszów jest zobowiązany sporządzać co dwa lata i przedstawiać je Radzie Gminy Przeciszów, a także przekazywać do organu wykonawczego powiatu oświęcimskiego.

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku, poz. 1973 z późn. zm.), jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie.

Niniejszy dokument jest zgodny z Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku oraz spójny z założeniami opracowanych wcześniej dokumentów o charakterze strategicznym, planistycznym i programowym szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

W „Programie ochrony środowiska dla Gminy Przepiszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” zawarto ocenę aktualnego stanu środowiska w podziale na poszczególne jego komponenty, stanowiące obszary przyszłej interwencji. W niniejszym opracowaniu autorzy za rok bazowy do analizy przyjęli 2020, a w przypadku braku informacji, posłużono się najnowszymi dostępnymi danymi.

Ochrona klimatu i jakość powietrza

Na stan powietrza w gminie Przepiszów wpływa głównie niska emisja pochodząca ze spalania paliw na potrzeby grzewcze w sektorze komunalno-bytowym oraz w mniejszym stopniu z transportu drogowego, szczególnie w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu.

W ostatnich latach w rocznej ocenie jakości powietrza dla strefy małopolskiej, do której należy gmina Przepiszów stwierdzano przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, jednocześnie jako główną przyczynę występowania tych przekroczeń wskazane zostało oddziaływanie emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Obszar gminy Przepiszów jest zgazyfikowany. W ostatnich latach można zaobserwować stały wzrost liczby odbiorców gazu oraz zużycia gazu na potrzeby grzewcze.

W 2020 r. został przyjęty nowy Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, którego celem jest doprowadzenie do osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz pyłu PM2,5 do roku 2023 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu do roku 2026. W dokumencie tym wskazano szereg działań do realizacji, również dla samorządu gminnego, które pozwolą na poprawę jakości powietrza.

W najbliższym czasie do zdecydowanego ograniczenia niskiej emisji pochodzącej z sektora komunalno-bytowego powinna przyczynić się uchwała Sejmiku Województwa Małopolskiego wprowadzająca na obszarze województwa ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, popularnie nazywaną uchwałą antysmogową.

Gmina Przepiszów traktuje poprawę jakości powietrza jako priorytetowe działanie i w związku z tym m.in. udzielanie wsparcia finansowego dla mieszkańców zainteresowanych wymianą starych, wysokoemisyjnych źródeł ciepła opartych na paliwach stałych na rzecz proekologicznych. W latach 2019-2021 w ramach realizacji programu „czyste Powietrze” przeprowadzono wymianę 120 źródeł ciepła na nowe niskoemisyjne systemy grzewcze. Na postęp w realizacji wymian kotłów oddziałują również liczne kontrole gospodarstw domowych pod kątem przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej oraz zakazów spalania odpadów, a także prowadzona edukacja ekologiczna.

Gmina Przepiszów prowadzi działania inwestycyjne mające na celu poprawę i rozbudowę istniejącej infrastruktury drogowej oraz uczestniczy w finansowaniu modernizacji dróg powiatowych czy regionalnych.

Zagrożenia hałasem

Na terenie gminy największe zagrożenie dla klimatu akustycznego stwarza hałas generowany przez pojazdy samochodowe, który może być uciążliwy szczególnie dla mieszkańców budynków zlokalizowanych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (drogi krajowa i wojewódzka). Oddziaływanie hałasu drogowego częściowo ograniczają prowadzone remonty i modernizacje dróg. W ramach działań naprawczych wskazanych do realizacji na obszarze gminy Przepiszów w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego” przewidziano zastosowanie na wybranych odcinkach drogi krajowej nr 44 nawierzchni o obniżonej hałaśliwości o skuteczności dostosowanej do lokalnych warunków ruchu i poziomu hałasu. Hałas przemysłowy ani kolejowy nie stanowią uciążliwości dla mieszkańców gminy Przepiszów.

Pola elektromagnetyczne

Na terenie gminy Przeciszów instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe wysokiego i średniego napięcia, stacje transformatorowe oraz instalacje radiokomunikacyjne.

W latach 2019-2021 do Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu wpłynęły 2 zgłoszenia nowych instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne z terenu gminy Przeciszów. Wyniki badań poziomów pól elektromagnetycznych prowadzonych na terenie gminy są dużo niższe od wartości dopuszczalnej.

Gospodarowanie wodami

Gmina cechuje się dużą ilością wód powierzchniowych. W systemie hydrograficznym wyróżnić można ciekę, rowy i stawy. Cały obszar gminy znajduje się w dorzeczu górnej Wisły i odwadniany jest przez główne potoki takie jak: Bachórz, Włosankę (prawodopływy Wisły) oraz Łowiczanekę (lewostronny dopływ Skawy). Stan wszystkich JCWP z terenu gminy Przeciszów jest zły. Najważniejszy poziom wodonośny na terenie gminy stanowią wody piętra czwartorzędowego, stan JCWPd jest dobry.

Część północno-wschodnia gminy Przeciszów jest zagrożona powodzią. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół bardzo intensywne opady burzowe (określane jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód lub też opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni. Na terenie gminy w części północnej występują wały przeciwpowodziowe

o długości sumarycznej ok. 7,166 km. Na obszarze gminy Przeciszów występuje słabe zagrożenie suszą.

Gospodarka wodno – ściekowa

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę są zlokalizowane na terenie gminy ujęcia wody podziemnej w Przeciszowie i Piotrowicach. Dystrybucją wody na terenie gminy Przeciszów zajmuje się Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji. W 2021 r. sieć wodociągowa na terenie gminy Przeciszów posiadała długość 59,62 km, a stopień zwodociągowania gminy wynosił 99,79%. Zużycie wody na terenie gminy Przeciszów oscyluje mniej więcej wokół tej samej wartości. W ostatnich latach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu oceniał stan wody wodociągowej na terenie gminy Przeciszów jako dobry.

Odprowadzanie ścieków z terenów gminy Przeciszów realizowane jest za pośrednictwem sieci kanalizacji sanitarnej, o długości na koniec 2021 r. 69,56 km i stopniu skanalizowania gminy na poziomie 54%. Na przestrzeni lat widoczny jest systematyczny wzrost długości sieci kanalizacyjnej oraz liczby przyłączonych do niej budynków.

Gmina Przeciszów prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków – na koniec 2020 r. nieruchomości zamieszkałych wyposażonych w oczyszczalnię przydomową było 7, a w zbiorniki bezodpływowe 930.

Zasoby geologiczne

Na terenie gminy Przeciszów występuje 5 udokumentowanych złóż surowców naturalnych - piasków i żwirów, surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz węgla kamiennego. Aktualnie nie występują znaczące uciążliwości wynikające z prowadzonej działalności wydobywczej. Gmina Przeciszów jest w niewielkim stopniu zagrożona ruchami masowymi ziemi - zarejestrowanych jest 20 osuwisk, które obecnie nie powodują uszkodzeń infrastruktury budowlanej.

Gleby i rolnictwo

Na obszarze gminy Przeciszów przeważają gleby o bardzo dobrej wartości rolniczej (klasy I-III i IV). Na terenie gminy Przeciszów powierzchnia wszystkich gruntów wynosi 3544 ha, w tym grunty rolne stanowią aż 2997 ha (84,5% całkowitej powierzchni gruntów). W latach 2019-2021 ARMiR przyznało 10 dopłat, a łączna powierzchnia gospodarstw objętych wsparciem wyniosła 87,96 ha. Z kolei Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie prowadził kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów kwarantannowych i niekwarantannowych oraz w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin – liczba kontroli i obserwacji wyniosła 56.

Gospodarka odpadami

Odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy odbywa się na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów świadczy na rzecz Gminy Przeciszów wykonawca wybrany zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. Gminnym systemem objęte zostały wszystkie nieruchomości zamieszkałe, natomiast odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych odbywa się na podstawie indywidualnie zawartych umów pomiędzy właścicielami nieruchomości, a podmiotem świadczącym usługi w zakresie odbioru odpadów.

W 2021 roku z nieruchomości zamieszkałych odebrano 2636,3190Mg odpadów komunalnych, w tym w formie zmieszanej 1633,5800 Mg. Gmina corocznie osiąga wymagane prawem poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Na terenie gminy Przeciszów została przeprowadzona terenowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest, ale nie opracowano Programu Usuwania Azbestu. Baza Azbestowa zawiera obecnie informację o występowaniu na obszarze gminy Przeciszów 2 435,033Mg azbestu.

Zasoby przyrodnicze, w tym także leśne

Na terenie gminy Przeciszów powołano formy ochrony określone w ustawie o ochronie przyrody: rezerwat przyrody „Przeciszów”, pomniki przyrody, obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”.

Lasy państwowe gminy Przeciszów administrowane są przez Nadleśnictwo Andrychów, zajmują powierzchnię 87,32 ha i stanowią 2,49% ogółu obszaru gminy. Typem siedliskowym lasów państwowych jest las świeży (Lśw). Pod względem gatunkowym lasy te odznaczają się dużym zróżnicowaniem gatunkowym. Dominują gatunki liściaste (72,68%) przy stosunkowo niskim udziale gatunków iglastych. Wśród gatunków liściastych przeważa dąb z udziałem jesionu i graba. W grupie drzew iglastych przeważa sosna i świerk.

Zagrożenia poważnymi awariami

W ostatnich latach na terenie gminy nie wydarzyła się żadna poważna awaria. Na terenie gminy Przeciszów nie występują zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Głównymi zagrożeniami jakie mogą wystąpić są pożary, powodzie i podtopienia, a także wypadki i zdarzenia drogowe, w tym dotyczące pojazdów przewożących substancje niebezpiecznych przez teren gminy.

Po przeprowadzeniu diagnozy obecnego stanu środowiska dla każdego obszaru interwencji została wykonana analiza SWOT obrazująca mocne i słabe strony gminy, a także wskazująca przyszłe szanse i zagrożenia. Następnie sformułowano cele jakie będą realizowane na terenie gminy Przeciszów do roku 2027 oraz określono zadania, które przyczynią się do ich osiągnięcia. Będą to zadania własne gminy Przeciszów i zadania monitorowane, tj. realizowane inne instytucje, organy czy podmioty, a także przedsiębiorców oraz mieszkańców. Dla każdego zadania określono wskaźniki realizacji, które w następnych latach pozwolą ocenić stopień wykonania niniejszego dokumentu. Zadania zapisane w dokumencie mogą być finansowane ze środków własnych oraz ze środków zewnętrznych, takich jak fundusze krajowe czy fundusze unijne.

W trakcie procedury sporządzania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Przeciszów na lata 2022-2025

z perspektywą do roku 2027” zostanie zapewniona możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2022 poz. 1029, z późn. zm.). Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu w Oświęcimiu zostanie on przyjęty do realizacji uchwałą Rady Gminy Przeciszów.

Realizacja postanowień „Programu ochrony środowiska dla Gminy Preciszów na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2027” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa. Co dwa lata będą sporządzane raporty z wykonania niniejszego dokumentu przedstawiające stan realizacji wyznaczonych zadań.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Trzaska